ISSUE No 4 September 2001

ΤΟ ΔΙΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

İKİ TOPLUMLU DERGİ - KIBRIS

THE BICOMMUNAL MAGAZINE OF CYPRUS

£2.00

Hade Χάτε

Editors' note

The articles express the opinion of the authors.

We would like to thank all our friends who have helped us in many ways

Copies of the previous issues of Hade are also available.

ADDRESS IN THE NORTH SIDE
HADE
P.K.406
LEFKOŞA - CYPRUS
Galeri Kültür 174,Tanzimat Sokak,
Hüseyi Tahir Apt., Lefkoşa.
Tel:2279282 Fax:2272744

ADDRESS IN THE SOUTH SIDE
HADE
P.O.Box 29561 CY1720
NICOSIA - CYPRUS

e-mail: hade@spidernet.com.cy

For information contact
Kostis Ahniotis 09-517413

Hade
Χάτε
BICOMMUNAL MAGAZINE
ISSUE No 4 September 2001

Θόρυβος μεγάλος για το μικρό ζεϊμπέκικο του Γ. Παπανδρέου στην Τουρκία. Ο λεβέντικος χορός, στον οποίο, είμαστε βέβαιοι, οι καλοί Έλληνες βλέπουν αρχαία Ελλάδα μέσω Βυζαντίου και οι καλοί Τούρκοι Οθωμανική Αυτοκρατορία, ήταν μια καλή επιλογή για να συμβολίσει κανείς σε κοινή γλώσσα, την τόλμη που χρειάζεται η πολιτική σήμερα, για να αντιπαλέψει τα πολεμικά αντανακλαστικά που ρίζωσαν στις δεκαετίες ανάπτυξης του εθνικισμού.

Η διδυμοποίηση πολλών τουρκικών πόλεων με ελληνικές δείχνει ότι υπάρχει πλέον η αποφασιστικότητα που χρειάζεται για να αφαιρεθεί το μονοπώλιο της μιας και μοναδικής εθνικής αλήθειας που κυριαρχεί ακόμα στις δύο πλευρές του Αιγαίου.

Εμείς όπως και όσο μπορέσαμε, χορέψαμε το δικό μας ζεϊμπέκικο στην Πύλα, αλλά και χωριστά στις δυο πλευρές της Λευκωσίας και θα το χορεύουμε ως το τέλος των χρόνων.

Αναμένουμε, όμως, πιο πολλά και εργαζόμαστε για πιο πολλά. Εμείς δεν θέλουμε την ειρήνη σαν ανάπαυλα ανάμεσα στους πολέμους. Εμείς δεν θέλουμε ούτε όπλα ούτε στρατούς. Εμείς δεν θέλουμε μια ειρήνη η οποία θα βασίζεται σε κάποια ισορροπία ενός μικρού ή μεγάλου τρόμου. Αντίθετα θέλουμε μιαν ειρήνη, που δεν θα γεννά κανένα πόλεμο.

Αυτό τον καιρό είναι διάφοροι που υποστηρίζουν ότι οι επαναπροσεγγιστικές δραστηριότητες θα πρέπει να διακοπούν και θα πρέπει η ύπαρξή τους να συνδέεται με την πρόοδο στις συνομιλίες. Εμείς βέβαια έχουμε αντίθετη άποψη. Όσο μεγαλύτερη είναι η στασιμότητα τόσο πιο πολύ έντονη θα πρέπει να είναι η επαναπροσεγγιστική δραστηριότητα, με οποιουσδήποτε δυνατούς τρόπους.

Η επαναπροσέγγιση έχει πλέον τη δική της ιστορία και αποτελεί αυτόνομη πολιτική ευαισθησία.

Yorgo Papandreu'nun Türkiye'deki küçük zeybek oyunu için büyük gürültü. İyi Elenlerin Bizans aracılığıyla eski Yunanistan'ı, iyi Türklerin ise Osmanlı İmparatorluğunu gördüğünden emin olduğum bu levent oyunu, milliyetçiliğin gelişim yıllarında kökleşen polemik reflekslere karşı mücadelede bugün siyasetin gereksinim duyduğu cesareti ortak dilde sembolize etmek için iyi bir seçenekti.

Birçok Türk kentinin Yunan kentleriyle kardeşleşmesi, Egenin iki tarafında hala daha hakim olan bir ve tek etnik gerçek tekelinin ortadan kadırılması için gerekli kararlılığın artık varolduğunu gösteriyor.

Biz yapabildiğimiz kadar hem Pile'de hem Lefkoşa'nın iki tarafında ayrı ayrı kendi zeybek oyunumuzu oynadık ve sonuna kadar da oynayacağız.

Ancak çok daha fazlasını bekliyoruz ve çok daha fazlası için çalışıyoruz. Biz barışı, savaşlar arasında duraklamalar olarak istemiyoruz. Biz ne silahlar ne de ordular istiyoruz. Biz küçük veya büyük bir korku dengesine dayandırılacak bir barış istemiyoruz. Aksine hiçbir savaşı doğurmayacak bir barış istiyoruz.

Şu sıralar bazıları yeniden yakınlaşmacı faaliyetlerin kesilmesi ve varlıklarının görüşmelerde sağlanacak ilerlemeyle bağlantılı olması gerektiğini savunuyorlar. Elbette biz zıt görüşteyiz. Durgunluk ne kadar büyük olursa yeniden yakınlaşmacı faaliyet de mümkün olan her türlü yöntemle o oranda yoğun olmalıdır.

Yeniden yakınlaşma artık kendi tarihine sahip, özerk siyasi duyarlılıktır.

CONTENTS

Aylarca süren bir aradan sonra HADE yeni bir başlangıç çabasıyla tekrar çıkıyor. Bu aşamada başlangıçta bizi geciktiren tercüme problemini temelli çözmüş bulunuyoruz. Ancak, bu uzun ara, başından beri yapıcı şekilde çalışan yayın ekibinde bir gevşeme ve tutukluk da yarattı. Bu sayının yayınlanması ile şu anda dergi çalışanları olarak hepimizin daha iyi şekilde aktifleşeceğimizi, ayrıca derginin yayınlanması çabasına bugüne kadar az çok katılan herkesin ve elbette bu çabayı bizimle paylaşmayı arzulayan yeni arkadaşların daha çok yakınlaşacağını umuyoruz...

Okuyucuların birçoğunun zaman zaman dergiye yaklaşma ve makale, tercüme, dağıtım v.s. alanlarında katkı sağlama arzularını dile getirdikleri doğrudur. Buna rağmen uzak kalmalarının tek nedeni bizim organizasyon zayıflığımızdır. Haydi hep birlikte bir çaba daha gösterelim.

Μετά από διακοπή αρκετών μηνών εμφανίζεται και πάλι το ΧΑΤΕ σε μια καινούργια προσπάθεια ξαναξεκινήματος. Προς το παρόν φαίνεται ότι έχουμε κατά βάση λύσει το πρόβλημα μετάφρασης που μας είχε κατ' αρχή καθυστερήσει. Όμως η μακρά αυτή διακοπή έχει προκαλέσει και μια αδράνεια και χαλάρωση στην εκδοτική ομάδα, η οποία ούτως ή άλλως τελούσε από την αρχή υπό οικοδόμηση. Ελπίζουμε ότι με την έκδοση του τεύχους θα δραστηριοποιηθούμε καλύτερα όσοι δουλεύουμε αυτή τη στιγμή στο περιοδικό, αλλά επίσης ότι θα ρθουν κοντά όσοι και όσες κατά καιρούς συμμετείχαν λιγότερο ή περισσότερο στην προσπάθεια έκδοσής του. Όπως βέβαια και όσοι καινούργιοι επιθυμούν να μοιραστούν αυτή την προσπάθεια μαζί μας. Είναι αλήθεια ότι αρκετοί από τους αναγνώστες και τις αναγνώστριες του περιοδικού εξέφρασαν την επιθυμία τους κατά καιρούς να πλησιάσουν το περιοδικό και να προσφέρουν σε συγκεκριμένους μάλιστα τομείς: συγγραφής, μετάφρασης, διάθεσης κλπ. Ο μόνος λόγος για τον οποίο είναι μακριά είναι η δική μας αδυναμία οργάνωσης. Ας ξανακάνουμε όλοι μας ακόμα μια φορά την προσπάθεια.

Bu sayı için "conflict resolution tipi" yeniden yakınlaşma faaliyetinden bazı olumsuz eleştiri makaleleri aldık. HADE'nin her türlü yeniden yakınlaşmacı düşünceye açık olduğu ve kişisel saldırılar ile iftiralar hariç, yeniden yakınlaşmacı alanın tüm görüş ve tezlerinin ortaya konacağı platform olmayı arzuladığını bir kez daha vurgulamak istiyoruz. HADE şahısları yok etme arenası değil, diyalog alanıdır. Buna rağmen, araya giren durgunluk süresinde karşı görüşün makalelerinin yazılmasını sağlayamadık. Böylece aylarca süren bir kesintiden sonra "conflict resolution" a karşı alınmış bir "saldırı" kararı bulunduğu imajını verecek bir sayı yayınlamak gibi zor bir durumla karşı karşıya kaldık. Elbette bunun gerçekle uzaktan yakından bir ilgisi yok. Daha önce de belittiğimiz gibi HADE tüm yeniden yakınlaşmacı faaliyet ve görüşlerin aynasıdır veya olmaya çalışıyor. Böylece makalelerini bir sonraki sayıya bıraktığımız sevgili dostlarımızın bizi affetmesini istiyoruz.

Γι' αυτό το τεύχος παραλάβαμε μερικά κείμενα αρνητικής κριτικής της επαναπροσεγγιστικής δραστηριότητας του «τύπου κόνφλικτ ρεζολούτιον». Θέλουμε να τονίσουμε βέβαια ακόμα μια φορά ότι το ΧΑΤΕ είναι ανοικτό σε κάθε επαναπροσεγγιστική άποψη και φιλοδοξεί ακριβώς να είναι το βήμα στο οποίο θα εμφανίζονται όλες οι απόψεις και θέσεις του επαναπροσεγγιστικού χώρου, αφαιρουμένων βέβαια, κι αυτό ας είναι απολύτως σαφές, των λιβέλλων και των προσωπικών επιθέσεων. Το ΧΑΤΕ είναι χώρος διαλόγου κι όχι αρένα εξόντωσης προσώπων. Εν πάση περιπτώσει λόγω του χρόνου αδράνειας της Σύνταξης που προηγήθηκε, δεν μπορέσαμε να προκαλέσουμε τη συγγραφή κειμένων της αντίθετης άποψης. Έτσι βρεθήκαμε σε δύσκολη θέση: να έχουμε να εκδόσουμε ένα τεύχος, μετά μάλιστα από αρκετούς μήνες διακοπής, το οποίο θα έδινε την εντύπωση ότι υπάρχει μια ειλημμένη απόφαση μιας «επίθεσης» εναντίον του «κόνφλικτ ρεζολούτιον». Βέβαια ουδέν αναληθέστερο. Όπως είπαμε το ΧΑΤΕ είναι ή προσπαθεί να είναι ο καθρέφτης όλων των επαναπροσεγγιστικών δραστηριοτήτων και σκέψεων. Ζητούμε λοιπόν να μας συγχωρήσουν οι αγαπητοί φίλοι που αφήσαμε τα κείμενά τους για το επόμενο τεύχος.

BARIŞ VE UZLAŞMA İÇİN

CTP'DEN KUTLAY ERK İLE AKEL'DEN ELENİ MAVRU HADE'YE KONUŞTULAR.

Eleni Mavru, AKEL Merkez Komite Üyesi ve Partinin Yeniden Yakınlaşma Bürosu Sorumlusudur.

Kutlay Erk, CTP Merkez Komite Üyesi ve Partisinin Uluslararası İlişkiler Sorumlusudur.

- İki parti arasında daimi irtibat komitesi (standing committe) kuruluş çabaları.
- Kıbrıs sorununun çözümü konusundaki ortak anlayışlarına rağmen iki parti arasında epey görüş ayrılığı var.
- Kıbrıs Elenleri de Kıbrıs Türklerinin uzlaşı ve karşılıklı anlayışı birinci siyasi önceliği oluşturuyor.

Hade, Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Elen diyaloğuna katkı çabasıyla, AKEL ve CTP'den birer yetkiliyle aynı anda konuşmayı kararlaştırdı. Yani, yeniden yakınlaşmayı destekleyen iki partiyle. Böylece, birikte varoluş yolunu seçenleri uğraştıran problemler somutlaştırılıyor ve aynı zamanda gerçek boyutlarıyla ortaya çıkarak, çözülmeye daha çok yakınlaştıklarına inanıyoruz.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗ

Ο ΚΟΥΤΛΑΪ ΕΡΚ ΤΟΥ CTP ΚΑΙ Η ΕΛΕΝΗ ΜΑΥΡΟΥ ΤΟΥ ΑΚΕΛ ΜΙΛΟΥΝ ΣΤΟ ΧΑΤΕ

Η Ελένη Μαύρου είναι μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΑΚΕΛ και Υπεύθυνη του Γραφείου Επαναπροσέγγισης του κόμματός της.

Ο Κουτλάι Ερκ είναι μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του CTP και Υπεύθυνος Διεθνών Σχέσεων του κόμματός του.

- Μόνιμη Επιτροπή Σύνδεσης (στάντινγκ κομίτι) των δύο κομμάτων
- Παρά την κοινή τους αντίληψη για τη λύση του Κυπριακού, τα δύο κόμματα διατηρούν αρκετές διαφωνίες.
- Η συνεννόηση και η αλληλοκατανόηση Ε/Κ και Τ/Κ αποτελεί πρώτη πολιτική προτεραιότητα.

Το ΧΑΤΕ στην προσπάθειά του να συμβάλει στο διάλογο Τ/Κ και Ε/Κ αποφάσισε να συνομιλήσει ταυτόχρονα με ένα στέλεχος του ΑΚΕΛ και ένα του CTP. Δύο κόμματα, δηλαδή, που στηρίζουν την επαναπροσέγγιση. Έτσι τα προβλήματα συνεννόησης που ταλανίζουν όσους επέλεξαν το δρόμο της συνύπαρξης συγκεκριμενοποιούνται και ταυτόχρονα, πιστεύουμε, απομυθοποιούνται και έρχονται πιο κοντά στην επίλυσή τους.

Soru : Toplumlararası görüşmeler için bu zor dönemde, iki toplumlu temas ve faaliyetlerle ilgili ne düşünüyorsunuz?

Kutlay Erk: Liderlerin şu andaki görüşmelerinin ilerleme teşkil ettiğini söyleye bilirim. Ancak bundan itibaren ilerleme sağlanacak mı? O başka bir husustur. Umarım bunu başarırlar. İki liderin iletişim kurması ihtiyaç duyduğumuz birşeydir. Bu liderlerin, yüz-yüze bulundukları masaya oturup konuştukları görüntüler istiyoruz. Görüşmelerin ne kadar yapıcı olduklarından bağımsız olarak, iletişim kurmakta olmaları hususu tek başına bir ilerlemedir. Kıbrıs'ta iki toplumlu faaliyetler bazen daha çok bazen daha az olsa da her zaman var olmuştur. Her iki toplumda da iki toplumlu temaslara karşı olan ve olmaya devam eden guruplar oluşmuştur. Makamların bu faaliyetlerini destekleyip desteklemesinden bağımsız olarak, bunları zorlaştıran bazı insanlar vardır. Ancak diğer yandan makamların hiçbir problem olmadan, gelip, konuşma, tartışma, yiyip-içme izni vermesi kolay değildir. Ortak futbol takımı yönünde bir fikriniz vardı. Buna makamlar tarafından izin verildi. Bu kolayca uygulayabilecekleri birşey anlamına gelmiyordu. Her iki toplumda bu faaliyetlere karşı olan bazı eğlemciler, yoğun aktivite gösterdiler ve iki toplumu da etkilediler. Bu nedenle gerçek zorluk, iki tarafın, Kıbrıstaki bu sorunu yaratan, bundan kazanç sağlayan ve kendi çıkarları doğrultusunda bu durumun devam etmesini iseyen, şovenist eylemcilerinden kaynaklanıyor. Bu yüzden karşı- karşıya olduğum zorluğu ayırmak istiyorum. Makamlardan dolayı karşılaştığımız zorluk farklı bişeydir. Temel zorluk şovenistlerden iki toplumlu faaliyetler aleyhinde ve bunlara katılma konusunda infarların cesaretlerini kırmaya çalışan eylemcilerden geliyor. Bu zorluk her iki taraftada mevcuttur.

Eleni Mavru: Siyasi atmosfer sakin ve olumlu olduğu zaman iki toplumlu faaliyet ve temasların, çok kolay olduğunu söyleyebilirim. Ancak siyasi atmosfer gergin ve olumsuz olduğu zaman, bu faaliyetler çok daha vazgeçilmezdir. Bu nedenle şu anki durum için, görüşmelerin başlaması yaklaştığı zaman, iki toplumlu temaslarda gerginlik görüldüğü gözleminde bulunabiliriz. İki toplumu bir araya getirmeye çalışan çok girişimler gördük : Köyler, gençlik siyasi şenlikleri. Ayrıca, siyasi atmosferin gergin olduğu, insanların çözüm bulunacağı umudunu kaydettikleri zaman iki toplumlu temasların olumsuz etkilendiği de gerçektir.

Sanırım siyasetçi olarak, herhangi bir siyasi tezinizin veya faaliyetinizin yaratabileceği tepkiler sizi düşündürüyordur. Bu nedenle soruyorum: Yeniden yakınlaşma faaliyetine ne öncelik veriyorsunuz? Örneğin seçimler yaklaşıyor veya diğer partilerle anlaşmaları ileri götürdüğünüz bir dömende bulunuyorsanız iki toplumlu faaliyetleri nasıl karşılıyorsunuz?

Eleni Mavru: Bizim için, yeniden yakınlaşma, siyasetimizin temel başlığını oluşturuyor. Partimiz bir

Ερώτηση: Ποιά είναι η γνώμη σας για το ρόλο των δικοινοτικών επαφών και δραστηριοτήτων σ' αυτή τη δύσκολη για τις δικοινοτικές συνομιλίες στιγμή;

Κουτλάι Ερκ: Οι συνομιλίες που έχουν οι αρχηγοί τώρα αποτελούν μπορώ να πω πρόοδο. Αν όμως θα σημειωθεί κάποια πρόοδος από δω και πέρα είναι κάτι άλλο- ελπίζω όμως να το πετύχουν. Το γεγονός ότι οι δύο ηγέτες έρχονται σε επικοινωνία είναι κάτι που χρειαζόμαστε. Θέλουμε φωτογραφίες στις οποίες αυτοί οι ηγέτες να συναντιούνται πρόσωπο με πρόσωπο, να κάθονται στο τραπέζι και να μιλούν. Ανεξάρτητα από το πόσο εποικοδομητικές είναι οι συνομιλίες, το γεγονός ότι επικοινωνούν συνιστά από μόνο του πρόοδο. Οι δικοινοτικές δραστηριότητες στην Κύπρο υπήρξαν πολύ δύσκολες, κάποτε περισσότερο, κάποτε λιγότερο, αλλά πάντοτε δύσκολες. Υπήρξαν ομάδες και στις δύο πλευρές που ήταν εναντίον και που είναι ακόμη εναντίον των δικοινοτικών επαφών. Ανεξάρτητα αν οι αρχές υποστηρίζουν ή όχι τις δραστηριότητες αυτές, υπάρχουν κάποιοι άνθρωποι που τις κάνουν δύσκολες. Από την άλλη, όμως, δεν είναι εύκολο να σου επιτρέπουν οι αρχές να έρχεσαι, χωρίς προβλήματα, να μιλάς, να συζητάς, να τρως. Είχαμε μια ιδέα για κοινή ποδοσφαιρική ομάδα, που επιτράπηκε από τις δύο αρχές, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι ήταν κάτι που μπορούσαν εύκολα να χειριστούν. Και στις δύο πλευρές κάποιοι ακτιβιστές που είναι εναντίον αυτών των δραστηριοτήτων, ενέργησαν έντονα και επηρέασαν και τις δύο κοινότητες. Η πραγματική επομένως δυσκολία προέρχεται από τους ακτιβιστές, σοβινιστές των δύο πλευρών, οι οποίοι δημιούργησαν το πρόβλημα στην Κύπρο, ευεργετήθηκαν από αυτό και οι οποίοι θέλουν να συνεχιστεί αυτή η κατάσταση προς δικό τους όφελος. Έτσι θα ήθελα να διαχωρίσω τη δυσκολία που αντιμετωπίζουμε. Η δυσκολία που αντιμετωπίζουμε από τις αρχές είναι κάτι το διαφορετικό. Η βασική δυσκολία προέρχεται από τους σοβινιστές. Τους ακτιβιστές που εργάζονται εναντίον των δικοινοτικών δραστηριοτήτων, που προσπαθούν να αποθαρρύνουν τον κόσμο από το να παίρνει μέρος σ' αυτές. Αυτή η δυσκολία υπάρχει και στις δύο πλευρές.

Ελένη Μαύρου: Θα έλεγα ότι όταν το πολιτικό κλίμα είναι ήρεμο και θετικό οι δικοινοτικές δραστηριότητες και επαφές είναι πολύ εύκολες. Όταν, όμως, το πολιτικό κλίμα είναι τεταμένο και αρνητικό τότε οι δραστηριότητες αυτές είναι πολύ πιο απαραίτητες. Επομένως σ αυτήν την περίπτωση μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι όταν πλησιάζει η έναρξη των συνομιλιών παρουσιάζεται ένταση στις δικοινοτικές επαφές. Εχουμε δει πολλές πρωτοβουλίες που προσπάθησαν να φέρουν τις δύο κοινότητες μαζί: χωριά, νεανικές πολιτικές γιορτές. Είναι αλήθεια, επίσης, ότι όταν το πολιτικό κλίμα είναι τεταμένο, όταν οι άνθρωποι χάνουν την ελπίδα ότι η λύση θα βρεθεί, τότε οι δικοινοτικές επαφές υποφέρουν. Όμως είναι τότε που χρειάζεται να ενθαρρύνουμε αυτού του είδους τις δραστηριότητες.

Ως πολιτικοί προβληματίζεστε υποθέτω για τις αντιδράσεις που μπορεί να προκαλέσει, η όποια πολιτική σας θέση ή δραστηριότητα. Γι αυτό σας ερωτώ. Ποιά προτεραιότητα δίνετε στις επαναπροσεγγιστικές δραστηριότητες; Αν, για παράδειγμα, επίκειται εκλογές ή αν ευρίσκεστε σε περίοδο, κατά την οποία προωθείτε πολιτικές συμφωνίες με άλλα κόμματα, πώς αντιμετωπίζετε τις δικοινοτικές δραστηριότητες;

Ελένη Μαύρου: Στη δική μας περίπτωση, η επαναπροσέγγιση αποτελεί βασικό κεφάλαιο της πολιτικής μας. Είναι γνωστό ότι το ΑΚΕΛ ήταν ανάμεσα στους πρώτους που κήρυξαν και πέτυχαν μια πολιτική

yeniden yakınlaşma siyaseti ilan edip bunu başaran ve bu siyaset için ta başından bedel ödeyenlerin birincilerindendir. Şimdi yeniden yakınlaşma en azından sövlevsel olarak tüm Kıbrıs Elen siyasi partilerince kabul edilmiştir.

Bir siyaseti desteklediğinizi söylemek zordur. Ancak biz zor zamanlarda bunu yaptık ve bu ne kadar önemli varsaydığımızı gösteriyor.

Bedel ödediğinizi niye söylüyorsunuz. Hiçbirşey kazanmadınız mı?

Eleni Mavru: Haklısınız. Bizi hain diye suçladıkları ve bazı defalar bize fiziki saldırılarda dahi bulundukları bağlamında bedel ödedik (başka yakıştırmalar da var). Ancak aynı zamanda, bu siyasetimizde sebatkar olmamız, bize, Kıbrıs sorununun iki toplumun birlikte yaşayacağı şekilde çözüleceğine inanan insanların saygısını kazandırdı. Kısacası yeniden yakınlaşma, polikatımız için önemlidir. Önceliklerimiz arasında önemli yere sahiptir. Sadece, Kıbrıs sorununun çözümüne yönelik çabalarımızın temel parçalarından birini oluşturduğu için değil, aynı zamanda tek başına parti içinde zemin kazanmış olduğundan dolayı...

Sayın Kutlay, CTP için durumlar daha zor olabilir mi?

Kutlay Erk: Her şeyin bir bedeli var. Kıbrıs'ta savaşın bir bedeli vardı ve bunu hem Kıbrıslı Elenler hem Kıbrıslı Türkler olarak ödedik. Sadece bir kez değil 1950'den başlayarak 1963'te, 1967'de, 1974'te olmak üzere defalarca... Kaçınamayacağımız, göz ardı edemeyeceğimiz birşeydir. Ancak Kıbrıs'ta barışı başarmak istiyorsak, barışın bedelini ödemeye istekli ve hazır olmalıyız ve bu bedelin içinde hainler, ajanlar v.s. diye suçlanmamız da var. Aksi takdirde yeni bir savaşın daha bedelini ödemeye hazır ve hazırlıklı olmalıyız. Bu nedenle, barıştan başka seçeneğimiz yoktur. Bu durumdan çıkar sağlayan ve Kıbrıs'ta durgunluğu muhafaza edecek şekilde hareket edenler var.

Yani, önceliklerimize sahibiz ve bunlardan biri yeniden yakınlaşmadır. Kıbrıs'ta uzlaşma için gerekli olduğuna inanıyorum. Bu ülkede olaylar birden olmadı. Bir zamana gerek duydular, bir zamanda daha da kötüleştiler ve bir zamanda daha iyi olacaklar. Herşeyi bir gecede değiştiremeyiz. Bu nedenle, hem yeniden yakınlaşma hem de barışın egemen olacağı daha iyi günler için uzlaşmalı ve dikkatli şekilde, anlayışla ve taraflardan herhangi biri yaralanmadan yakınlaşmalıdır. Biz CTP olarak, iki toplumlu faalyetlere büyük önem veriyoruz ve her zaman bunlarda yer alma arzusundayız. Biz makamlara iki toplumlu temaslara izin vermeleri için baskı yapıyoruz ve bize yakıştırdıkları sıfatları görmezlikten gelerek, iki toplumlu faaliyetlerin iptaline karşı çalışıyoruz. Bu faaliyetlerin devamının, özellikle de Kıbrıs Türkleri için çok önemli olduğunu söylüyoruz. Biz Kıbrıs'ta daha çok acı çeken partiyiz ve barış için daha çok çalışması gerekecek olan partiyiz. Bu amaçla, iki toplumlu faaliyetlerle meşgul olmak ve yeniden yakınlaşmayı ileri götürmeliyiz. Herkesi barış için tek başına çalışmaya

επαναπροσέγγισης και μάλιστα πλήρωσε τίμημα γι αυτήν την πολιτική, από την αρχή. Τώρα η επαναπροσέγγιση είναι, τουλάχιστον λεκτικώς, αποδεκτή από όλα τα ε/κ πολιτικά κόμματα. Είναι εύκολο να δηλώνεις ότι υποστηρίζεις αυτή την πολιτική, αλλά εμείς το έχουμε κάνει σε δύσκολους καιρούς και αυτό αποδεικνύει πόσο σημαντική τη θεωρούμε.

Γιατί λετε ότι πληρώσατε τίμημα, δεν κερδίσατε κάτι;

Ελένη Μαύρου: Έχετε δίκαιο. Πληρώσαμε τίμημα υπό την έννοια ότι μας κατηγόρησαν σαν προδότες και μερικές φορές μας επιτέθηκαν και σωματικά (θα μπορούσα να αναφερθώ και σε άλλα επίθετα). Αλλά την ίδια στιγμή, το γεγονός ότι ήμασταν συνεπείς σ' αυτή την πολιτική μάς χάρισε το σεβασμό των ανθρώπων που πιστεύουν ότι το κυπριακό θα λυθεί με τρόπο που και οι δύο κοινότητες θα ζήσουν μαζί. Με λίγα λόγια η επαναπροσέγγιση είναι σημαντική για την πολιτική μας. Κατέχει σημαντική θέση ανάμεσα στις προτεραιότητές μας, όχι μόνο επειδή πιστεύουμε ότι αποτελεί ένα βασικό κομμάτι των προσπαθειών μας για λύση του κυπριακού προβλήματος, αλλά και επειδή από μόνη της έχει κερδίσει έδαφος μέσα στο κόμμα.

Πιθανόν κ. Κουτλάι, για το Ρεπλουπλικανικό κόμμα τα πράγματα να είναι πιο δύσκολα

Κουτλάι Ερκ: Όλα έχουν ένα τίμημα. Στην Κύπρο ο πόλεμος είχε ένα τίμημα και το πληρώσαμε και ε/κ και τ/κ, όχι μόνο μια φορά αλλά αρκετές: αρχίζοντας από το 1950, το 1963, το 1967, το 1974. Ήταν κάτι που δεν μπορούσαμε να το αποφύγουμε , να το αγνοήσουμε. Αν όμως θέλουμε να πετύχουμε ειρήνη στην Κύπρο πρέπει να είμαστε πρόθυμοι και έτοιμοι να πληρώσουμε το τίμημα της ειρήνης. Κι αυτό περιλαμβάνει και το να κατηγορηθούμε ως προδότες, πράκτορες κ.τ.λ. Διαφορετικά θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι και προετοιμασμένοι να πληρώσουμε το τίμημα ενός άλλου πολέμου. Επομένως δεν έχουμε άλλη επιλογή από την ειρήνη. Υπάρχουν άλλοι που επωφελούνται αυτής της κατάστασης και ενεργούν συντηρώντας τη στασιμότητα στην Κύπρο. Λοιπόν έχουμε τις προτεραιότητές μας και μια από αυτές είναι η επαναπροσσέγγιση. Πιστεύουμε ότι είναι ανάγκη για συμφιλίωση στην Κύπρο. Τα πράγματα σ' αυτόν τον τόπο δεν έγιναν ξαφνικά. Χρειάστηκαν κάποιο χρόνο έγιναν χειρότερα σε κάποιο χρόνο και θα γίνουν καλύτερα σε κάποιο χρόνο. Δεν μπορούμε να τα αλλάξουμε όλα μέσα σ' ένα βράδυ, επομένως πρέπει να πετύχουμε τη συμφιλίωση και για την επαναπροσέγγιση αλλά και για τις καλύτερες μέρες, όπου θα επικρατεί ειρήνη. Οι δύο πλευρές πρέπει να πλησιάσουν η μία την άλλη σταδιακά και προσεκτικά, με κατανόηση, χωρίς να πληγωθεί καμία από τις δύο. Εμείς, ως Ρεπουπλικανικό Τουρκικό Κόμμα, δίνουμε μεγάλη σημασία στις δικοινοτικές δραστηριότητες και είμαστε πάντα πρόθυμοι να πάρουμε μέρος σ' αυτές. Εμείς πιέζουμε τις αρχές να επιτρέψουν τη διεξαγωγή των δικοινοτικών επαφών και εργαζόμαστε εναντίον της κατάργησης των δικοινοτικών δραστηριοτήτων, αγνοώντας τα επίθετα, με τα οποία μάς χαρακτηρίζουν. Λέμε ότι είναι πολύ σημαντικό και ιδιαίτερα για τους τ/κ να συνεχιστούν αυτές οι δραστηριότητες. Εμείς, είμαστε το κόμμα που υποφέρει περισσότερο στην Κύπρο και πρέπει να είμαστε το κόμμα που θα δουλέψει περισσότερο για την ειρήνη. Γι' αυτό το σκοπό πρέπει να ασχοληθούμε με τις δικοινοτικές δραστηριότητες και να προωθήσουμε την επαναπροσέγγιση. Δεν πρέπει να αφήνουμε τον καθένα μόνο του να προσπαθεί για την ειρήνη. Ως κοινωνία, ως άνθρωποι πρέπει οι προσπάθειές μας να επικεντρώνονται στην επίτευξη της ειρήνης. Οι ηγέτες μπορεί να μην είναι πρόθυμοι αλλά η κοινότητα χρειάζεται αυτή την υποστήριξη. Επομένως είτε τους

bırakmamalıyız. Toplum olarak, insanlar olarak, çabalarımızın, barışın sağlanması üzerinde odaklaşması gerekiyor. Liderler istekli olmayabilirler ancak toplumun bu desteğe ihtiyacı var. Bu nedenle beğenseler de beğenmeseler de biz, iki toplumlu temasları sürdürmemiz ve yeniden yakınlaşmanın sağlam zeminde devam edeceğini güvenceye almamız gerektiğine inanıyoruz.

Yeniden yakınlaşma siyasetinin, Elen tarafında başta AKEL ve bazı başka örgütler, Türk tarafında ise CTP ve bazı başka daha küçük örgütler tarafından ileri götürülmekte olduğu açıktır. Genel kanı siz AKEL ve CTP'nin yeniden yakınlaşmanın omurgası olduğunuz şeklindedir. Niye solcu olan ve belki de bir derecede ortak tarihe sahip olan, birbirinize karşı tavır almayan sizler, Kıbrıs sorununa ortak bir siyasi öneri için çalışmıyorsunuz? Niye ortak bir çözüm programı iletmiyorsunuz? Niye Kıbrıs halkının çözümü sizlerden değil de her zaman, sorunu yaratanlardan veya ona karışanlardan beklemesi gerekiyor? Tabiyatıyla siz hükümette değilsiniz, ancak niye bir ortak çözüm programınız yok?

Eleni Mavru: Yaptığımız ortak toplantılarda iki parti, Kıbrıś sorununun çözüm çerçevesindeki temel ana hatlarda ortak yaklaşımımızı dile getirmiş olmamız bağlamında, bir şekilde bu vardır. Bazı durumlarda ayrıntılara da vardık. Bazılarında ise genel ana hatlarla sınırlı kaldık. Aynı zamanda her ikimiz de örneğin, Gali fikirlerini destekledik, ki iyi bir zemin, Kıbrıs sorununun çözümü çerçevesi olarak kullanılabilirlerdi. Biz çözümün siyasi temeli olarak iki kesimli iki toplumlu federasyonu ilk destekleyenlerdeniz. Özünde bu önerileri yaptığımızı ve yinelediğimizi söyleyebilirim. İki parti olarak ortak bir çerçeveye sahibiz. Buna rağmen, toprak meselesinde farklılıklar tertip ediyoruz. Konuları tek tek ele alırsak farklı yaklaşımlarımız var. Ancak Kıbrıs sorununun temel çözüm çerçevesinde yoktur ve sanıyorum bunu yeterince defa açıklığa kavuşturduk.

Kutlay Erk: İlerici patilerin genellikle çok benzerlikleri var. Çatışmaların olduğu dünyanın başka yerlerinde, bu tür partiler bizimle aynı pozisyonlardadırlar. Yani bizim çözümün temel hatlarında çok ortak yönlerimiz var. Ancak ayrıntılarda, görüş ayrılıklarına sahibiz. Bunlar, iki toplumun farklı gereksinimlerinden kaynaklanıyor. Yapmamız gereken bu gereksinimleri ortaya koyup, bunların temelinde ayrılıkların azaltabilmeleri ve ardından ortak bir program ile mücadeleye varmaları için iki toplum arasında bir iletişim atmosferi yaratmaktır. Sahip olduğumuz ayrılıklar. Hiç de çelişkili değiller. Yani çözülmeleri şarttır ve her iki tarafın gereksinimlerine saygı göstermede dikkatli olmalıyız. 40 ve üzerinde yılın deneyimine, toplumlar olarak birçok sorunun tecrübesine sahip olduğumuz için, her iki toplumda da hala daha çok değerli olan temel adalet anlayışlarını kabul etmeliyiz ve bu anlayışları bir anlaşma imzaladık diye değiştiremeyiz. Her iki toplum olarak zamana ihtiyacımız var. Kolay yıkılamayacak ve 1963'te olduğu gibi birkaç yıl içinde bozulamayacak istikrarlı bir barışı başarmaya dikkat etmeliyiz. İki toplumun gereksinimlerine özen

αρέσει είτε όχι , εμείς πιστεύουμε ότι πρέπει να συνεχίσουμε τις δικοινοτικές επαφές και να εξασφαλίσουμε ότι η επαναπροσέγγιση θα συνεχίζεται σε στερεό έδαφος.

Είναι φανερό ότι η πολιτική της επαναπροσέγγισης στην ελληνική πλευρά προωθείται κυρίως από το ΑΚΕΛ και από κάποιες άλλες οργανώσεις και στην τ/κ πλευρά από το Ρεπουπλικανικό κόμμα και κάποιους άλλους μικρότερους οργανισμούς. Η γενική αίσθηση είναι ότι εσείς, το ΑΚΕΛ και το CTP είσαστε η σπονδυλική στήλη της επαναπροσέγγισης. Γιατί εσείς που είσαστε αριστεροί, που ίσως έχετε ως ένα βαθμό κοινή ιστορία, εσείς που δεν ταχθήκατε εναντίον του άλλου, δεν εργάζεστε για μια κοινή πολιτική πρόταση λύσης του Κυπριακού, γιατί δεν προωθείτε ένα κοινό πρόγραμμα λύσης; Γιατί ο κυπριακός λαός πρέπει να περιμένει πάντοτε από αυτούς που δημιούργησαν ή ενεπλάκησαν στο πρόβλημα την επίλυσæh του και όχι από εσάς; Φυσικά εσείς δεν είσαστε στην κυβέρνηση, αλλά γιατί δεν έχετε ένα κοινό πρόγραμμα λύσης του κυπριακού;

Ελένη Μαύρου: Κατά κάποιο τρόπο έχουμε. Υπό την έννοια ότι στις κοινές συναντήσεις, που είχαμε τα δύο κόμματα, δηλώσαμε την κοινή μας προσέγγιση στις βασικές κατευθυντήριες γραμμές του πλαισίου της λύσης του κυπριακού. Σε κάποιες περιπτώσεις φτάσαμε και σε λεπτομέρειες, σε άλλες περιοριστήκαμε μόνο στις γενικές κατευθυντήριες γραμμές. Ταυτόχρονα, και οι δύο υποστηρίξαμε για παράδειγμα τις ιδέες Γκάλι, που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως μια καλή βάση, ως πλαίσιο της λύσης του κυπριακού προβλήματος. Εμείς, είμαστε από τους πρώτους, που υποστήριξαν τη διζωνική - δικοινοτική ομοσπονδία, ως την πολιτική βάση της λύσης του κυπριακού προβλήματος. Θα έλεγα ότι ουσιαστικά έχουμε προτείνει και επαναλάβει αυτές τις προτάσεις. Έχουμε ένα κοινό πλαίσιο τα δύο κόμματα. Ωστόσο, εντοπίζουμε διαφορές στο εδαφικό ζήτημα, έχουμε διαφορετική προσέγγιση εξετάζοντας το ένα ή το άλλο θέμα, αλλά όχι όσον αφορά το βασικό πλαίσιο της λύσης του κυπριακού. Και νομίζω ότι το κάνουμε αυτό ανοικτά αρκετές φορές.

Κουτλάι Ερκ: Τα προοδευτικά κόμματα έχουν συνήθως πολλές ομοιότητες. Σε άλλα μέρη του κόσμου, όπου υπάρχουν συγκρούσεις, τέτοια κόμματα βρίσκονται στην ίδια θέση με εμάς. Εμείς, λοιπόν, έχουμε πολλά κοινά στις βασικές γραμμές της λύσης, στις λεπτομέρειες όμως έχουμε διαφορές. Αυτές οι διαφορές πηγάζουν από τις διαφορετικές ανάγκες των δύο κοινοτήτων. Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να τοποθετήσουμε αυτές τις ανάγκες στην πραγματικότητα και να προσπαθήσουμε να δημιουργήσουμε ένα κλίμα επικοινωνίας ανάμεσα στις δύο κοινότητες για να μπορέσουν να μειώσουν τις διαφορές τους, στη βάση των αναγκών τους και επομένως να φτάσουν σ' ένα κοινό πρόγραμμα και πάλι. Οι διαφορές που έχουμε δεν είναι καθόλου ανταγωνιστικές. Είναι, λοιπόν, ανάγκη να λυθούν και πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, να σεβαστούμε τις ανάγκες και των δύο πλευρών. Επειδή έχουμε την πείρα 40 και πλέον χρόνων, την εμπειρία πολλών προβλημάτων, ως κοινότητες, πρέπει να δεκτούμε βασικές αντιλήψεις δικαιοσύνης που είναι ακόμη πολύτιμες και στις δύο κοινότητες. Και αυτές τις αντιλήψεις δε μπορούμε να τις αλλάξουμε, επειδή υπογράψαμε μια συμφωνία. Χρειαζόμαστε χρόνο και οι δύο κοινότητες. Πρέπει να προσέξουμε να επιτύχουμε μια σταθερή ειρήνη, η οποία να μην είναι ευάλωτη ή να μπορεί να διαταραχθεί σε λίγα χρόνια, όπως έγινε το 1963. Πρέπει να φροντίσουμε για τις ανάγκες των κοινοτήτων. Αυτές, άλλωστε, αποτελούν τις λεπτομέρειες στις οποίες διαφέρουν τα προγράμματά

göstermeliyiz. Zaten, programlarımızın ayrıldığı ayrıntıları da bunlar oluşturmuyor. Esasında iki toplumlu, iki kesimli federasyon gibi temel benzerliklerlerimiz var.

İki toplumlu, iki kesimli federasyonu çoğu kabul ediyor. Kolaylıkla, aranızdaki ayrılıkların sadece ayrıntılarla ilgili olmadığı imajına kapılmak söz konusu olabilir. Ne diyorsunuz?

Eleni Mavru: İki partinin ilişkileri, bu tür durumlar için alışımış olandan çok farklıdır. Açık ve samimiyetle konuşuyor, ayrılıklarımızı göğüslüyor ve onları anlayıp, aralarında köprü kurmak için çalışmaya çabalıyoruz. İki tarafın gereksinimlerini anlayabileceğimize ve sizi meşgul eden konularda ortak görüşe varmak amacıyla iyi niyet gösterebileceğimize kesin gözle bakıyoruz. Kıbrıs sorununun temel meselelerinin iki toplum tarafından uzlaşılmadığı bir anda şu yada bu konuda sahip olduğumuz farklı yaklaşımları tartışmamız halinde gerçeği göğüslemediğimizi sanıyorum. Yani sonuçta biz, dikkatimizi önemli olan ve çoğu tarafından muhtemelen söylem olarak kabul edilen ancak pratikte daha büyük bir çoğunluk tarafından reddedilen temel ana hatlar üzerinde odaklıyoruz.

Kutlay Erk: Kıbrıs'taki iki halkın 1963'ten sonra esaslı temas içinde olmadığını gerçeğini söylemek gerekiyor. 1963'ten 1974'e kadar, daha az temas vardı. Oysa 1974'ten sonra, her iki tarafta da farklı ilgiler ve farklı ekonomik ve siyasi vizyonlarla farklı yapılar ortaya çıktı. Kıbrıs'a istikarlı çözüm bulabilmemiz için net bakmamız gerekiyor. Söylemek istediğim, genel hatlarda, ortak anlayışa, ortak hedeflere sahip olduğumuz ancak, son 40, 37 veya 26 yılda oluşan farklılıklardan dolayı ayrılıklar bulunduğudur. Bu ayrılıklar, bir gerçektir ve farklı gereksinimleri yaratan bunlardır. Bunların bilincine varmamız, sınıflandırmamız ve zaman içerisinde iki toplumun ilgilerinin birleşmesi amacıyla öneriler ortaya koymamız gerekiyor. Şu anda ilgiler farklıdır. Bu farklı gereksinimlere saygı göstermeli ve aradaki mesafeyi azaltmaya çalışmalıyız.

Bu nedenle yeniden yakınlaşmaya ve uzlaşmaya ihtiyacımız var. Faaliyetlerimiz, yeniden yakınlaşma ve iki toplumlu temaslar için yapılmakta olan çabada başrol oynuyor. İki toplum arasındaki mesafeyi azaltmadıktan başka hiçbir şeyi amaçlamıyorlar.

AKEL'in hangi faaliyetleri siyasetinize problemler yaratıyor? AKEL'in yaptığı ve size diğer Kıbrıslı Türklerle veya üyelerinizle ya da organize etmekte olduğunuz iki toplumlu yeniden yakınlaşmacı faaliyetlerinizle ilgili sorunlar yaratan birşey var mı?

Kutlay Erk: Bazı faaliyetler, özel olarak partimizin siyasetini değil, ancak genelde Kıbrıs Türk tarafının kanaatini etkiliyor. Örneğin S-300 füzeleri konusunda Kıbrıs Türkleri, AKEL dahil tüm Kıbrıs Elen siyasi partilerinin S-300 siyasetini desteklediği imzasına

μας. Ουσιαστικά έχουμε βασικές ομοιότητες όπως είναι η διζωνική-δικοινοτική λύση.

Τη διζωνική- δικοινοτική ομοσπονδία τη δέχονται πολλοί. Μπορεί εύκολα κάποιος να αποκομίσει την εντύπωση ότι οι διαφορές σας δεν αποτελούν απλές λεπτομέρειες μόνο!

Ελένη Μαύρου: Η σχέση των δύο κομμάτων είναι πολύ διαφορετική από ότι συνηθίζεται σε τέτοιες περιπτώσεις. Μιλάμε ανοικτά, ειλικρινά, αντιμετωπίζουμε τις διαφορές μας και προσπαθούμε να δουλέψουμε για να τις καταλάβουμε και να γεφυρώσουμε το χάσμα. Αυτό είναι κάτι που κάνουμε. Παίρνουμε ως δεδομένο ότι μπορούμε να καταλάβουμε τις ανάγκες των δύο πλευρών, ότι μπορούμε να δείξουμε καλή θέληση με σκοπό να φτάσουμε σε κοινή θέση στα θέματα που μας απασχολούν. Νομίζω πως δεν αντιμετωπίζουμε την πραγματικότητα αν συζητάμε τις διαφορετικές προσεγγίσεις που έχουμε στο ένα ή στο άλλο θέμα, τη στιγμή που βασικά ζητήματα του κυπριακού προβλήματος δεν έχουν συμφωνηθεί από τις δύο κοινότητες. Εμείς λοιπόν επικεντρώνουμε την προσοχή μας στις βασικές κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες είναι σημαντικές και πιθανόν, λεκτικώς αποδεκτές από πολλούς, αλλά στην πράξη απορριπτέες από πολύ περισσότερους.

Κουτλάι Ερκ: Πρέπει να αντιμετωπίσουμε την πραγματικότητα που λέει ότι οι δύο λαοί στην Κύπρο δεν υπήρξαν σε ουσιαστική επαφή από το 1963: από το 1963 μέχρι το 1974 υπήρξε λιγότερη επαφή ενώ μετά το 1974 προέκυψαν διαφορετικές δομές και στις δύο πλευρές με διαφορετικά ενδιαφέροντα και με διαφορετικά οικονομικά και πολιτικά οράματα. Πρέπει να δούμε καθαρά για να βρούμε σταθερή λύση στην Κύπρο. Αυτό που λέω είναι ότι σε γενικές γραμμές έχουμε κοινή αντίληψη, κοινούς στόχους, αλλα οι διαφορές υπάρχουν λόγω των διαφορών που διαμορφώθηκαν τα τελευταία 40, 37 ή 26 χρόνια. Οι διαφορές αυτές είναι πραγματικότητα και είναι αυτές που δημιουργούν τις διαφορετικές ανάγκες. Πρέπει να τις συνειδητοποιήσουμε, να τις ταξινομήσουμε, να προτείνουμε λύσεις με σκοπό να συγκλίνουν τα ενδιαφέροντα των δύο κοινοτήτων με την πάροδο του χρόνου. Τώρα είναι διαφορετικό το ενδιαφέρον. Πρέπει να σεβαστούμε αυτές τις διαφορετικές ανάγκες και να προσπαθήσουμε να μειώσουμε το χάσμα. Γι αυτό χρειαζόμαστε επαναπροσέγγιση και συμφιλίωση. Οι δραστηριότητές μας διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην προσπάθεια που γίνεται για επαναπροσέγγιση και δικοινοτικές επαφές. Δεν σκοπεύουν τίποτα άλλο, παρά να μειώσουν το χάσμα ανάμεσα στις δύο κοινότητες.

Ποιές δραστηριότητες του ΑΚΕΛ δημιουργούν προβλήματα στην πολιτική σας; Υπάρχει κάτι που κάνει το ΑΚΕΛ και σας δημιουργεί προβλήματα με τους άλλους τ/κ ή με τα μέλη σας ή με τις δικοινοτικές επαναπροσεγγιστικές δραστηριότητες που οργανώνετε;

Κουτλάι Ερκ: Κάποιες δραστηριότητες επηρεάζουν την πολιτική όχι ειδικά του δικού μας κόμματος, αλλά τη γνώμη γενικά της τ/κ πλευράς. Για παράδειγμα, για το θέμα των S-300 οι τ/κ είχαν την εντύπωση πως όλα τα ε/κ κόμματα υποστήριζαν την πολιτική των S-300 περιλαμβανομένου και του ΑΚΕΛ. Αυτό είναι ένα παράδειγμα για το πώς μια πολιτική μπορεί να επηρεάσει το κλίμα στην άλλη πλευρά.

Αυτό ήταν στο παρελθόν. Οι πολιτικοί ηγέτες στο βορρά μπορεί να είπαν ότι ακόμα και το ΑΚΕΛ υποστηρίζει αυτήν την πολιτική και ότι δεν υπάρχει κανένας στην άλλη πλευρά, που να προωθεί την ειρήνη. Αυτό που περιμένουμε είναι ότι πρέπει να υπάρχει κατανόηση μεταξύ των πολιτικών κομμάτων και των δύο πλευρών. Και νομίζω ότι τα προοδευτικά κόμματα πρέπει να το κάνουν περισσότερο από ότι τα άλλα.

sahipti. Bu bir siyasetin, öteki taraftaki atmosferi, nasıl etkileyebileceğine bir örnektir.

Bu geçmişte kaldı. Kuzeydeki siyasi partiler, AKEL'in dahi bu siyaseti desteklediğini ve öteki tarafta barışı ileri götürecek hiçkimse bulunmadığını söylemiş olabilirler. Beklediğimiz husus, her iki tarafın siyasi partileri arasında anlayış olması gerektiğidir. Ve sanırım ilerici partiler, bunu diğerlerinden fazla yapmalıdır.

Siz bayan Mavru ne diyorsunuz?

Eleni Mavru: İki toplumun bir şekilde ayrı yaşama sahip olduğunu söyleyen Oktay'la hemfikirim. Son 30-40 yılda çeşitli faktörlerin etkisiyle bu farklı yaşam gelişmiş oldu. Farklı sorunlarla karşı karşıyadırlar ve bu durumda farklı bir yaklaşımı şekillendirdi. Bu yüzden yeniden yakınlaşmanın bu kadar önemli olduğuna inanıyoruz.

Öteki sorumuza gelince evet Kıbrıs Türk siyasi partilerince ve CTP tarafınca, hayatımızı zorlaştırdığına inandığımız hareketler vardır. Örneğin CTP'nin TRNC hükümetine katılması, bizim siyasetimize sorunlar yarattı. Çünkü sürekli olarak, birlikte yaşama inanan Kıbrıslıların olmadığı bu nedenle yeniden yakınlaşma ya ne ihtiyacımız olduğu söylemiyle karşı karşıya kalıyoruz. Tabiyatıyla bunu kabul etmiyoruz ve CTP'nin o kararına karşı olmamıza rağmen, bizimkilerden çok farklı koşullar altında ve bazı faktörlere ağırlık vererek karar alması gerektiğini, bazı faktörleri ise dikkate almamış olabileceğini anlıyoruz.

Gerçekler farklı iken, siyasetinizde sebatkar olmaya, Kıbrıs bütünmüş gibi düşünmeye çalışmak ve siyasetinizin hem Kıbrıs Elen, hem Kıbrıs Türk toplumunda geçerli olacağını beklemek zordur. Elbette bu yöndeki tüm faaliyetlerimiz sebatkar değil ancak genelde bunu söyleyebileceğimizi sanıyorum.

Sayın Papadopulos DİKO liderlik yetkilisidir. Onu öyle biliyorsunuz değil mi? Hükümet başkanlığı için iyi aday olduğuna inanıyor musunuz?

Kutlay Erk: Sadece CUNTA lideri Papadopulos'u hatırlıyorum. Öteki tarafın siyasi partileri hakkında bilgim olmadığını itiraf etmeliyim. Şöyle ya da böyle bu, DİKO taraflarının karar vereceği bir husustur ve karışmak istemiyorum.

Demek istediğim, AKEL destekliyor mu?

Kutlay Erk: Müdahale hakkım yoktur.

AKEL'in başkanlık için hangi lideri destekleyeceği konusunda kanaatiniz olması hakkına sahip olduğunuza inanıyor musunuz?

Kutlay Erk: Bu AKEL'in karar vereceği birşeydir. AKEL bir siyasi partidir. Başkanı ve organları var ve hangi lideri destekleyeceğini kendisi kararlaştıracaktır. Bu nedenle bu tür kararlar için müdahale etmek benim rolüm değil.

Eleni Mavru: Sanırım, iktidarda, Kıbrıs sorununun çözümüne inanan, yani Kıbrıs Türkleri ile Elenlerine barış içinde yaşamları, Kıbrıs'a ise refaha ulaşması imkanı verecek bir çözümü bulmamızın hem mümkün hem vazgeçilmez olduğuna inanan insanlara ihtiyacımız olduğu hususunda uzlaşmalıyız. Tabi böyle bir çözümün çerçevesi soyut değil, bir yandan tüm vatandaşların haklarını değer yandan ise iki toplumun eşitliğini

Εσείς κυρία Μαύρου τι λέτε;

Ελένη Μαύρου : Συμφωνώ με τον Οκτάι, που είπε ότι οι δύο κοινότητες έχουν κατά κάποιο τρόπο χωριστή ζωή. Έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία 30-40 χρόνια επηρεαζόμενες από διαφορετικούς παράγοντες. Αντιμετωπίζουν διαφορετικά προβλήματα και αυτό έπαιξε ρόλο στη διαμόρφωση μιας διαφορετικής προσέγγισης των πραγμάτων. Γι αυτό πιστεύουμε ότι η επαναπροσέγγιση είναι τόσο σημαντική. Όσον αφορά τώρα στην επόμενή σας ερώτηση, ναι, υπάρχουν ενέργειες από τα τ/κ κόμματα και από το Ρεπουπλικανικό, που πιστεύουμε ότι κάνουν τη ζωή μας πιο δύσκολη. Για παράδειγμα, η συμμετοχή του CTP στην κυβέρνηση TRNC δημιούργησε προβλήματα στη δική μας πολιτική, επειδή αντιμετωπίζουμε διαρκώς το επιχείρημα ότι δεν υπάρχουν Κύπριοι που να πιστεύουν στη συμβίωση, επομένως τι την θέλουμε την επαναπροσέγγιση! Φυσικά αυτό δεν το δεχόμαστε και παρόλο που διαφωνούμε με τη συγκεκριμένη απόφαση του Ρεπουπλικανικού τουρκικού κόμματος, καταλαβαίνουμε ότι έπρεπε να αποφασίσει κάτω από συνθήκες πολύ διαφορετικές από τις δικές μας και δίνοντας βαρύτητα σε κάποιους παράγοντες ενώ μπορεί να μην έλαβαν υπόψη άλλους. Είναι δύσκολο να προσπαθείς να είσαι συνεπής στην πολιτική σου, να σκέφτεσαι σαν να ήταν η Κύπρος μία και να αναμένεις ότι η πολιτική σου θα ισχύει και στην ε/κ και τ/κ κοινότητα, όταν η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Βέβαια, δεν είναι όλες μας οι ενέργειες συνεπείς προς αυτήν την κατεύθυνση, αλλά νομίζω ότι γενικά μπορούμε να το πούμε αυτό.

Ο κ. Παπαδόπουλος είναι ηγετικό στέλεχος του ΔΗΚΟ, τον ξέρετε έτσι δεν είναι; Πιστεύετε ότι είναι καλός υποψήφιος για την προεδρία της κυβέρνησης;

Κουτλάι Ερκ: Θυμάμαι μόνο τον Παπαδόπουλο τον αρχηγό της Χούντας. Πρέπει να ομολογήσω ότι δεν έχω πληροφορίες για τα κόμματα της άλλης πλευράς. Όμως έτσι κι αλλιώς αυτό είναι κάτι, που θα το αποφασίσουν οι υποστηρικτές του ΔΗΚΟ και δε θα ήθελα να αναμειχθώ.

Εννοώ αν το ΑΚΕΛ τον υποστηρίξει...

Κουτλάι Ερκ: Δεν έχω το δικαίωμα να επέμβω.

Νομίζετε ότι έχετε το δικαίωμα να έχετε γνώμη για το ποιόν ηγέτη θα υποστηρίξει το ΑΚΕΛ για πρόεδρο;

Κουτλάι Ερκ: Αυτό είναι κάτι που θα το αποφασίσει το ΑΚΕΛ. Το ΑΚΕΛ είναι ένα πολιτικό κόμμα, έχει πρόεδρο, όργανα και θα αποφασίσει αυτό ποιόν ηγέτη θα υποστηρίξει. Επομένως δεν είναι δικός μου ρόλος να επεμβαίνω για τέτοιες αποφάσεις.

Ελένη Μαύρου: Νομίζω ότι πρέπει να συμφωνήσουμε ότι στην εξουσία έχουμε ανάγκη από ανθρώπους οι οποίοι να πιστεύουν στη λύση του κυπριακού προβλήματος, ότι δηλαδή είναι εφικτό αλλά και απαραίτητο να βρούμε τη λύση που να επιτρέπει στους ε/κ και τους τ/κ να ζήσουν ειρηνικά και στην Κύπρο να ευημερήσει. Το πλαίσιο, βέβαια, για μια τέτοια λύση δεν είναι αφηρημένο, είναι η επιμονή σε μια διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία που θα διασφαλίζει από τη μια τα δικαιώματα όλων των πολιτών και από την άλλη την ισότητα των δύο κοινοτήτων.

Είσαστε μέλος της κεντρικής επιτροπής του Ρεπουπλικανικού κόμματος αλλά δε γνωρίζετε τον κ. Παπαδόπουλο, ο οποίος πρωταγωνιστεί στην

güvenceye olacak olan iki kesimli iki toplumlu federasyon da ısrardır.

CTP'nin Merkez Komitesi'ndesiniz ancak Kıbrıs siyaset sahnesinde başrollerde bulunan Papadopulos'u tanımıyorsunuz. Ayrılmışlıktan, iletişimsizlikten kaynaklanan problemler bulunduğu görülüyor. Örneğin, tarafları birbirleri hakkında bilgilendirecek bir iki toplumlu dergiye gereksinim olduğu görülüyor. İki parti arasında daimi bir iletişim komiteniz bulunmadığı görülüyor. Sistemli buluşmalarınız yok mu?

Kutlay Erk: Ayrılmışlık, mevcut gerçekler nedeniyle Papadopulos'u tanımıyorum, sizin de CTP'nin hiyerarşisinde ikinci sıradaki insanı bilmediğinizden eminim. Bilgisizlik, bu günkü koşullardan, yani ortak yaşamın olmamasından dolayı mevcuttur. Bu ortak yaşamı kuramadık. Hepimiz siyaset içindeyiz ve bu nedenle bilmemiz gereken birşeydir. Gerçek şudur ki, öteki tarafın siyasi liderlerinin kimler oldukları hakkında bilgili değiliz.

Eleni Mavru: Bir şekilde bu durum, farklı bir ülkede yaşıyor olmaktan da kötüdür. Bilgi boşluğu o kadar hissedilir orandadır ki dünyanın öbür ucu için konuştuğumuzu sanırsınız. Yakın geçmişte Kıbrıs Türk topolumunda seçimler oldu, iki yıl önce ise genel seçimler... sadece Kıbrıs Elenlerinin çoğunluğu değil Kıbrıs Elen siyasilerinin çoğunluğunun da bunlara katılan partilerimiz ve şahısların faaliyetleri ile seçimlerin sonuçlarından bilgileri olmadığından eminim. Bu boşluğun, Kıbrıs'ın diğer yarısının nasıl çalıştığı tablosundaki bulanıklığın, göğüslememiz gereken başlıca sorunlardan birisi olduğuna inanıyorum. Sabit bir temas komitesine sahip olmadığımız olgusu, Haziran'daki son buluşmamızda tartışıldı. Temaslarımızı daha sık ve yapıcı yapma gereksinimimiz var. Bu yönde görüş alışverişinde bulunduk ve yakında daha iyi sonuçlar alacağımızı umuyoruz.

Kutlay Erk: Çok önemli varsaydığım birşey: "Adanın öteki tarafında olanlar, günlük yaşımımı etkilemiyor" şeklinde bir anlayış gelişiyor. Bu duygu insanlarda gittikçe daha çok yerleşiyor. Bu yanlıştır. Öteki tarafta olanlar, hayatımızı etkiliyor çünkü ortak bir ülkede yaşıyoruz. Birlikte yaşıyorduk ve birlikte yaşayacağız.

Bu anlayış kendi başına gelişmedi. İki tarafın makamları, insanları böyle düşünmeye, öteki tarafta neler olduğuyla ilgilenmemeye teşvik ettiler. "Hükümet biziz ve öteki tarafla ilişkilerimize biz bakacağız" dediler. Böylece, sıradan vatandaş; kenarda bırakılıyor ve öteki tarafın faaliyetleriyle ilgilenmiyor, düşünmüyor hatta onları izlemiyor. Biz ilerici partiler bu anlayışa karşı çalışmakla yükümlüyüz.

Daha önce de söyledik, sıradan bir Kıbrıslı yeniden yakınlaşmacının, iki parti olarak sizin, yeniden yakınlaşmanın orta direği olduğunuza inandığı imajına sahibiz. Ancak aynı zamanda örneğin, tüm Kıbrıs temalarında siyasi ittifak, diyelim ki bir yurtsever, ilerici tüm Kıbrıs ittifakı kurmaya muktedir olmaktan çok uzaksınız. Ne diyeceksiniz?

κυπριακή πολιτική σκηνή. Φαίνεται πως υπάρχουν προβλήματα που πιθανόν να προέρχονται από το διαχωρισμό, από τη μη επικοινωνία. Για παράδειγμα φαίνεται ότι χρειάζεται ένα δικοινοτικό περιοδικό, που θα ενημέρωνε τη μια πλευρά για την άλλη. Είναι φανερό ότι δεν έχετε μόνιμη επιτροπή επικοινωνίας των δύο κομμάτων, δεν έχετε συστηματικές συναντήσεις.

Κουτλάι Ερκ: Δε γνωρίζω τον κ. Παπαδόπουλο λόγω του διαχωρισμού, εξαιτίας της πραγματικότητας. Και είμαι σίγουρος ότι ούτε εσείς γνωρίζετε το δεύτερο πρόσωπο στην ιεραρχία του Τουρκικού Ρεμπουμπλικανικού Κόμματος των Τ/Κ. Η άγνοια υπάρχει εξαιτίας των σημερινών συνθηκών, επειδή δηλαδή δεν έχουμε κοινή ζωή - δε μπορέσαμε να την αποκτήσουμε. Είμαστε όλοι πολιτικά δραστηριοποιημένοι και επομένως είναι κάτι που θα έπρεπε να γνωρίζουμε. Η πραγματικότητα είναι ότι δεν είμαστε ενήμεροι ποιοί είναι οι πολιτικοί ηγέτες της άλλης πλευράς.

Ελένη Μαύρου: Κατά κάποιο τρόπο η κατάσταση αυτή είναι χειρότερη και από την περίπτωση που ζει κανείς σε διαφορετική χώρα. Το χάσμα των πληροφοριών είναι τόσο πολύ αισθητό που σκέφτεσαι αν μιλάς για την άλλη πλευρά του κόσμου. Πρόσφατα έγιναν εκλογές στην τ/κ κοινότητα, δύο χρόνια πριν γενικές εκλογές. Είμαι σίγουρη ότι, όχι μόνο η πλειοψηφεία των ε/κ αλλά και η πλειοψηφεία των ε/κ πολιτικών δεν είναι ενημερωμένη για τη δράση των εμπλεκομένων κομμάτων, των προσώπων, για τα αποτελέσματα των εκλογών. Και πιστεύω ότι αυτό το χάσμα, αυτή η ασάφεια στην εικόνα του πώς η άλλη μισή Κύπρος λειτουργεί, είναι ένα από τα κυριότερα προβλήματα, που έχουμε να αντιμετωπίσουμε. Το γεγονός ότι δεν έχουμε σταθερή επιτροπή επαφών συζητήθηκε στην τελευταία συνάντησή μας τον Ιούνιο. Έχουμε ανάγκη να κάνουμε τις επαφές μας περισσότερο συνεχείς και παραγωγικές. Έχουμε ανταλλάξει απόψεις σ' αυτή την κατεύθυνση και ελπίζουμε ότι θα έχουμε σύντομα καλύτερα αποτελέσματα.

Κουτλάι Ερκ: Κάτι που θεωρώ πολύ σημαντικό: αναπτύσσεται μια αντίληψη, σύμφωνα με την οποία ό,τι συμβαίνει στην άλλη πλευρά του νησιού δεν επηρεάζει την καθημερινή μου ζωή. Αυτή η αίσθηση διαμορφώνεται όλο και πιο πολύ στους ανθρώπους. Αυτό είναι λάθος. Ό,τι συμβαίνει στην άλλη πλευρά επηρεάζει τη ζωή μας γιατί ζούμε σε μια κοινή χώρα, ζούσαμε μαζί και θα ζήσουμε μαζί. Αυτή η αντίληψη δε διαμορφώθηκε μόνη της. Οι αρχές των δύο πλευρών ενθάρρυναν τους ανθρώπους να σκέφτονται έτσι, να μην ενδιαφέρονται για το τι συμβαίνει στην άλλη πλευρά. «Εμείς είμαστε η κυβέρνηση και θα φροντίσουμε για τις σχέσεις μας με την άλλη πλευρά». Έτσι ο απλός πολίτης περιθωριοποιείται και δε σκέφτεται, δεν ενδιαφέρεται, ούτε παρακολουθεί τις δραστηριότητες της άλλης πλευράς. Εμείς τα προοδευτικά κόμματα οφείλουμε να εργαστούμε εναντίον αυτής της αντίληψης.

Έχουμε την εντύπωση, το έχουμε ξαναπεί, ότι ο μέσος Κύπριος επαναπροσεγγιστής, πιστεύει ότι αποτελείτε τα δύο κόμματα στυλοβάτες της επαναπροσέγγισης. Ταυτόχρονα είσαστε πολύ μακριά για να είσαστε ικανοί να συγκροτήσετε για παράδειγμα πολιτική συμμαχία σε παγκύπρια βάση, ας πούμε πατριωτική, προοδευτική, παγκύπρια συμμαχία.

Κουτλάι Ερκ: Πρέπει να αντιμετωπίσουμε την πραγματικότητα. Αν δεν το κάνουμε αυτό δε θα βρούμε σταθερή λύση. Δεν έχουμε συμμαχία με το ΑΚΕΛ, έχουμε όμως ομοιότητες, καλή επικοινωνία, που ελπίζουμε να αναπτυχθεί ακόμα πεισσότερο. Πρέπει - και εγώ είμαι υπευθυνος να το κάνω- να συμβουλεύσουμε και τα άλλα κόμματα να

Kutlay Erk: Gerçeği göğüslemeliyiz. Bunu yapmazsak, istirarlı bir çözüm bulamayacağız. AKEL'le ittifakımız yoktur. Ancak, benzerliklerimiz ve daha da gelişmesini umduğumuz iyi iletişimimiz var. Diğer partilere de bu başarılı iletişimi kurmalarını tavsiye etmeliyiz ve ben bunu yapmaka sorumluyum. Her zaman söylüyorum, Kırbıs sorununun çözümü bir gidilecek yer değil, bir yolculuktur. Bunu bir çözüm bir anlaşma ile başlatmalıyız. Ancak bu bitimi değil başlangıcı olacaktır. Elbette bir zamana gerek duyulacak. Ancak her iki taraf olarak bizi biraraya getirecek anlaşmadan sonra, ilişkilerimizi geliştirmek ve gelecekte daha yakın ilişkilere, daha sıkı toplumsal temaslara va daha çok ortak faaliyete ve belki birkaç nesil sonra farklı bir Kıbrıs'a sahip olabilmek için bu ülkenin bağımsızlığını geliştirmek amacıyla aramızda güveni yetiştirmemiz gerektiği taahmüdü altına girmeliyiz.

Eleni Mavru: Parti olarak her birimizin kendi toplumunda çalıştığı gerçeğini görmezlikten gelemeyiz. Ayrıca, iletişim sorunlarımız olduğunu -siyasi bir ittifak kurulmasından söz ederken çok daha fazla- da göz ardı edemeyiz. Yapmaya çalıştığımız, yeniden yakınlaşma ve yeniden bütünleşme mesajları göndermek için kendi toplumumuz içinde çalışmak kendi toplumumuzdaki insanların aklındaki ayrılığı göğüslemeye çabalamaktır. Aynı zamanda, tüm Kıbrıs yanında dışarıya da mesajlar göndermek için işbirliği yapıyoruz. Şu anda hedefleyebileceğimiz hususun, Kıbrıs'ın yeniden bütünleşmesi siyasetinde, iki toplumu yakınlaştıran çabalarda sebatkar olmak olduğuna inanıyorum.

Bu küçük, sefil iki toplumlu dergiyi, HADE'yi biliyor musunuz? Siyasiler olarak iki toplumlu temaslar çabamızda bize ne tavsiye edersiniz?

Kutlay Erk: Birincisi size, bu dergiyi düzenli temelde muhafaza etmeyi ve her iki tarafta daha geniş çapta dağıtmayı tavsiye ediyorum. İçeriği konusunda ise öte taraf hakkında daha çok bilgi olsun.

Eleni Mavru: İleriye doğru büyük bir adım attığınızı bilerek başlamanız gerekecek. İnsanların buluşması, öteki hakkında bilgi zorluklarından söz ediyoruz. Siz ise her iki tarafa hitap eden bir dergiyi başlatmayı başardınız. Ancak çalışmanızın zor kısmı şimdidir. Onu sebatla sürdürün. Gerekli olan budur. Yaptığınıza inanın.

αναπτύξουν αυτή την επιτυχημένη επικοινωνία. Συνήθως λέω ότι η λύση του κυπριακού δεν είναι ένας προορισμός, είναι ένα ταξίδι. Πρέπει να το αρχίσουμε με μια λύση, μια συμφωνία. Αλλά αυτή δε θα είναι το τέλος του αλλά η αρχή του. Θα μας πάρει βέβαια κάποιο χρόνο. Αλλά και οι δυό πλευρές πρέπει να δεσμευτούμε ότι μετά τη συμφωνία, που θα μας φέρει μαζί, πρέπει να καλλιεργήσουμε την εμπιστοσύνη μεταξύ μας, για να βελτιώσουμε τις σχέσεις μας, για να βελτιώσουμε την ανεξαρτησία αυτής της χώρας, ώστε στο μέλλον να έχουμε πιο κοντινές σχέσεις, πιο στενές κοινοτικές επαφές, να έχουμε περισσότερες κοινές δραστηριότητες και ίσως σε μερικές γενιές να έχουμε μια διαφορετική Κύπρο.

Ελένη Μαύρου: Δε μπορούμε να αγνοήσουμε την πραγματικότητα, που λέει ότι εργαζόμαστε το κάθε κόμμα στη δική του κοινότητα. Δε μπορούμε επίσης να αγνοήσουμε ότι σήμερα έχουμε προβλήματα επικοινωνίας, πολύ περισσότερο όταν μιλάμε για το σχηματισμό μιας πολιτικής συμμαχίας. Αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε είναι να δουλέψουμε μέσα στη δική μας κοινότητα, για να στείλουμε μηνύματα επαναπροσέγγισης και επανένωσης, να προσπαθήσουμε να αντιμετωπίσουμε το διαχωρισμό στο μυαλό των ανθρώπων της δικής μας κοινότητας. Ταυτόχρονα συνεργαζόμαστε στο να στέλλουμε μηνύματα σ'ολόκληρη την Κύπρο, αλλά και στο εξωτερικό. Πιστεύω ότι αυτό που μπορούμε να στοχεύουμε αυτή τη στιγμή είναι να είμαστε συνεπείς στην πολιτική της επανένωσης της Κύπρου, στις προσπάθειες που φέρνουν τις δύο κοινότητες κοντά.

Γνωρίζετε αυτό το μικρό, μίζερο... δικοινοτικό περιοδικό, το ΧΑΤΕ. Ως πολιτικοί τι μας συμβουλεύετε στην προσπαθειά μας για δικοινοτικές επαφές;

Κουτλάι Ερκ: Πρώτον σας συμβουλεύω να επιμένετε να διατηρήσετε αυτό το περιοδικό σε τακτική βάση και να το μοιράζετε πιο πλατειά και στις δύο πλευρές. Και όσον αφορά στο περιεχόμενο, να έχετε περισσότερες πληροφορίες για την άλλη πλευρά.

Ελένη Μαύρου: Θα πρέπει να αρχίσετε με το να αναγνωρίσετε ότι έχετε κάνει ένα μεγάλο βήμα μπροστά. Μιλάμε για δυσκολίες στη συνεύρεση ανθρώπων, στην πληροφόρηση για τον άλλον και εσείς καταφέρατε να αρχίσετε ένα περιοδικό, το οποίο μιλά και στις δύο πλευρές. Τώρα, όμως, είναι το δύσκολο μέρος του έργου σας: κρατείστε το με συνέπεια. Αυτό είναι που χρειάζεται. Πιστέψτε σ' αυτό που κάνετε!

İkiyüzün üzerinde çingenenin Baf ve Limasol'a geçişi, birçok yetkilinin insan ve demokrasi hakları ile ilgili yığınla açıklamalarının ne kadar yüzeysel olduğunu göstermeye yeterli oldu. Ancak, bundan çok, çoğu Kıbrıs'lı Elen'in bilincinde insan haklarının etnikliği olduğunu gösterdi. İnsanlar ve medyadaki ilgili hoşgörünün, (baştaki ırkçı ve histerik tepkilerden sonra) birden çingenelerin benzeri haklarla bu ülkenin vatandaşı olduğunun anlaşılmasıyla hakim olduğuna, inanmak gerçekten zordur. Aksine iletişim araçlarının suskunluğu ve endişeli Elenler tarafından en azından şimdilik sert tepkilerden kaçınılması, belkide Kıbrıs sorununun ilerletilmesiyle veya Kıbrıs'ın Birleşik Avrupa'daki görüntüsü ile bağlantılı diplomatik gereksinimlere bir adaptasyonu oluşturuyor.

Dünyaca tanınmış ve tüm Avrupaya yayılmış Romanların bir parçası olan Kıbrıslı çingeneler de, belkide Birleşik Avrupa'ya girme olasılığını, (hiçbir zaman parçası olmadıkları, sadece kurbanı oldukları, Kıbrıs Türk ve Kıbrıs Elen ırkçılığından kaynaklanan) iki toplumlu bir çatışma tarafından sürüklenmiş olarak ve kendi yöntemleriyle karşılamaya hazırlanıyorlar. Ancak Kıbrıslıların önce özellikle kendilerine ardından belkide başkalarına, çoğulcu, çokkültürlü bir toplum inşa etmeye gerçekten hazır olduklarını bunun gibi konular üzerinde göstermeleri bekleniyor.

Daha somut olarak ırkçılık karşıtlarının, çingenelerin iki taraf arasında pinpon topuna dönüştürülmesine izin vermemesi bekleniyor.

Το πέρασμα διακόσιων το πολύ Τσιγγάνων στην Πάφο και τη Λεμεσό ήταν αρκετό να αποδείξει το πόσο ξέβαθες είναι πολλές διακηρύξεις για τα ανθρώπινα και δημοκρατικά δικαιώματα από την πλευρά πολλών αρμοδίων. Πιο πολύ όμως αποδείχνει ότι στη συνείδηση πολλών Ελληνοκυπρίων τα ανθρώπινα δικαιώματα έχουν εθνικότητα. Είναι πράγματι δύσκολο να πεισθεί κανείς ότι η σχετική ανοχή στον κόσμο και τα μίντια επικράτησε μετά τις πρώτες ρατσιστικές και υστερικές αντιδράσεις, γιατί ξαφνικά έγινε κατανοητό ότι, ναι οι Τσιγγάνοι είναι πολίτες αυτού του τόπου με τα ανάλογα δικαιώματα. Αντίθετα η σιωπή των μέσων ενημέρωσης και η αποτροπή, προς το παρόν τουλάχιστον, σκληρών αντιδράσεων από τους ανησυχούντες Έλληνες αποτελεί μάλλον μια προσαρμογή σε διπλωματικές αναγκαιότητες που σχετίζονται με την προώθηση του Κυπριακού ή της εικόνας της Κύπρου στην Ενωμένη Ευρώπη.

Οι Κύπριοι Ρομ μέρος της λαότητας κατά διεθνή αναγνώριση των ανά την Ευρώπη Ρομ, ετοιμάζονται κι αυτοί ίσως να αντιμετωπίσουν το ενδεχόμενο ένταξης στην Ενωμένη Ευρώπη, με το δικό τους τρόπο και εν πάση περιπτώσει αποσυρόμενοι από μια δικοινοτική σύγκρουση, της οποίας ποτέ δεν αποτέλεσαν μέρος, παρά μόνο ως θύματα, υφιστάμενοι τον τουρκοκυπριακό και τον ελληνοκυπριακό ρατσισμό. Πάνω σε θέματα όπως αυτό, όμως, είναι που καλούνται επιτέλους οι Κύπριοι να αποδείξουν στους εαυτούς τους πρώτα και κύρια και μετά ενδεχομένως στους άλλους, αν όντως είναι έτοιμοι για την οικοδόμηση μιας πλουραλιστικής πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

Πιο συγκεκριμένα καλούνται οι αντιρατσιστές να μην αφήσουν τους τσιγγάνους να μετατραπούν σε μπαλάκι του πιγκ- πογκ ανάμεσα στις δύο πλευρές

Limasol'a İnişin Deneyimleri.

ÇİNGENELER BAŞKA, KIBRIS TÜRKLERİ BAŞKA!

Yarım yıl önce sahne bulanıktı. Kaçaklar Kıbrıs Türk mahellesi Ayandon'a dalga dalga ulaşıyorlardı

-Nerden geliyorlar, niye böyle aniden ve beklenmedik şekilde. Daha kaç kişiyi bekliyelim?

-Birlikte yaşayacağımızı söyledikleri Kıbrıs Türkleri bunlar mı?

-Görmüyor musunuz, çingenedirler. Başka düzeyleri başka kültürleri var. Onları bize kasıtlı olarak Denktaş gönderiyor.

Οι εμπειρίες της καθόδου στη Λεμεσό

ΑΛΛΟ ΤΣΙΓΓΑΝΟΙ, ΑΛΛΟ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΟΙ

Πριν μισό χρόνο το τοπίο ήταν θολό. Κύματα - κύματα έφθαναν οι αυτόμολοι στην τ/κ συνοικία του Άη Αντώνη.

-Από πού έρχονται, γιατί έτσι ξαφνικά κι αναπάντεχα, πόσους να περιμένουμεν ακόμη;

-Αυτοί είναι οι τ/κ, με τους οποίους λένε πως θα συμβιώσουμε;

-Δεν τους βλέπετε είναι τσιγγάνοι. Άλλο επίπεδο, άλλη κουλτούρα, μάς τους στέλνει επίτηδες ο Ντενκτάς.

Yannis Kostakopulos

Limasol Türk mahellesinde yaşayan insanların ve daha geniş çapta tüm bölgenin endişeleri bunlardı. Çünkü kaçış dalgası dur durak görünemiyordu. Alay, alay gelen kaçaklar, daha önce gelen soydaşları gibi başlarını sokacak çatı ve geçici barındırma arıyorlardı. Aynı zamanda, Kıbrıs Elenleri'nin misafirperverliği hakkında anında verdikleri bilgilerle, başka ilgilenenlere de "yol açıyorlardı". Çingenelerin dayanışması.

Bizzat kendileri, kimliklerini ve istediklerini gizleyemiyorlardı: "Gurbetiz. Bu tarafa geliyoruz çünkü para var." İlk ve son kaygıları, kendilerine sağlanan imkanlardan nasıl yararlanacaklarıydı.

Zaman endişeli geçiyordu. Ayandon sakini göçmenler yanında orda yaşamaya devam eden az sayıdaki Kıbrıs Türkleri içinde belalar büyüktü. "Onları görmiyor musunuz. Saf Kıbrıslı Türk değiller. Çingenedirler." Gerçekten, görünüşleri davranışları, zihniyetleri, tamamıyla tüm dünyadaki diğer çingenelere benziyor.

Yetkililerin onlara gösterdiği "medeni çerçeveler" algılamalarının dışındaydı. İnsan onuruna yakışır bir çözüm bulana kadar geçici bir düzenleme yerine metruh ve yıkılmaya yüz tutmuş evlerde oturmatı tercih ediyorlardı. Kendilerine yapılan giysi ve ayakkabı

Γιάννης Κωστακόπουλος

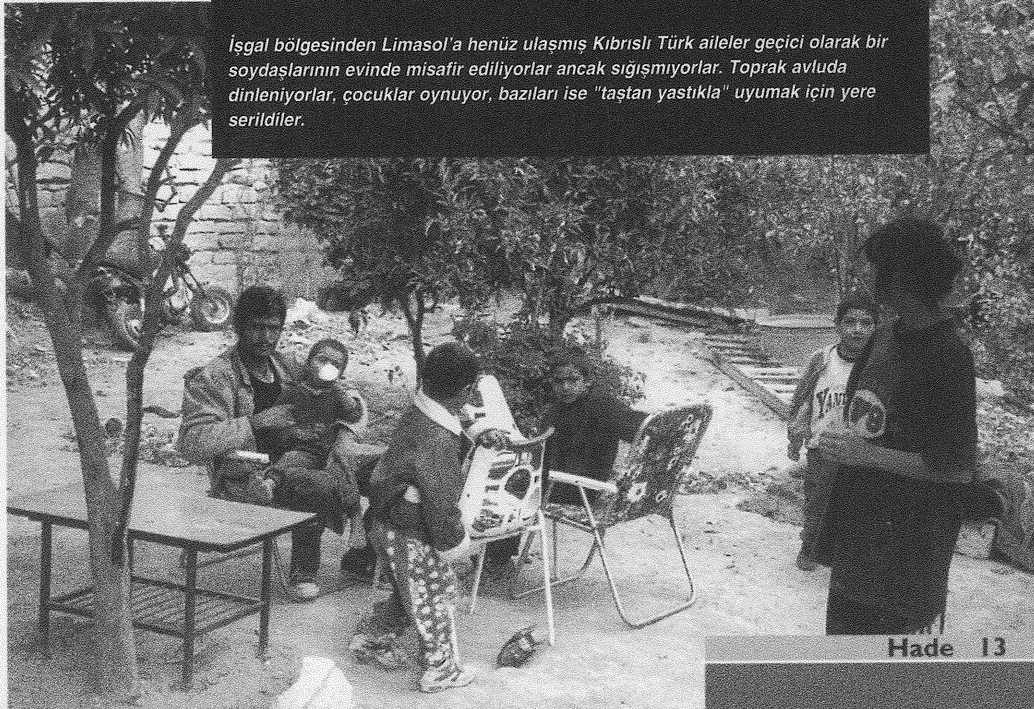
Αυτές ήταν οι ανησυχίες του κόσμου του τουρκομαχαλά της Λεμεσού. Κι ευρύτερα όλης της περιοχής, αφού το ρεύμα διαφυγής φαινόταν ασταμάτητο.

Μπουλούκια- μπουλούκια οι αυτόμολοι αναζητούσαν στέγη και προσωρινή φιλοξενία από ομοεθνείς τους, που έφθασαν νωρίτερα.

Ταυτόχρονα "άνοιγαν δρόμο" σε άλλους ενδιαφερομένους με επαρκή πληροφόρηση και στοιχεία για τη φιλοξενία των ελληνοκυπρίων.

Οι οικογένειες των τ/κ μόλις έφθασαν στη Λεμεσό απ' τα κατεχόμενα. Φιλοξενούνται προσωρινά σε σπίτι ομοεθνή τους, αλλά δε χωρούν. Στη χωματένια αυλή ξεκουράζονται, τα παιδιά παίζουν, ενώ κάποιοι έστρωσαν να κοιμηθούν καταγής με"προσκέφαλο λιθάρι"

İşgal bölgesinden Limasol'a henüz ulaşmış Kıbrıslı Türk aileler geçici olarak bir soydaşlarının evinde misafir ediliyorlar ancak sığışmıyorlar. Toprak avluda dinleniyorlar, çocuklar oynuyor, bazıları ise "taştan yastıkla" uyumak için yere serildiler.

ΠΕΡΙΜΕΝΟΝΤΑΣ ΛΥΣΕΙΣ

Δεν έχουν παράπονο απ' τους γείτονες. Ούτε "κουβαλούν" μέσα τους το σύνδρομο της αντιπαράθεσης ή της αντιπαλότητας για ότι τους χώρισε στο παρελθόν. Παραπάνω τους πιέζει η αβεβαιότητα, οι αναβολές στη λύση προβλημάτων της καθημερινότητας. Η προσωρινότητα είναι συνώνυμη με την αθλιότητα, αφού κάποια εγκαταλελειμμένα υποστατικά, που οι ίδιοι παραβίασαν αυθαίρετα κι εγκαταστάθηκαν δεν πληρούν ούτε τις στοιχειώδεις συνθήκες διαβίωσης. Βιάστηκαν να "βάλουν το κεφάλι τους" και τώρα περιμένουν.

"Χωρίς ρεύμα και νερό πώς θα ζήσεις ανθρώπινα" μάς εξηγεί μια ηλικιωμένη τ/κ, που πρόσφατα ήρθε απ' τον Άη Γιώργη της Κερύνειας. Η Ναζιμέ με την ανάπηρη κόρη της Μέμπε ζουν σε μια τρώγλη περιμένοντας τη μεταστέγασή τους.

"Οπως λένε οι μαστόροι δε σηκώνει καμία ηλεκτρική εγκατάσταση το χαλαμάντουρο", μάς εξηγούν στα ελληνικά με τη χαρακτηριστική προφορά των τουρκοκυπρίων.

Ακριβώς στην απέναντι πλευρά του δρόμου, ένα κάτασπρο ολοκαίνουργιο σπίτι σπάζει τη μονοτονία της γνώριμης μίζερης εικόνας του τουρκομαχαλά.

Κι αυτό το σπίτι κτίστηκε από τη μέριμνα για τ/κ της Αγγλίας. Πριν τον πόλεμο οι ίδιοι κατοικούσαν στη συνοικία.

Από κάποιο λάθος έγινε κατεδάφιση του παλιού υποστατικού, για ν' ανεγερθεί σήμερα μια καινούργια διώροφη κατοικία των 3 υπνοδωματίων.

ÇÖZÜMLER BEKLERKEN

Komşularından şikayetçi değiller. İçlerinde geçmişte onları ayıran şeylerden dolayı zıtlaşma veya düşmanlık sendromunu da taşımıyorlardı. Daha çok onlara baskı yapan, belirsizlik ve günlük yaşam sorunlarının çözümündeki geçikmelerdir. Geçicilik, sefaletle birliktedir. Çünkü bizzat kendilerinin keyfi şekilde ihlal edip, yerleştikleri binalar, asgari yaşam unsurlarına dahi sahip değiller Bir an önce "başlarını sokmaya baktılar" ve şimdi bekliyorlar. Yakın geçmişte Girne kazanın Ayyorgi köyünden gelen yaşlı bir Kıbrıslı Türk kadın "elektirik ve su olmadan nasıl yaşayabilir" diye izah ediyor. Adı Nazime olan bu kadın, özürlü kızı Pembe ile mağara gibi bir evde yaşıyor ve nakledilmelerini bekliyorlar. Kıbrıs Türklerinin karakteristik şivesiyle Elence olarak "ustaların söylediğine göre harabe hiçbir elektirik tesisatına dayanmıyor" diye izah ettiler.

Yolun tam karşı tarafında bembeyaz ve yepyeni bir ev Kıbrıs Türk mahellesinin malum sefil tablosunun monotonluğunu bozuyor. İngiltereli bir Kıbrıs Türk için inşa edildi. Savaştan önce bu aile mahallede ikamet ediyordu. Bir hata sonucu eski bina yıkılınca yerine bu iki katlı üç yatak odalı yeni ev inşa edildi.

yardımına rağmen, çocukları yırtık pırtık elbiseler ve çıplak ayaklarla yollarda dolaşıyorlardı. Okullara kaydedilmeleri yanındaki bazı girişimler çok çabuk terk edildi.

Yerleşmeyi tercih ettikleri evlerdeki koşullar ilkeldi. Başta çocukları olmak üzere fiziki güvenlikleriyle ilgili tehlike sürekliydi. Çağdaş temel sağlık kurallarını algılamadıkları da görülüyordu. Çünkü sosyal yardım görevlileri hasta çingene çocuklarını, bakım için hastaneye zorla nakletmişlerdi.

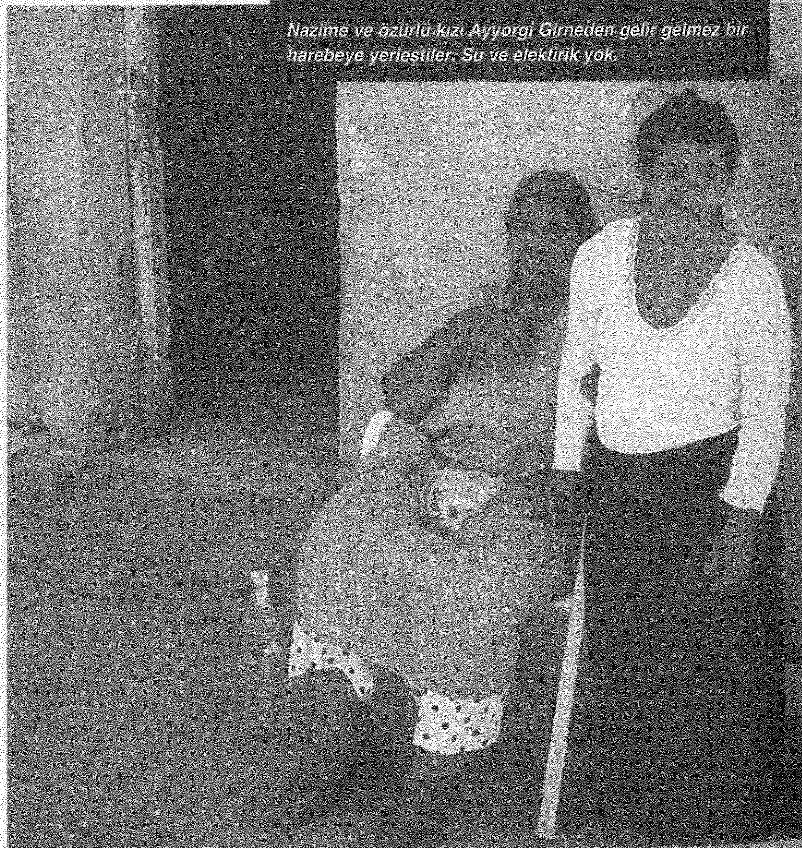
7 yaşında bir çocuğu ağzında sigarayla yolda gören bir sosyal yardım görevlisi, ebeveynlerine "Çocuğunuzun sigara içtiğini biliyormusunuz?" diye sordu. Onlardan aldığı çarpıcı yanıt "2 yaşından beri sigara içiyor" oldu. İşsizlik ödeneği süresi geçti. Çalışma niyeti görülmüyordu. Kıbrıslı Elen komşuların alçak gönüllülüğü de öyle… Çünkü hiçbir şekilde çingenelerin zihniyetinin değişmeyeceğini iyi biliyorlardı. Tabi ki, yeni gelen çingenelerin ezici çoğunluğunun sığındığı Ayandon mahallesinde istenmeyen bir olay olmasını önlemeye çalışan ve artık "özgür olan katillerin" hareketlerini kısıtlayan polisin "yakın markajı" da vardı.

Çingeneler son zamanlarda geldikleri gibi alay alay ayrılmaya başladılar. Limasol Türk mahellesinde yarısı kaldı. Bu ayrılmanın en başta gelen unsuru, arkalarında birlikte yaşam, iş ve kaliteli yaşam arzulu Kıbrıslı Türkler ve yollarını bulacaklarını söyleyen bir miktar çingene bıraktıklarıdır. Zaman gösterecek. Limasol'un Ayandon bölgesinde yaz başlarında durum normalleşmiş görünüyor. Eskiden beri orada ikamet edenler şimdi daha sakin görünüyorlar ve yeni olgularla uzlaşmaya başlıyorlar. "Onlarda insandır. Çingene veya Kıbrıslı Türk yaşamaları gerekiyor. Sabahları onları yevmiye için kahvehanelerin dışında bekleşirkerken görüyor musunuz? Kimisi inşaat inşaat işçisi, kimisi fabrika işçisi kimisi ise benzin istasyonlarında çalışıyor. Çalışkansalar üstesinden gelecekler. Kalabalık ailelere de sahiptirler."

1976'dan beri bölgede kalan bayan Evangelia, 6 ayın farkını karakteristik bir uslupla özetledi: "sarhoş oldukları, sabahladıkları ve kargaşalık yarattıkları önceleri, kapımızdan dışarı çıkmaya korkuyorduk. Ancak gördüğünüz gibi sorunlar yaratanlar gitti. Kalamadılar. Geriye kalanlar, ekmelerini kazanmaya çalışıyorlar ve yavaş yavaş dostumuz oluyorlar."

Η Ναζιμέ κι η ανάπηρη κόρη της μόλις ήρθαν από τον Αγιο Γεώργιο Κερύνειας εγκαταστάθηκαν στο χαλαμάντουρο. Χωρίς νερό και ρεύμα.

Nazime ve özürlü kızı Ayyorgi Girneden gelir gelmez bir harebeye yerleştiler. Su ve elektirik yok.

Η ονομαστή αλληλεγγύη των τσιγγάνων!

Οι ίδιοι δεν έκρυβαν την ταυτότητά τους, ούτε το πραγματικό ενδιαφέρον τους για την προτίμηση: "Είμαστε κουρμπέτ. Ερχόμαστε από δω γιατί έχει χρήμα". Η πρώτη και τελευταία τους έγνοια ήταν πώς να καρπωθούν τα ωφελήματα που τους προσφέρονταν.

Ο καιρός κυλούσε ανήσυχα. Οι μπελάδες ήταν μεγάλοι για τους πρόσφυγες κατοίκους της συνοικίας του Άη Αντώνη, αλλά και για τους λίγους παλιούς τουρκοκύπριους που συνεχίζουν να ζουν εκεί. *"Δεν τους βλέπετε, είναι τσιγγάνοι. Δεν είναι καθαροί τ/κ".*

Πράγματι. Η εμφάνισή τους, η συμπεριφορά τους, η νοοτροπία τους, τους κατατάσσουν άνετα... στους τσιγγάνους όλου του κόσμου.

Τα "πολιτισμένα πλαίσια", που τους υποδείκνυαν οι αρμόδιοι, ήταν εκτός της αντίληψής τους. Προτιμούσαν τη στέγαση σε ακατοίκητα ετοιμόρροπα σπίτια, παρά μια προσωρινή διευθέτηση μέχρι να βρεθεί μια αξιοπρεπής λύση. Παρά την προμήθειά τους με είδη ένδυσης και υπόδησης τα παιδιά κυκλοφορούσαν ρακένδυτα και ξυπόλυτα στους δρόμους. Κάποιες απόπειρες να εγγραφούν σε σχολεία, εγκαταλείφθηκαν γρήγορα.

Οι συνθήκες στα σπίτια που προτίμησαν να εγκατασταθούν ήταν πρωτόγονες. Ο κίνδυνος για τη σωματική τους ασφάλεια συνεχής, ιδιαίτερα για τα παιδιά τους. Δεν έδειχναν να αντιλαμβάνονται ούτε τους στοιχειώδεις σύγχρονους κανόνες υγιεινής, αφού κοινωνικοί λειτουργοί με το ζόρι μετέφεραν τα άρρωστα παιδιά των τσιγγάνων στο νοσοκομείο για περίθαλψη.

"Ξέρετε ότι το παιδί σας καπνίζει;" ρώτησε τους γονείς μια κοινωνική λειτουργός, βλέποντας στο δρόμο ένα 7χρονο αγοράκι με το τσιγάρο στο στόμα.

"Μα καπνίζει από 2 χρονών", πήρε αποστομωτική απάντηση από τους γονείς του.

Η περίοδος του ...επιδόματος πέρασε. Η διάθεση για δουλειά δε φαινόταν. Ούτε η συγκατάβαση των ελληνοκυπρίων γειτόνων, αφού γνώριζαν καλά, πως σε καμιά περίπτωση δε θα άλλαζε η νοοτροπία των τσιγγάνων. Υπήρχε βέβαια και το "στενό μαρκάρισμα" της αστυνομίας να μη δεχθεί οποιαδήποτε έκτροπα στο μαχαλά του Άη Αντώνη, όπου κατέφυγε η συντριπτική πλειοψηφία των νεοφερμένων τσιγγάνων, κάτι που περιόριζε τις κινήσεις της πλέον "ελεύθερης φυλής". Οι τσιγγάνοι μπουλούκια- μπουλούκια, όπως ήρθαν, άρχισαν τον τελευταίο καιρό να αποχωρούν.

Στον τουρκομαχαλά της Λεμεσού έμειναν οι μισοί. Το κυριότερο στοιχείο αυτής της αποχώρησης είναι πως άφησαν πίσω τους κάποιους τ/κ με διάθεση για συμβίωση, δουλειά και προκοπή.

Κι αρκετούς τσιγγάνους που λένε πως θα βρουν το δρόμο τους. Ο χρόνος θα δείξει.

Στην περιοχή του Αγίου Αντωνίου της Λεμεσού αρχές του καλοκαιριού η κατάσταση φαινεται ομαλοποιημένη. Όσοι κατοικούν από παλιά εκεί δείχνουν πιο ήσυχοι τώρα, αρχίζουν να συμφιλιώνονται με τα νέα δεδομένα.

"Ανθρωποι είναι κι αυτοί, τσιγγάνοι, τουρκοκύπριοι πρέπει να ζήσουν. Τους βλέπεις το πρωί περιμένουν έξω από τους καφενέδες για το μεροκάματο. Άλλος οικοδομή, άλλος σε βιοτεχνία, σε βενζινάδικο. Αν είναι εργατικοί θα τα καταφέρουν. Έχουν και μεγάλες οικογένειες".

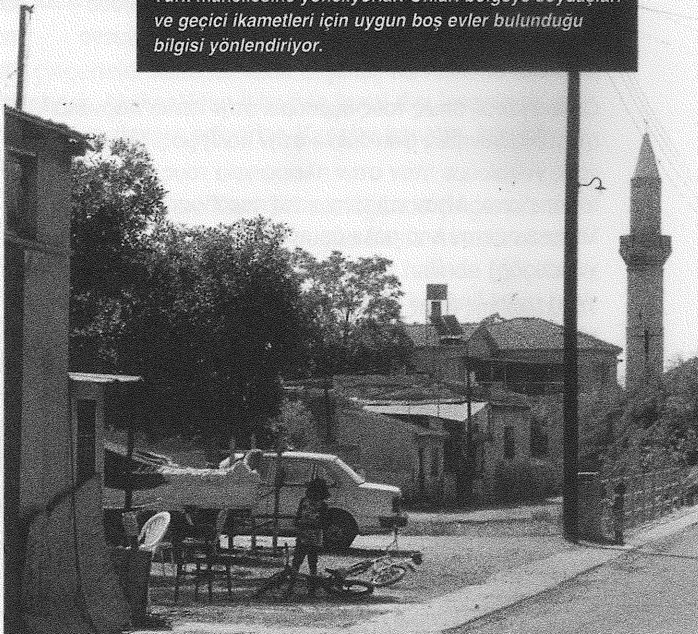
Η κυρία Ευαγγελία που μένει στην περιοχή απ' το 1976 μας περιγράφει με χαρακτηριστικό τρόπο τη διαφορά του εξαμήνου:

"Πριν που μεθούσαν, που ξενυχτούσαν που 'καναν φασαρίες φοβόμασταν να βγούμε απ' την πόρτα μας.

Βλέπεις, όμως, εκείνοι που δημιούργησαν προβλήματα, έφυγαν, δε μπόρεσαν να μείνουν. Οι υπόλοιποι προσπαθούν να κερδίσουν το ψωμί τους και σιγά σιγά γίνονται φίλοι μας".

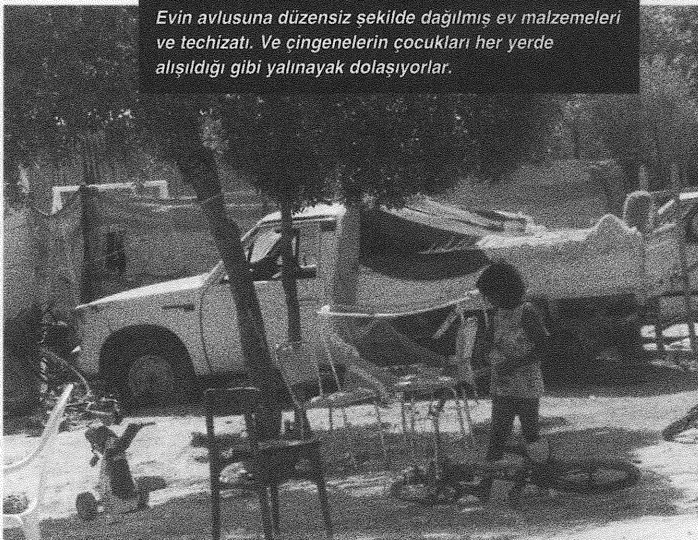
Αυτόμολοι που έρχονται για εγκατάσταση στη Λεμεσό κατευθύνονται προς την τ/κ συνοικία της πόλης. Τους καθοδηγούν στην περιοχή ομοεθνείς τους και η πληροφόρηση ότι υπάρχουν διαθέσιμα ακατοίκητα σπίτια για την προσωρινή διαμονή τους.

Limasol'a yerleşmek için gelen firariler kentin Kıbrıs Türk mahallesine yöneliyorlar. Onları bölgeye soydaşları ve geçici ikametleri için uygun boş evler bulunduğu bilgisi yönlendiriyor.

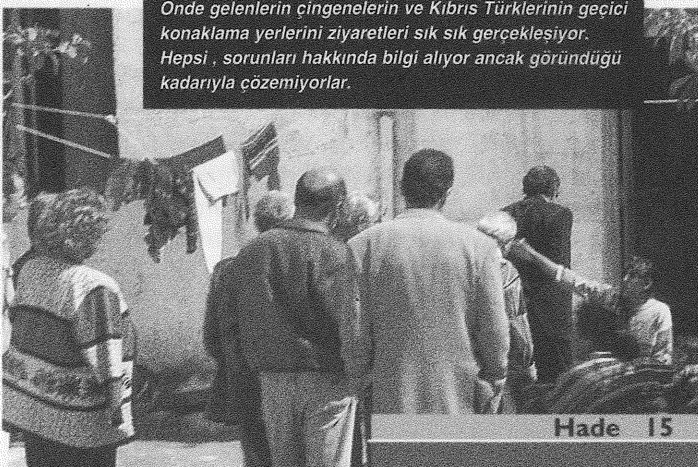
Ατάκτως ειρημένα, οικιακός εξοπλισμός και υλικά, στην αυλή της κατοικίας. Και τα παιδιά των τσιγγάνων, όπως συνηθίζεται παντού, περπατούν ξυπόλυτα.

Evin avlusuna düzensiz şekilde dağılmış ev malzemeleri ve techizatı. Ve çingenelerin çocukları her yerde alışıldığı gibi yalınayak dolaşıyorlar.

Συχνές είναι οι επισκέψεις παραγόντων της Λεμεσού στα καταλύματα των τσιγγάνων ή τ/κ. Όλοι μαθαίνουν για τα προβλήματα τους, τα οποία όπως φαίνεται δεν μπορούν να λύσουν.

Önde gelenlerin çingenelerin ve Kıbrıs Türklerinin geçici konaklama yerlerini ziyaretleri sık sık gerçekleşiyor. Hepsi , sorunları hakkında bilgi alıyor ancak göründüğü kadarıyla çözemiyorlar.

ΟΙ ΑΘΙΓΓΑΝΟΙ

Ανδρέα Ευρυβιάδη

Πολύς θόρυβος έχει πρόσφατα γίνει για την κάθοδο αθίγγανων (τσιγγάνων) από τον τουρκοκρατούμενο βορρά στον ελεύθερο νότο.

Οι τσιγγάνοι, όπως τους θυμούμαι στην παλιά Λάρνακα ήταν ένα σύνηθες φαινόμενο στην πόλη μας. Όπως τους γνωρίσαμε ήταν στην πλειοψηφία τους Μωαμεθανοί. Ήταν και είναι κατά παράδοση νομάδες. Μετακινούνταν από πόλη σε πόλη και από χωριό σε χωριό.

Το λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Γ. Μπαμπινιώτη αναφέρει μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα.

« Τσιγγάνος: καθένα από τα μέλη ενός νομαδικού λαού, με σκουρόχρωμο δέρμα, με καταγωγή από τη β. Ινδία, που σήμερα ζουν διασκορπισμένοι σε ομάδες (νομαδικές ή εγκατεστημένες) σε όλο τον πλανήτη και κυρίως στην Ευρώπη. Οι τσιγγάνοι θεωρούνται σύμβολο της ελεύθερης χωρίς περιορισμούς ζωής. Οι τσιγγάνοι αυτό αποκαλούνται Ρομ (Rom) «άντρας, σύζυγος». Τόσο η ενδυμασία όσο και η γλώσσα που μιλούν (Ράμανυ) προέρχονται από την (αρχαία) ινδική, αφού είναι βέβαιο ότι η αρχική κοιτίδα των τσιγγάνων είναι η Β. Ινδία. Στο Βυζάντιο οι αιρετικοί Μελχισεδεκίτες (4-5 αι. μ.Χ.) αποκλήθηκαν Αθίγγανοι, από όπου το Ατσίγγανοι (14ος –15ος αι.) και το Τσιγγάνοι (εξού και η γραφή με –γγ- αντί –γκ-) Το Αθίγγανοι (α. στερητικό + θιγγάνω, θίγω, αγγίζω) σήμαινε "άθικτοι" χαρακτηρισμός που αποδιδόταν στους παρίες, στα μέλη κατώτερης κάστας (τάξεως) ή στους εκτός κάστας (πβ αγγλ. Untouchables). Ονομάστηκαν επίσης στο Βυζάντιο (9ος αι.) και Αιγύπτιοι, από όπου το Γύφτοι, είτε διότι έφτασαν στο Βυζάντιο μέσω Αιγύπτου είτε διότι προήλθαν από τη Μικρή Αίγυπτο την εύφορη Κιλικία (πβ αγγλ. Gypsy - Egyptians Αιγύπτιοι).

Στη Λάρνακα μας επισκέπτονταν κυρίως κατά τη διάρκεια των μεγάλων πανηγυριών μας, όπως εκείνο του Αγίου Γεωργίου του Κοντού, που οργανώνεται δυο φορές το χρόνο στην πόλη μας, την 23η Απριλίου, ονομαστική εορτή του Αγίου και εκείνο που οργανώνεται το μήνα Νοέμβριο και αναφέρεται ως το πανηγύρι του Αγίου Γεωργίου του Κοντού του σπόρου, γιατί αυτή την εποχή οι αγρότες μας είχαν ανάγκη να προμηθευτούν, απ' αυτό το πανηγύρι, όλα εκείνα που χρειάζονταν για τη σπορά των χωραφιών τους. Το άλλο μεγάλο πανηγύρι της Λάρνακας, στο οποίο έρχονταν και πάλι οι τσιγγάνοι, ήταν εκείνο του κατακλυσμού που οργάνωναν και οργανώνεται συνήθως κατά το μήνα Ιούνιο από το Δήμο της πόλης μας. Παλαιότερα κατά τη διάρκεια του πανηγυριού του Κατακλυσμού, οργανωνόταν ταυτόχρονα μ' αυτό και μια ζωοπανήγυρη γύρω από το μοναστήρι (τώρα εκκλησία) του Αγίου Γεωργίου του Κοντού. Αυτή η ζωοπανήγυρη δεν οργανώνεται πια, γιατί έχει ήδη καταργηθεί.

Οι τσιγγάνοι που μας επισκέπτονταν σ' αυτά τα πανηγύρια έφταναν στη Λάρνακα, με τα κάρα και τα αμάξια τους, τα γαϊδούρια, τα μουλάρια τις κατσίκες, τα πρόβατα, τις γυναίκες και τα παιδιά τους, μερικές ημέρες πριν την ημερομηνία των πανηγυριών. Έστηναν τα τσαντήρια τους στα γύρω της πανήγυρης χωράφια. Οι κυρίως ασχολίες τους ήταν το γάνωμα χάλκινων κουζινικών σκευών, τα οποία ο κόσμος έφερνε σ' αυτούς εκεί στο χώρο της κατασκήνωσης τους, για να τους τα γανώσουν, ως και η κατασκευή διαφόρων άλλων αντικειμένων, όπως σουβλιών και σούβλων, ενός είδους ξέβαθου, κατασκευασμένου από μαύρη λαμαρίνα τηγανιού, φουκούδων, μαγγαλιών, χασαπομάχαιρων και σουγιάδων, κεχριμπαρένιων και ξύλινων κομπολογιών κ.α. Οι γυναίκες τους γύριζαν στους δρόμους της πόλης με τις γραφικές τους χωριάτικες λαϊκές ενδυμασίες κάτω από της φούστες των οποίων πρόβαλλαν μεγαλοπρεπή τα μακριά τους φουσκωτά άσπρα σώβρακα. Έπαιρναν μαζί τους σ' αυτές τις διαδρομές στους δρόμους και στα στενά σοκάκια της Λάρνακας και τα βρέφη τους, που τα κουβαλούσαν σφικτοδεμένα μέσα σε ένα είδος σακούλας πάνω στην πλάτη τους και πλανοδιοπουλούσαν εκεί, τα διάφορα αντικείμενα και τα χειροτεχνήματα, που κατασκεύαζαν οι άντρες τους. Οι τσιγγάνοι ασχολούνταν σε μικρότερο βαθμό και με την αγορά και την πώληση ζώων, κυρίως αιγοπροβάτων. Η κυριότερη, όμως, ασχολία των γυναικών τους ήταν η πρόβλεψη της τύχης των ανθρώπων, την οποία διάβαζαν μέσα στις παλάμες τους .

"Ασήμωσε το σιέρι μου να σου πω την σόρτα σου", έλεγε συνήθως η τσιγγάνα μάντισσα στον υποψήφιο πελάτη της, η τύχη του οποίου (η σόρτα του), ήταν, βέβαια, πάντα σχετική με το ασημένιο σελίνι (εξ ου και το ασήμωσε το σιέρι μου) ή το χάλκινο γρόσι, που αυτός θα έβαζε μέσα στο χέρι της τσιγγάνας μάντισσας. Αν η αμοιβή της ήταν ένα σελίνι εκείνης της παλιάς εποχής, η μάντισσα συνήθως αναφωνούσε "Σόρτα σου καλή, τύχη σου τριαντάφυλλο."

Η γραφική κάθοδος των τσιγγάνων στα πανηγύρια μας μειώθηκε αισθητά μετά την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ το 1955 και σταμάτησε ολοκληρωτικά μετά την τουρκική εισβολή στο νησί μας, το καλοκαίρι του 1974 και το διαμελισμό του σε τουρκοκρατούμενο βορρά και τον ελεύθερο νότο. Οι πρόσφατες αφίξεις τσιγγάνων από τα κατεχόμενα εδάφη μας στις ελεύθερες περιοχές μας, μας θύμισαν ξανά την ύπαρξη αυτών των ανθρώπων και τη γραφικότητα που πρόσδιναν στα δικά μας πανηγύρια, όταν ελληνοκύπριοι και τουρκοκύπριοι ζούσαν ειρηνικά σ' αυτό το άμοιρο νησί μας.

ÇİNGENELER

Andreas Evriviades

Yakın geçmişte çingenelerin Türk işgalindeki kuzeyden özgür güneye geçişi konusunda büyük şamata koptu.

Eski Larnaka'dan hatırladığım kadarıyla çingeneler kasabamızda alışılmış bir fenomendi. Tanıdığımız kadarıyla çoğunluğu müslümandı. Alışkanlıkları itibariyle kural dışı insanlardı ve öyle olmaya devam ediyorlar. Kasaba kasaba, köy köy dolaşıyorlar.

G.Pampiniotis'in Yeni Elen Dili sözlüğünde çingeneler için şunlar da yeralıyor: "Çingene bugün başta Avrupa olmak üzere dünyanın dört bir yanında gruplar halinde (göçebe veya yerleşik) yaşayan Kuzey Hindistan kökenli koyu renk derili göçebe bir halktır. Çingeneler sınırsız, özgür hayatın sembolleri varsayılıyor ve kendilerine Rom diyorlar. Gerek kıyafetleri gerek konuştukları dil (Roman) eski Hindistan'dan geliyor. Çingenelerin beşiğinin Kuzey Hindistan olduğu kesindir.

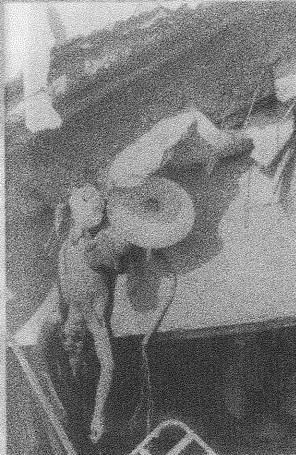
Larnaka`da çingeneler bizi özellikle Kontu Azizi Georgi (Ay.Georgi) panayırı gibi büyük panayırlarda ziyaret ederlerdi. Ay.Georgi Panayırı kasabamızda yılda iki kez gerçekleştiriliyor. Biri Aziz Georgi'nin isim yortusu günü olan 23 Nisanda yeralıyor. Öteki ise Kasım ayında yapılıyor ve adına tohum panayırı deniliyor, çünkü o dönemde çiftçilerimizin tarlalarını ekmek için ihtiyaç duydukları tohumları bu panayırdan alma gereksinimleri vardı. Çingenelerin geldiği Larnaka'nın bir diğer büyük panayarı, Haziran ayında kent Belediyesi tarafından düzenlenen Kataklizmo'dur (deniz panayırı). Eski yıllarda Kataklizmo panayırı sırasında, panayırla eş zamanda Ay. Georgi Manastırı (bugün kilise) etrafında bir de hayvan panayırı düzenleniyordu. Bu artık düzenlenmiyor.

Bu panayırlarda bizi ziyaret eden çingeneler, panayır günlerinden kısa süre önce çadırları, arabaları, eşekleri, katırları, keçileri, koyunları, karıları, çocuklarıyla birlikte Larnaka'ya gelir, çadırlarını panayır alanının etrafındaki tarlalara kurarlardı. Başlıca meşguliyetleri insanların çadırlara getirdikleri bakır mutfak kaplarını kalaylamak, şiş, sac, mangal, kasap bıçağı, kehribar, tahta tesbih v.s. yapmaktı. Kadınları beyaz uzun donların üzerine giydikleri renkli köylü kıyafetleriyle kent sokaklarında dolaşıyordu. Larnaka'nın dar sokakları ve yollarında dolaşırken sırtlarına astıkları torbaların içine koydukları bebeklerini de beraberlerinde gezdirir, kocalarının yaptığı çeşitli malzemeleri satmaya çalışırlardı. Çingeneler daha küçük oranda başta keçi, koyun olmak üzere hayvan alışverişiyle de ilgileniyorlardı. Ancak, kadınlarının başlıca meşguliyeti insanların el falına bakmaktı. Çingene falcı, şansı daima vereceği paraya bağlı olan müşteri adayına "Uğur paramı ver, sana şansını söyleyeyim" derdi. Uğur parası o dönemin bir şilini olursa falcı genelde "falın iyi, şansın gül gibi" derdi. Çingenelerin panayırlarımıza kendilerine has gelişleri 1955 EOKA mücadelesinin başlamasının ardından hissedilir oranda azaldı ve 1974 olayları ile adamızın kuzey ve güney diye bölünmesinden sonra tamamıyla durdu. Çingenelerin, kuzeydeki topraklardan bölgelerimize son geçişleri bize tekrar bu insanların varlığını ve Kıbrıs Elenleri ile Kıbrıs Türklerinin bu bahtsız adada birlikte barış içinde yaşadıkları dönemde bizim panayırlarımıza kazandırdıkları canlılığı hatırlattı.

Scenes from the film "Time of the Gypsies"

ΟΙ ΑΜΟΙΒΑΙΕΣ ΑΜΑΡΤΙΕΣ ΜΑΣ
KARŞILIKLI GÜNAHLARIMIZ

Ο Eric Hobsbawm λέει; «Η λήθη της ιστορίας ή η εγγραφή της λάθος (erreur historique) καταλαμβάνει σημαντική θέση στη δημιουργία ενός έθνους». Κάθε έθνος αποκρύπτει τα εγκλήματα που διέπραξε εναντίον άλλων εθνών, γιατί έχει ανάγκη ως έθνος τον εθνικισμό, που είναι βασική πολιτισμική ταυτότητα, με ρίζες στους μύθους του παρελθόντος. Σύμφωνα με τον πολιτισμό αυτό, η πρόοδος στην ιστορική έρευνα είναι επικίνδυνη και αυτό γιατί τα έθνη ισχυρίζονται ότι, ως οντότητες, έχουν μια μακραίωνη ιστορία, ενώ από ιστορικής σκοπιάς πρόκειται για νέες οντότητες. Είναι επόμενο, λοιπόν, η εθνικιστική εικόνα της ιστορίας ενός έθνους αναπόφευκτα να παρακάμπτει κάποιες καταστάσεις, να αποσυνδέει τα γεγονότα από τις ρίζες τους και σε κάποιες ακραίες καταστάσεις να ψεύδεται. Η εικόνα αυτή ισχύει για κάθε μορφής ιστορική ταυτότητα. Δηλαδή να υπογραμμίσω: Ισχύει και για τον τουρκοκυπριακό και ελληνοκυπριακό εθνικισμό.

Όπως παντού, έτσι και στην Κύπρο, ο εθνικισμός δημιούργησε τις διαδικασίες, που νομιμοποιούν την περιπέτειά του. Για τον εθνικισμό υπάρχει ένας αδικαιολόγητος εχθρός, του οποίου η ύπαρξη μάς εμποδίζει να έρθουμε πρόσωπο με πρόσωπο με τον εαυτό μας και μάς βοηθά να πιστέψουμε στο δίκαιο των πράξεών μας. Δεν μπορεί να γίνει διαφορετικά. Για να είναι αποτελεσματική η εθνικιστική ιδεολογία χρειάζεται τον κακό ξένο, τον Άλλο, ο οποίος εκπροσωπεί την άρνηση. Όπως τονίζει ο Gellner, αν δείχναμε και προς τις δικές μας πράξεις την ίδια ευαισθησία που δείχνουμε προς τις πράξεις των άλλων, η εθνικιστική πολιτική δε θα είχε επιρροή. Όμως, ο εχθρός παίζει ένα σοβαρό ρόλο στη δημιουργία της εθνικής ταυτότητας. Ακόμη και στην εμβρυώδη φάση της εθνικής ταυτότητας, φτιάχνουμε αρνητικά χαρακτηριστικά για τους άλλους και θετικά για μας. Το έθνος δημιουργεί για τα μέλη του ένα αίσθημα ναρκισσισμού και μη ανοχής προς τον Άλλο, και αρέσκεται στο να τον εξευτελίζει και να τον γελοιοποιεί. Κάθε έθνος, κατά τη διάρκεια της συγκρότησής του, απορρίπτει και απορρίπτεται από άλλα έθνη, επειδή οι διαδικασίες δημιουργίας του βασίζονται στο διαχωρισμό από τον Άλλο, όμως πάντα σε σχέση με την ύπαρξη αυτού του Άλλου. Έτσι αποκλείει άλλες ταυτότητες και γίνεται ναρκισσιστικό.

(Νιαζή Κιζιλγιουρέκ, Η Κύπρος πέραν του έθνους, σελ.41, παρ.1]

ΟΥΛΟΥΣ ΙΡΚΑΝΤ

"Tarihi unutmak ya da tarihi yanlış yazmak (Perreur historique) bir ulusun oluşumunda çok önemli yer tutar..." demektedir Eric Hobsbawm. Ve her ulus kendi oluşumunda başkalarına karşı işlemiş olduğu suçları gizler çünkü ulus olmak için kendini mitlere geçmişe demirleyen standart bir kimlik kültürü olan milliyetçiliğe ihtiyacı vardır. Bu kültüre göre tarihsel incelemelerin ilerleme kaydetmesi tehlikelidir. Çünkü uluslar, çok uzun bir süreden beri varolduklarını iddia eden, oysa tarihsel bakımdan yeni olan varlıklardır. Dolayısıyla bir ulusun kendi tarihinin milliyetçi versiyonu da, kaçınılmaz bir şekilde bazı şeylerin atlanmasından, olayların bağlamlarından kopartılmasından ve aşırı örneklerde de yalanlardan oluşacaktır. Bu tablo, kimlik tarihinin her biçimi için de geçerlidir. Yani açıkçası vurgulayalım: Kıbrıs Türk ve Kıbrıs Rum milliyetçilikleri için de bu geçerlidir.

Bütün ulusçuluklarda görüldüğü gibi, Kıbrıs'ta da ulusçuluk aklamacı mekanizmalarını oluşturarak kendi serüvenini sonuna kadar sürdürüyor. Ulusçu söyleme göre, haksız olan bir düşman vardır ve onun varlığı "bizi" hem kendimizle yüzleşmekten alıkoyar hem de yaptıklarımızın haklılığına ikna eder. Ulusçu ideolojinin etkin olabilmesi için, sürekli kötü şeyler yapan bir yabancının (düşmanın) olması gereklidir. Gellner'in dediği gibi başkalarının yaptıklarına karşı gösterdiğimiz duyarlılığı kendi yaptıklarımıza karşı da gösterebilseydik milliyetçi politikaların etkisi kalmazdı. Ne ki 'düşman' ulusal kimliğin daha embriyo aşamasında başkalarına karşı olumsuz tanımlamalara girişir, kendimiz için olumlu, onurlu görevler belirleriz. Ulus, "bizim" için hoş bir eda, narsist bir duygu oluştururken, başkalarına karşı hoşgörüsüz ve aşağılayıcı olmaktan kurtulamıyor. Oluşan her ulus, oluşma süreçleriyle eş zamanlı olarak reddettiği ya da kendisini reddeden uluslar yaratır. Çünkü oluşum süreçlerine, kendisini başkalarından soyutlar ve kendi kimliğini başkalarına işaret ederek ortaya koyar. Bu başka kimlikleri dışlama ve aşağılama biçiminde tezahür eder (Niyazi Kızılyürek, Ulus Ötesi Kıbrıs, sf. 41, prg 1).

ULUS IRKAD

Θα ήθελα ν' αρχίσω το σημείωμα με τα αμοιβαία αμαρτήματα παραθέτοντας αποσπάσματα από ένα φυλλάδιο που εκδόθηκε από το «KKTC Of Cyprus, Department Of Museums and Antiquities»

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΦΑΓΕΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΩΝ

''ΑΥΤΟΠΤΗΣ ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΣΦΑΓΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΑΠΟ ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΟΥΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΕΣ ΑΦΗΓΕΙΤΑΙ

Ημερομηνία 24 Δεκεμβρίου 1963...Συνεχίζονται οι χωρίς οίκτο επιθέσεις των Ε/κ κατά των τούρκων που άρχισαν πριν τρεις μέρες. Ανυπεράσπιστες γυναίκες, γέροι και παιδιά δολοφονούνται χωρίς οίκτο από τους Ε/κ. Υπάρχει ένας αυτόπτης μάρτυρας που είδε την αλύπητη αιματοχυσία στην οποία προέβησαν οι Ε/κ στην περιοχή Κουμσάλ της Λευκωσίας.

Έξαλλοι Ε/κ εισήλθαν στο σπίτι του επίατρου Νιχάτ Ιλχάν, ο οποίος εκείνη την ώρα απουσίαζε στην ΤΟΥΡΔΥΚ όπου υπηρετούσε και σκότωσαν με αγριότητα και αλύπητα τη σύζυγο και τα τρία του παιδιά τα οποία είχαν κρυφτεί στο μπάνιο. Η ενέργεια αυτή αποδεικνύει ξεκάθαρα την Ε/κ βαρβαρότητα.

Και τώρα ας ακούσουμε τον κ. Χασάν Γιουσούφ Γκουντούμ ο οποίος έζησε το δυσάρεστο αυτό γεγονός και κατά τη διάρκεια του οποίου τραυματίστηκε.

Νύκτα της 24ης Δεκεμβρίου 1963. Η σύζυγός μου Φεριντέ Χασάν και εγώ επισκεφτήκαμε την οικογένεια του Επίατρου Νιχάτ Ιλχάν. Μαζί μας ήταν και η γειτόνισσά μας κ. Αϊσέ από το χωριό Μόρα, η κόρη της Ισίν και η αδελφή της κ. Αϊσέ ονόματι Νοβμπέρ. Δειπνούσαμε όλοι μαζί. Από την περιοχή Κανλητερέ έπεφταν σφαίρες που θύμιζαν βαριά βροχή. Σκεφτήκαμε ότι η τραπεζαρία, όπου καθόμασταν ίσως να μην παρείχε ασφάλεια και τρέξαμε προς το μπάνιο και την τουαλέτα. Εκεί ήμασταν εννέα άτομα. Όλοι μας ήμασταν στο μπάνιο εκτός από τη σύζυγό μου που ήταν στο αποχωρητήριο. Περιμέναμε όλο αγωνία. Η σύζυγος του Επίατρου κυρία Ιλχάν βρισκόταν στο μπάνιο και ανέμενε έχοντας στην αγκαλιά της τα τρία της παιδιά Μουράτ , Κουτσή και Χακάν. Ξαφνικά ακούσαμε το θορυβώδες άνοιγμα της πόρτας του μπροστινού δωματίου. Εισήλθαν οι εξοπλισμένοι με αυτόματα όπλα Ε/κ οι οποίοι ερευνούσαν κάθε γωνιά του σπιτιού. Κατά το διάστημα αυτό άκουα να λένε στα ελληνικά: «Θέλετε διχοτόμηση, λοιπόν;» και άρχισαν να πέφτουν οι σφαίρες προς το χώρο του μπάνιου. Η κ. Ιλχάν και τα τρία της παιδιά έπεσαν μέσα στη μπανιέρα. Είχαν κτυπηθεί όταν μπήκαν στο χώρο αυτό οι Ε/κ και άδειασαν τα όπλα τους, πάνω τους. Άκουσα τους λυγμούς ενός παιδιού του Ταγματάρχη και μετά λιποθύμησα.

Όταν μετά 2-3 ώρες συνήλθα, είδα ότι η κ. Ιλχάν και τα 3 παιδιά της ήταν νεκρά στη μπανιέρα. Τόσο εγώ όσο και οι λοιποί γείτονες, που ήταν στο χώρο του μπάνιου είχαμε τραυματιστεί βαριά. Τι να είχε γίνει, άραγε, η σύζυγός μου; Μετά θυμήθηκα ότι ήταν στο αποχωρητήριο και έτρεξα εκεί οπότε διαπίστωσα ότι ήταν νεκρή μπροστά στην πόρτα. Είχε δολοφονηθεί αλύπητα.

Από το δρόμο ακούονταν πυροβολισμοί καθώς και φωνές όπως ''Βοήθεια, βοήθεια, δεν υπάρχει κανείς να μας γλιτώσει'';. Είχα φοβηθεί αρκετά. Αν οι Ε/κ επέστρεφαν και διαπίστωναν ότι ζω θα με σκότωναν. Μετά έτρεξα στο υπνοδωμάτιο και κρύφτηκα κάτω από ένα διπλό κρεβάτι

Sizlere "KKTC Of Cyprus, Department Of Museums and Antiquities" tarafından basılıp dağıtılan bir broşürden alıntı yaparak bu bölümdeki karşılıklı günahlara başlamak istiyorum:

KIBRISLI TÜRKLERE KARŞI YAPILAN KATLİAMLARDAN ÖRNEKLER

"RUM TERÖRİSTLER TARAFINDAN KATLEDİLEN BİR TÜRK AİLESİNİN BİR GÖZŞAHİDİ TARAFINDAN ANLATILMASI"

Tarih 24 Aralık 1963... Rumların üç gün önce Türklere karşı başlattıkları saldırı bütün acımasızlığı ile devam ediyor; ve savunmasız kadın, ihtiyar ve çocuklar acımasızca Rumlar tarafından öldürülüyor. Ve şimdi Lefkoşa'nın Kumsal Bölgesi'nde Rumların acımasızca döktüğü kanın bir gözşahidi var...

Binbaşı Dr Nihat İlhan'ın üç yavrusu ve hanımı o sırada Binbaşının kendisi Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayın'da görevde olduğu için saklandıkları banyo odasında acımasızca ve hunharca eve giren çılgın Rumlar tarafından öldürüldüler. Bu Rum barbarlığının en açık örneğidir.

Şimdi de bu acı olayı yaşayıp yaralanan gözşahidi Bay Hasan Yusuf Gudum'u dinleyelim.

"**24 Aralık 1963** gecesi, hanımım Feride Hasan ve ben Dr Binbaşı Nihat İlhan'ın ailesini ziyaret ediyorduk. Komşularımız Moralı Bayan Ayşe ve kızı Işın ve Bayan Ayşe'nin kızkardeşi Növber de bizimleydi. Hep beraber oturmuş akşam yemeği yiyorduk. Bu arada Kanlı Dere yönünden gelen kurşunlar ağır bir yağmuru andırıyordu. Oturduğumuz yemek odasının tehlikeli olabileceğini düşünerek banyo odasına ve tuvalete koştuk. Orada dokuz kişiydik. Hepimiz de tuvalette bulunan hanımımın dışında banyo odasına saklandık. Telaş içinde bekliyorduk. Doktor Binbaşının hanımı Bayan İlhan banyo odasında üç çocuğu Murad, Kutsi ve Hakan'ı kolları ile sarmış bir vaziyette durmaktaydı. Ansızın büyük bir gürültü ile ön odanın açıldığını duyduk. Rumlar içeriye girerek ellerindeki otomatik silahlarla evin her köşesini taramaktaydılar.Bu dakikalar sırasında Rumca olarak şu sesleri duyuyordum, "Taksim istersiniz ha!" ve kurşunlar tekrar banyo odasında uçuşmaya başladı. Bayan İlhan ve üç çocuğu banyonun içine düştüler. Vurulmuşlardı. O sırada banyo odasına giren Rumlar tekrar silahlarını üzerimize boşalttılar. Binbaşının çocuklarından birinin hıçkırdığını duydum ve tekrar bayıldım.

2 veya üç saat sonra kendime geldiğim zaman Bayan İlhan ve üç çocuğunun banyoda ölü olarak yattığını gördüm. Ben ve banyodaki diğer komşuların hepsi de ağır bir şekilde yaralanmışlardı. Fakat hanımıma ne olmuştu? Sonra tuvalette olduğunu hatırlayarak oraya koştum, kapı eşiğinde acımasız bir şekilde öldürülmüş olarak yatmaktaydı.

Sokakta da kurşun sesleri duyulurken "İmdat, imdat, bizi kurtaracak biri yok mu?" diye sesler duyuyordum. Oldukça korkmuştum. Eğer Rumlar tekrar geri gelirler ve benim hala yaşadığımı ortaya çıkarırlarsa beni ölüreceklerdi.

Παρά το ότι είχε περάσει μια ώρα, από μακριά ακούονταν πυροβολισμοί. Είχε στεγνώσει το στόμα μου. Βγήκα κάτω από το κρεβάτι και ήπια λίγο νερό. Έβαλα στις τσέπες μου λίγη ζάχαρη και πήγα στο μπάνιο, το οποίο είχα εγκαταλείψει πριν μία ώρα. Εκεί έδωσα λίγη ζάχαρη στην κ. Αΐσέ, την κόρη της και την τραυματισμένη κ. Νοβμπέρ.

Στο χώρο αυτό μείναμε μέχρι τις 5 το πρωί. Σκεφτόμουν ότι ποτέ δεν θα ξημερώσει. Όλοι μας ήμασταν τραυματισμένοι και έπρεπε να μεταφερθούμε σε νοσοκομείο. Στο τέλος εγώ και η κ. Νοβμπέρ, που μπορούσαμε να περπατήσουμε, βγήκαμε στο δρόμο με την ελπίδα να εξασφαλίσουμε βοήθεια. Προχωρήσαμε μέχρι την περιοχή Κοσκλού Τσιφλίκ .

Εκεί συναντηθήκαμε με κάποια άτομα, τα οποία διευθέτησαν τη μεταφορά μας στο νοσοκομείο και την εγχείρησή μας. Όταν συνήλθα είπα στους παρευρισκόμενους ότι στο σπίτι υπάρχουν και άλλοι τραυματίες. Αυτοί έφεραν στο νοσοκομείο την κ. Αϊσε και την κόρη της.

Στο νοσοκομείο παρέμεινα τρεις μέρες. Μετά με μετέφεραν στην Άγκυρα για περαιτέρω θεραπεία, που διήρκεσε 4 μήνες. Ακόμη όμως δεν μου είναι δυνατόν να χρησιμοποιήσω το χέρι μου. Όταν επέστρεψα στην Κύπρο οι Ε/κ με συνέλαβαν στο αεροδρόμιο. Τα όσα σας αφηγήθηκα, τα είπα και στους Ε/κ κατά τη διάρκεια της κράτησής μου. Μετά μ' άφησαν ελεύθερο.

ΜΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Μεταξύ των Τ/κ διαδίδονται κάποιες φήμες, που σχετίζονται με το παραπάνω θέμα, προκειμένου να δικαιολογήσουν την Τουρκία, της οποίας η επέμβαση στην Κύπρο παρεμποδίστηκε με το ψήφισμα της 4 Μαρτίου 1964. Κατά το παρελθόν και ο Νίκος Σαμψών επανέλαβε τον ίδιο ισχυρισμό. Εγώ όμως άκουσα από μια Ε/κ που γνώρισα στις δικοινοτικές συναντήσεις του έτους 2000, ότι τη μητέρα και τα παιδιά δολοφόνησαν φανατικοί Ε/κ τους οποίους και γνώριζε.

Η ΣΦΑΓΗ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

«Όσα γεγονότα έλαβαν χώρα εδώ είναι τα πιο τρομερά και εξηγούμαι: Δοξάζω το Θεό που ο τουρκικός στρατός βρίσκεται εδώ και δεν μπορούν να επεκτείνουν στην πλευρά μας την εξουσία τους, γιατί γνωρίζουμε τις προθέσεις τους, που είναι να μας καταπιούν μέσα στο κράτος αυτό. Ως αποτέλεσμα των επεισοδίων του 1963 ο λαός μου κείται σε ομαδικούς τάφους, μετά τα επεισόδια στον Άγιο Βασίλειο. Το σύνολο του πληθυσμού τριών χωριών, από βρέφη των 16 μηνών μέχρι 90άρηδες γέροι, βρίσκονται στους ομαδικούς τάφους του 1974. Έτσι ερμηνεύουν αυτοί το κράτος. Για το λόγο αυτό πολεμήσαμε για χρόνια». [Προσφωνήσεις στα Ηνωμένα Έθνη για την Κύπρο, Ρ. Ρ. Ντενκτάς, σελ.31, παρ.6]

ΣΚΥΛΟΥΡΑ

[Daily Herald, Τρίτη1 Ιανουαρίου 1964, Μετά Την Τρομοκρατία Μιας Νύκτας, Τρία Δράματα Σ' ένα Σιωπηρό Χωριό,Peter Moorhead, Σιλλούρα, Κύπρος].

''Σ' αυτό το χωριό της ντροπής είναι αισθητό το μίσος μεταξύ των Ε/κ και Τ/κ που αλλοιώνει την εικόνα του ωραίου αυτού νησιού.

Πριν μερικές μέρες σ' αυτό το χωριό που βρίσκεται πάνω στον παραλιακό δρόμο της Κερύνειας και απέχει 13 μίλια από την Λευκωσία, ζούσαν 1000 άτομα. Στη συνέχεια, και μετά από την τρομοκρατία μιας νύκτας, 350 κάτοικοι του χωριού, γυναίκες και παιδιά εξαφανίστηκαν. Ήταν Τούρκοι''

Daha sonra yatak odasına koşturdum ve çifte bir yatağın altına saklandım.

Bir saat geçmesine rağmen hala daha dışarda uzaktan kurşun seslerini duyuyordum. Ağzım kurumuştu, sonra yatağın altından çıkarak biraz su içtim. Sonra da cebime biraz şeker koyarak bir saat öncesinde terkettiğim durumda olan banyo odasına geçtim. Orada Bayan Ayşe'ye, kızına ve hala yaralı olan Bayan Növber'e şeker verdim.

Banyo odasında sabahın beşine kadar bekledik. Sabahın hiçbir zaman gelmeyeceğini düşünüyordum. Hepimiz de yaralıydık ve hastahaneye götürülmemiz gerekiyordu. Sonunda, yürüyebildiğimiz için ben ve Bayan Növber yardım bulma umuduyla sokağa çıkarak Köşklü Çiftliğ'e kadar yürüdük.

Orada bizi hastahaneye götürüp ameliyat olmamızı sağlayan bazı insanlarla karşılaştık.Şuurumu tekrar kazandığımda oradakilere evde birçok yaralı insan bulunduğunu söyledim onlar da Bayan Ayşe ve kızını oraya getirdiler.

Hastahanede üç gün kaldıktan sonra daha iyi muayene için uçakla Ankara'ya götürüldüm. Orada dört ay muayene gördüm fakat hala daha kolumu kullanamıyorum. Kıbrıs'a dönüşümde Rumlar beni hava alanında tutukladılar.

Size yukarıda anlattıklarımı tutukluluğum sırasında Rumlara da anlattım. Daha sonra beni serbest bıraktılar.

BİR DEĞERLENDİRME

Bu konu hakkında Kıbrıslı Türkler arasında dile getirilen bazı dedikodular vardır. Örneğin sırf 4 Mart 1964 kararıyla Kıbrıs'a müdahalesi engellenen Türkiye'ye haklılık kazandırmak için bu katliamın Kıbrıslı Türk fanatikler tarafından yapıldığı iddia edilmektedir. Nitekim geçmişte Nikos Samson da aynı iddiayı ortaya atmıştır. Fakat ben 2000 yılındaki bir iki toplumlu toplantıda bir Rum kızının ağzından banyodaki anne ve çocukların tanıdığı Kıbrıslı Rum fanatikler tarafından öldürüldüklerini söylediğini duydum.

AYVASIL KATLİAMI

"Buradaki olay en korkuncudur ve söylüyorum: Allaha şükürler olsun ki Türk Ordusu buradadır ve kendi devletliliklerini bize kadar yayamazlar, çünkü bizi bu devlet içerisinde nasıl yutmak istediklerini biliyoruz. 1963 olaylarının bir neticesi olarak benim halkım Ayvasıl olaylarında toplu mezarlarda yatmaktadır. Üç köyün bütün nüfusu – 16 aylık bebeklerden 90'lık ihtiyar insanlara kadar 1974 yılındaki toplu mezarlarda yatmaktadırlar. Bunların devletten anladıkları da budur. Biz bu yüzden senelerce mücadele ettik. (Kıbrıs Üzerine BM Konuşmaları, R.R. Denktaş, sayfa 31, prg.6)

ŞİLLURA

(Daily Herald, 1 January 1964, Bir Gecelik Terörden Sessiz Bir Köyde Üç Dram, Peter Moorhead, Şillura, Kıbrıs, Salı)

"Bu utanç köyünde bugün Bu güzel adanın görüntüsünü bozan Türkler ve Rumlar arasındaki kinin açık bir görüntüsü var.

Birkaç gün önce Girne kıyı yolu üzerinde bulunan Lefkoşa'dan 13 mil uzaklıkta olan bu köyde 1000 insan yaşıyordu. Sonra bir gecelik terörden sonra 350 köylü, kadın ve çocuk ansızın ortadan kayboldu. Bunlar Türklerdi."

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΦΑΓΕΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ Ε/Κ

[Αβρούπα, σελίδα 4, 11Φεβρ.2001,Κυριακή, Αλί Οσμάν]

''.επί αγγλοκρατίας και με την κατηγορία ότι συναθροίστηκαν συνελήφθησαν Ε/κ και Μαρωνίτες και με φορτηγά μεταφέρθηκαν στην πλατεία Σεραγίου, όπου, αφού κατέθεσαν, αφέθηκαν ελεύθεροι. Οι Άγγλοι, όμως, δεν τους άφησαν εκεί από όπου τους παρέλαβαν. Τους εγκατέλειψαν στις πεδιάδες του Γκιόνελι...Τους είπαν να πάνε πεζή στο χωριό τους. Την εποχή εκείνη δεν υπήρχαν δρόμοι. Οι ανακριθέντες προσπάθησαν να μεταβούν στο χωριό τους από την πεδιάδα οπότε, ξαφνικά, παρουσιάζονται έφιπποι που κρατούσαν ξίφη και πτάλες. Ήταν κάτοικοι του Γκιόνελι, οι οποίοι έφεραν λευκό μανδύα και πράσινα κράνη. Πέραν των 30 Ε/κ και Μαρωνιτών δολοφονήθηκαν στις πεδιάδες του Γκιόνελι...''

ΔΙΑΣΩΘΕΙΣ ΛΟΧΑΓΟΣ ΑΦΗΓΕΙΤΑΙ

[Μάιος 11-12, 1964, Cyprus Today]

Ο εκ των αξιωματικών του ελληνικού στρατού Παναγιώτης Ταρσούλης, ο οποίος διασώθηκε από το έγκλημα, που διεπράχθη τη Δευτέρα στην Αμμόχωστο, δήλωσε στους ανταποκριτές των εφημερίδων ότι παρά το ότι έδειξαν στους Τούρκους τις ταυτότητές τους, αυτοί τους πυροβόλησαν.

Ο λοχαγός Ταρσούλης περιγράφει τη δολοφονία των τριών συναδέλφων του ως εν ψυχρώ διαπραχθείσα. Όπως δήλωσε, κατά τη διάρκεια του επεισοδίου τραυματίστηκε και λιποθύμησε με αποτέλεσμα οι Τούρκοι να σχηματίσουν την εντύπωση ότι πέθανε.

Ο λοχαγός Ταρσούλης[38] με δύο σφαίρες στο στήθος και με τραύματα στα πόδια μιλούσε στους δημοσιογράφους από το κρεβάτι του στο νοσοκομείο Λευκωσίας.

Ο λοχαγός Ταρσούλης δήλωσε ότι ο λοχαγός Καποτάς τού πρότεινε να μεταβούν στις αρχαιότητες της Σαλαμίνας με τον ταγματάρχη Πούλιο. Επειδή όμως δεν είχαν δικό τους αυτοκίνητο, παρακάλεσαν τον κ. Παντελίδη, που τον γνώρισαν το Πάσχα, να τους μεταφέρει αυτός.

Ο Ταρσούλης προσθέτει τα εξής

''Αφού επισκεφθήκαμε τις αρχαιότητες της Σαλαμίνας, κατά την επιστροφή μας στην Αμμόχωστο συμφωνήσαμε να σταθούμε δίπλα στη θάλασσα, να πιούμε κάτι και να κολυμπήσουμε''. Και συνεχίζει

''Αλλάξαμε γνώμη, αλλά δυστυχώς στρίψαμε σε λάθος δρόμο και ξαφνικά βρεθήκαμε σε τουρκική περιοχή. Δεν είχα ξαναπάει στην Αμμόχωστο, αλλά νομίζω ότι μπήκαμε από την πύλη της θάλασσας.

Κάπου έξι άτομα-τα πέντε έφεραν στολή αστυνομικού- μας σταμάτησαν, μας ζήτησαν τις ταυτότητές μας και μας είπαν να κατεβούμε από το αυτοκίνητο. Κατεβήκαμε και οι 4 και τους δείξαμε τις ταυτότητές μας. Οι Τούρκοι αν και τις ήλεγξαν, μας πυροβόλησαν εν ψυχρώ.

Όταν ρωτήθηκε για το είδος του όπλου που χρησιμοποίησαν οι Ε/κ, απάντησε ότι οι Ε/κ δεν πυροβόλησαν. Στα χέρια του Πούλιου υπήρχε ένα περίστροφο και στου Παντελίδη ένα αυτόματο όπλο, αλλά οι άλλοι δύο ήταν άοπλοι. Αυτοί οι δύο άφησαν τον οπλισμό τους στο αυτοκίνητο και κατέβηκαν από αυτό, για να δείξουν τις ταυτότητές τους.

Κατά την είσοδό τους στην τουρκική περιοχή ουδείς τους έκανε νόημα να σταματήσουν. Όταν τους κάλεσαν να σταματήσουν διεπράχθη το τρομερό έγκλημα.

KIBRISLI RUMLARA KARŞI YAPILAN KATLİAMLARA ÖRNEKLER

(Avrupa, sayfa 4, 11 Şubat 2001, Pazar, Ali Osman)

"... İngiliz döneminde bir araya geldiler diye, kamyonlarla toplanan Rum ve Maronitler, Sarayönü'ne getirildikten ve ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakılırlar. Ama İngiliz, onları aldığı yere götürüp bırakmaz.

Gönyeli ovalarına bırakır... Köylerine yaya gitmelerini ister. Yol ne arar o günlerde... Sorgulananlar ovalardan köylerine gitmeye çalışırken, aniden atlılar belirir arkalarında. Kılıçlı ve palalı atlılar... Bir de Gönyeli köylüleri.

Atlılar, beyaz kefenler içerisindedir. Başlarında yeşil başlıkları bile vardır.

Ve 30'dan fazla Rum ve Maronit katledilir Gönyeli ovalarında..."

KURTULAN YÜZBAŞI CİNAYET ÖYKÜSÜNÜ ANLATIYOR

(Mayıs 11-12 1964, Cyprus Today)

Yunan Ordusu subaylarından Pazartesi günkü Mağusa'daki cinayetten kurtulan Panayotis Tarsoulis haber muhabirlerine Türklere kimlik kartlarını göstermelerine rağmen vurulmalarını anlattı.

Yüzbaşı Tarsoulis üç arkadaşının vuruluşunu "soğuk kanlı bir cinayet" olarak niteledi. Söylediğine göre olay sırasında yaralanıp bayıldığını ve Türklerin de onu öldü diye bıraktıklarını belirtti.

Yüzbaşı Tarsoulis (38) göğsünde iki kurşun ve bacağından yaralı olarak Lefkoşa Hastahanesi'nde yatağında gazetecilere konuşuyordu.

Yüzbaşı Tarsoulis, Yüzbaşı Kapotas'ın kendisine binbaşı Pouliosla birlikte Salamis harabelerine gitme teklifini yaptığını fakat arabaları olmadığından Easter'de tanıştıkları Mr Pantelides'den kendilerini oraya götürmesi ricasını yaptıklarını belirtti.

"Salamis'e gidip harabeleri gezdikten sonra Mağusa'ya dönerken deniz kenarında durup birşeyler içmek ve yüzme kararı aldık" diye ilave etti.

Şöyle devam etti: "Fikrimizi değiştirerek maalesef yanlış yola sapmışız ve kendimizi ansızın Türk bölgesinde bulduk. Daha önce Mağusa'da bulunmamıştım fakat sanırım içeriye deniz kapısından girdik.

Yaklaşık altı adam – 5'i polis üniformaları giyiyordu bizi durdurarak kimlik kartlarımızı ve arabadan çıkmamızı istedi. Dördümüz de araçtan çıkarak kimlik kartlarımızı uzattık. Türkler onlara baktılar, buna rağmen soğukkanlı bir şekilde üzerimize ateşe başladılar."

Kendisine Rumların hangi silahları kullandıkları sorulduğunda, Rumların ateş etmediklerini söyledi. Binbaşı Poulios'un elinde bir revolver ve Pantelides'in de otomatik silahı vardı, fakat diğer ikisi ise silahsızdı. Her ikisi de silahlarını arabada terkederek kimlik kartlarını göstermek üzere dışarıya çıktılar.

Türk Bölgesi'ne girerken kimse durmaları için işaret etmedi. Durmaları istendiği anda feci cinayet işlendi.

Kendilerine silahlarının ateşlendiği iddiası olduğu söylenince, yüzbaşı: "Türkler bizimle ilgili işlerini bitirdikten sonra üzerimize ateş ettiler."

Όταν ελέχθη στο λοχαγό ότι έγιναν πυροβολισμοί και από τα όπλα τους, απάντησε ''Οι Τούρκοι, αφού μας αποτελείωσαν, πυροβόλησαν με τα όπλα μας''.

Όταν του υποβλήθηκε η ερώτηση για το πώς οι Τούρκοι γνώριζαν ότι μεταξύ τους υπήρχαν τρία άτομα που υπηρετούσαν στην ΕΛΔΥΚ, ο Ταρσούλης απάντησε ότι το πληροφορήθηκαν από τις ταυτότητές τους που ήταν γραμμένες στην ελληνική και τουρκική. Στην ερώτηση αν βρισκόταν εκεί για κατασκοπεία ο λοχαγός Ταρσούλης απάντησε ότι πρόκειται για γελοίο ισχυρισμό, αφού μπήκαν στην τουρκική περιοχή μέρα-μεσημέρι και ούτε καν γνώριζαν την γλώσσα και την περιοχή "όπως σας είπα και προηγουμένως, ήταν το πρώτο μου ταξίδι στην Αμμόχωστο". Δεν είχαμε ούτε καν φωτογραφική μηχανή μαζί μας''.

ΜΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Μετά το επεισόδιο αυτό, τα μέλη της ΕΟΚΑ έστησαν οδοφράγματα σ' όλους τους δρόμους και συνέλαβαν δεκάδες Τούρκους, τους οποίους μετέφεραν σε άγνωστα μέρη και τους δολοφόνησαν. Για κανέναν από τους Τούρκους, που συνελήφθη κατ' αυτό τον τρόπο, δεν έχουμε οποιαδήποτε πληροφορία. Οι κατά τα έτη 1963-1964 οι αγνοούμενοι υπερβαίνουν τους 800.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΦΑΓΕΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ Τ/Κ

ΟΜΑΔΙΚΟΙ ΤΑΦΟΙ

[Πώς καταλύθηκε η ιδρυθείσα το 1960 Κυπριακή Δημοκρατία. Σαμπαχαττίν Εγκελή. Σελ. 100-102]

''Πολύ λίγα άτομα γνωρίζουν για την ύπαρξη των ομαδικών τάφων. Όταν επισκεφθήκαμε την περιοχή, όπου είναι οι ομαδικοί τάφοι, επηρεαστήκαμε πολύ. Αυτοί που βρίσκονται θαμμένοι στους τάφους αυτούς είναι τα άτομα που δολοφονήθηκαν από τους Ε/κ και την εθνοφρουρά, οι οποίοι εγκατέλειπαν την Περιστερωνοπηγή κατά τη χαρακτηριζόμενη ως δεύτερη Ειρηνευτική Επιχείρηση της 14 Αυγούστου 1974. Όλοι οι άνθρωποι αυτοί ήταν κάτοικοι των χωριών Μαράθα και Σανταλάρη, οι δε ομαδικοί τάφοι ανοίχτηκαν μπροστά στα μάτια των Ειρηνευτικών Δυνάμεων και εκπροσώπων του τύπου. Η σουηδική τηλεόραση και άλλοι ξένοι σταθμοί κατέγραψαν τις σκηνές και τις μετέδωσαν. Στους τάφους αυτούς υπήρχαν 89 Τ/κ , από βρέφη 4 μηνών μέχρι 95αρηδες γέροι. Σου προκαλεί φρίκη όταν διαβάζεις στις ταφόπετρες ονόματα παιδιών 7 και 8 ετών, που ούτε καν ήταν σε στρατεύσιμη ηλικία.

Όπως δηλώνουν Τ/κ, τη σφαγή διενήργησαν οι Ε/κ από την Περιστερωνοπηγή και μονάδα της Εθνοφρουράς

Σε απόσταση 3 περίπου χιλιομέτρων συναντήσαμε άλλο έναν ομαδικό τάφο. Επρόκειτο για τους κατοίκους του χωριού Αλόα . Εδώ υπήρχαν 37 πτώματα''.

TASKENT Ή ΤΟΧΝΗ

[Πώς καταλύθηκε η ιδρυθείσα το 1960 Κυπριακή Δημοκρατία. Σελ.104]

Με την είσοδό μας στο χωριό συναντήσαμε πέτρινο μνημείο ηρώων, το οποίο έγραφε στην τουρκική «Δεν Ξεχνώ». Πριν από το 1974, το χωριό αυτό ονομάζονταν Συγχαρί. Μετά το 1974 πήρε το όνομα «Τόχνη», «Taskent» όπως ονομαζόταν το χωριό που βρίσκεται στο νότο. Όταν φθάσαμε στο χωριό συναντήσαμε τους κ. Χαμζά Ετχέμ (50 χρονών), Μουσταφά Σαντίκ (70 χρονών) και το δάσκαλο Μουσταφά Ακτούντς (40 χρονών).

Η συνομιλία μας με τα άτομα αυτά επικεντρώθηκε στη δολοφονία 83 τ/κ στο χωριό Τόχνη στις 14 Αυγούστου 1974.

Türklerin içlerindeki üç kişinin Yunan Alayı'na bağlı olduğunu nasıl öğrendiklerini kendisine sorulunca, bunu içerisinde hem Türkçe ve hem de Rumca yazan kimlik kartlarından öğrendiklerini belirtti. Orada casusluk maksadıyle bulunup bulunmadıkları sorulunca, Yüzbaşı Tarsoulis bunu düşünmenin gülünç olduğunu çünkü kendilerinin güpegündüz Türk Bölgesi'ne girdiklerini ve ne dillerini ne de bölgeyi iyi bildiklerini söyledi ve devam etti: "Daha önce söylediğim gibi Mağusa'ya ilk ziyaretimdi. Yanımızda kameramız bile yoktu."

BİR DEĞERLENDİRME

Bu olaydan sonra yollar üzerinde barikat kuran EOKA mensupları onlarca Türk'ü tutuklayıp bilinmeyen yerlere götürerek katletmişlerdir. Bu yollardan alınıp götürülen Kıbrıslı Türklerden hiçbirinden bugüne kadar haber alınamamıştır. 1963-64 yıllarında kayıp olan Kıbrıslı Türklerin sayısı sekizyüzün üzerindedir.

KIBRISLI TÜRKLERE KARŞI YAPILAN KATLİAMLARA ÖRNEKLER

TOPLU MEZARLAR

(1960'ta Kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti Nasıl Yokedildi?, Sabahattin Egeli, sf: 100 - 102)

"Çok az insan toplu mezaların mevcudiyetini bilmiyor.

Toplu Mezar bölgesini ziyaretimiz sırasında çok etkilendik. Burada gömülü bulunan insanlar İkinci Barış Harekatı olarak nitelenen 14 Ağustos 1974 tarihinde Peristeronopigi (Muratağa) köyünden çekilmekte olan Kıbrıslı Rumlar ve Rum Milli Muhafız Ordusu tarafından katledildiler.

Bütün bu insanlar Muratağa ve Sandallar köylerinin insanlarıydı ve toplu mezarlar BM ve dış basın temsilcilerinin gözü önünde açıldılar: İsveç Televizyonu ve diğer dış istasyonlar bu sahneleri kaydettiler ve yayınladılar.

Bu toplu mezarlarda 89 Kıbrıslı Türk, 4 aylık bebekler ve 95'lik ihtiyar adamlar bulunmaktadır. 7-8 yaşlarında askerlik çağıda bile olmayan çocukların isimlerini mezarlar üzerinde okumak dehşet verici birşey.

Kıbrıslı Türklerin dediğine göre katliamları yapanlar Peristeronopigi köyünden Kıbrıslı Rumlarla Kıbrıs Rum Milli Muhafız Birliğidir.

Yaklaşık 3 kilometre ötede başka bir toplu mezarla karşılaştık. Bunlar Aloa(Atlılar) köyü insanlarıydı. Burada gömülü 37 insan vardı..."

TAŞKENT VEYA DOHNİ

(1960 Yılında Kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti Nasıl Yokedildi, sayfa 104)

Köyün girişinde taştan yapılmış şehitler anıtıyla karşılaştık. Anıtın üzerinde Türkçe olarak UNUTMAM yazıyordu. Bu köyün 1974 öncesi ismi Sykhari idi.

1974 sonrası 'Dohni' 'Taşkent' adını aldı bu isim Güney'de kalan köyün ismiydi.

Köye vardığımız zaman Bay Hamza Ethem (50) , Bay Mustafa Sadık(70) ve de okul öğretmeni Mustafa aktunç(40) ile karşılaştık.

Bu insanlarla konuşmamız 14 Ağustos 1974 yılında Dohni'de 83 Kıbrıslı Türk'ün katledilmesiyle meydana gelen olaylara odaklandı..."

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΦΑΓΕΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ Ε/Κ

APPENDIX 1 (ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΟΙ. ΔΙΚΗ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΟΥΣ Ε/Κ ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΟΥΣ . Β΄ έκδοση Pancyprian com of Ps And Relatives Of Undeclared Prisoners of War And Missing Persons, 4A. Demetriou Street, Nicosia- Cyprus, page 10]

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΥΤΟΠΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΛΛΗΨΗ ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ ΑΠ'Ο ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ

Περίληψη της κατάθεσης της Φρόσως Δημητρίου από το Βώνη

Η γυναίκα δηλώνει ότι όταν στις 14.8.1974 άρχισε η δεύτερη φάση της τουρκικής επέμβασης, βρίσκονταν στο σπίτι της με το σύζυγο και τα παιδιά της όπου κατέφυγαν σ' αυτό 37 εθνοφρουροί, τους οποίους εφοδίασε με πολιτικά ρούχα. Έκαψε τις στολές τους και έκρυψε τον οπλισμό τους. Εκείνο το βράδυ διανυκτέρευσαν στο σπίτι της και σε άλλα δύο συγγενικά σπίτια που βρίσκονται κοντά στο δικό της.

Οι 35 από τους 37 στρατιώτες έγραψαν τα ονόματά τους σε κατάλογο, ενώ οι άλλοι δύο τής τα είπαν προφορικά. Την παρακάλεσαν να δώσει τον κατάλογο στο Διεθνή Ερυθρό Σταυρό και στην είσοδο του σπιτιού ύψωσαν σημαία από λευκό ύφασμα σε ένδειξη παράδοσης.

Το πρωί της 15.8.1974 δύο στρατιώτες εγκατέλειψαν το σπίτι αναζητώντας τρόπο για να διαφύγουν. Είχαν πρόθεση να επιστρέψουν. Μετά από χρονικό διάστημα, η ώρα 9.00 και ενώ οι δύο στρατιώτες ήταν έξω, ένοπλα άτομα που βρίσκονταν έξω από το σπίτι άρχισαν να πυροβολούν. Τους αναγνώρισα. Ο ένας ήταν ο Ασσάσης Φαχρή από το Πέκκιογιου και ο άλλος ο βοσκός Χαλίλ και ο Σαλαχί από την Επηχώ.

Οι 35 στρατιώτες παραδόθηκαν αμέσως. Οι συλληφθέντες οδηγήθηκαν πεζή προς το χωριό Επηχώ. Μέχρι στιγμής είναι άγνωστη η τύχη τους.

Μαρτυρία του Λάμπη Ηλία από το χωριό Χάρτζια

(το ίδιο φυλλάδιο, σελ.11).

«Την 13.9.1974 οι Τούρκοι συνέλαβαν τους δύο γιους μου, Μιχαήλ (17 χρονών) και Ηλία (19 χρονών). Τους μετέφεραν σε στρατόπεδο κοντά στο χωριό μας. Την ίδια μέρα συναντήθηκα με τον Τ/κ Ναζήμ Αχμέτ [60 ετών]. Ήταν φίλος μου και του ζήτησα να με οδηγήσει στον Τούρκο διοικητή , όπως και έγινε. Την επομένη, 14.9.1974, ο Τούρκος διοικητής μου επέτρεψε να δω τα παιδιά μου για 10 λεπτά. Τη μεθεπομένη ο διοικητής μου επέτρεψε και πάλι να τα συναντήσω. Τη φορά αυτή ήταν μαζί μου και η σύζυγός μου. Τους γιους μας μπορέσαμε και τους είδαμε μερικές φορές ακόμη στο τούρκικο στρατόπεδο, όπου κρατούνταν.

Γύρω στις 14.00 της 16.9. 1974 ήλθε στο χωριό μας μια ομάδα από το Διεθνή Ερυθρό Σταυρό. Μίλησα στα μέλη της για τη σύλληψη των παιδιών μου και τους οδήγησα στο τουρκικό στρατόπεδο. Δυστυχώς ο διοικητής του τουρκικού στρατού αρνήθηκε ότι εκεί κρατούνταν αιχμάλωτοι πολέμου και δεν επέτρεψε στον Ερυθρό Σταυρό να κάνει ανακρίσεις.

Από τότε δεν γνωρίζω τίποτε για την τύχη των παιδιών μου.»

KIBRISLI RUMLARA KARŞI YAPILAN KATLİAMLARA ÖRNEKLER

APPENDIX 1 (KAYIPLAR, "KAYIP" KIBRISLI RUMLARIN DAVASI, İkinci baskı, Pancyprian Comitee of Parents And Relatives Of Undeclared Prisoners of War And Missing Persons, 4A. Demetriou Street, Nicosia-Cyprus, Page 10)

GÖZ ŞAHİDİNİN HALA DAHA KAYIP OLAN KİŞİLERİN TÜRK ASKERLERİNİ TARAFINDAN TUTUKLANMASI ÜZERİNE OLAYLAR SONRASINDA ANLATTIKLARI

Voni Köyünden Froso Demetriou'nun verdiği şehadetnamenin özeti:

Kadın vurgulamaktadır ki 14.8.1974'de Türk İstilasının ikinci bölümü başladığında, kocası ve çocukları evdeyken, Milli Muhafız Ordusu'ndan 37 asker evine sığınmıştı. Onlara sivil elbiseler tedarik ederek askeri üniformalarını yakmış ve silahlarını saklamıştı. O gece evinde ve yakındaki akrabalarına ait iki evde kalmışlardı. O gece 37 askerin 35'i kataloglar içerisine isimlerini yazarken diğer geriye kalan ikisi de ona isimlerini vermişlerdi. Bu liste onun için hazırlanmış ve Uluslararası Kızılhaç örgütüne vermesi rica edilmişti. Aynı zamanda evlerin kapılarına beyaz kumaş asılarak teslim olduklarını belirtmek istemişlerdi.

Sabahleyin, 15.8.1974 askerlerin ikisi evi terkederek kaçmak için yol aramaya çıktı esasında geriye döneceklerdi. Bir müddet sonra saat 9:00'da, iki asker dışardayken, silahlı adamlar evin dışında belirerek ateş etmeye başladılar.Onları tanımıştı.: Bir tanesi Beyköylü Assasis Fahri ve diğerleri de Çoban Halil'le Epiholu Salahiydi. 35 asker hemen teslim oldu. Tutuklananların tümü yaya olarak Epiho köyüne doğru götürüldü. Şimdiye kadar da başlarına ne geldiği konusunda hiç haber alınmadı.

Hartça Köyünden Lambis Elia tarafından verilen şahadet(Ayni kitapçık, s.11)

"13.9.1974 tarihinde Türkler iki oğlumu tutukladılar, Mihail 17 ve Elia 19 yaşlarındaydı, onları köyümüzün yanındaki kampa götürdüler. Aynı gün Kıbrıslı Türk Nazım Ahmet(Yaşı 60) ile karşılaştım, Kendisi arkadaşımdı ve kendisine beni Türk komutana götürmesini istedim. Beni ona götürdü bir sonraki gün, 149.74 tarihinde, Türk Komutan bana oğlularımı görmek için 10 dakika izin verdi. Daha sonraki gün, 15.9 1974 tarihinde komutan bana onları tekrar görmeme izin verdi ve o surada karımla beraberdim. Onları birkaç defa daha tutuklu bulundukları Türk Kampında görebildik.

16.9.1974'de yaklaşık saat 14.00 civarında Bir grup enternasyonal Kızıl Haç görevlisi köyümüze geldi. Onlara oğlularımın tutuklanması hakkında konuştum ve onları Türk kampının bulunduğu yere götürdüm. Maalesef, ancak, Türk Ordu Komutanı orada savaş esiri tutmakta olduğunu reddetti ve Kızıl Haç'ın tahkikat yapmasına da izin vermedi.

O günden sonra, oğlularımın akıbeti hakkında hiçbir şey ortaya çıkmadı."

Μαρτυρία του Κώστα Ανδρέου από το χωριό Άσσια,

πατέρα του αγνοούμενου Ανδρέα Κασάπη
[Ίδιο φυλλάδιο, σελ.11]

Δηλώνει: την 20 Αυγούστου 1974, ενώ βρίσκονταν στο σπίτι του στην Άσσια με τους δυο γιους του, που είναι αγνοούμενοι, τις κόρες του, τη σύζυγό του και το γαμπρό του Λεόντιο Λεοντίου ήλθαν οι Τ/κ, από το χωριό Αφάνεια, Τζεμαλί Μπαττί και ο γιος του Ασλή και με τη βία των όπλων τους, συνέλαβαν το γιο του και το γαμπρό του. Τους υποχρέωσαν να επιβιβαστούν στο τρακτέρ και τους οδήγησαν σε άγνωστη κατεύθυνση. Δηλώνει ότι ο γιος του ήταν φοιτητής στην Αμερική και είχε την υπηκοότητά της. Το όνομα του γιου του συμπεριλαμβάνεται στην κατάσταση φοιτητών, που έδωσε η τουρκική πλευρά στην κυβέρνηση στις 8.11.1974 για να αφεθούν ελεύθεροι (αρ.61)

ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ Ε/Κ

(Από το βιβλίο «Πασάς και Στρατηγός» του Ερμπήλ Τούσαλπ. Σελ 184-185-186).

«Ο στρατηγός ζήτησε πληροφορίες για τους αιχμαλώτους από τον υπολογιστή του. Στην αρχή του δόθηκαν οι πληροφορίες που αφορούσαν το νεαρό αλεξιπτωτιστή. Ενώ κατευθύνονταν προς το ύψωμα Σαχινλέρ είχαν μαζί τους 12 αιχμαλώτους που είχαν ελληνικά διαβατήρια. Ενώ άρχισαν να αναρριχώνται στο ύψωμα, είδαν ότι μια γυναίκα έτρεχε προς την πλευρά τους. Ο νεαρός αλεξιπτωτιστής θυμόταν ότι φώναξε « δεν θα δολοφονηθούν». Μετά από λίγο επέστρεψε ο Ισμαήλ κρατώντας το βαμμένο στο αίμα μαχαίρι των λοκατζήδων. Δεν άντεξε και τον έφτυσε στο πρόσωπο.

Εγκαταστάθηκαν σ' ένα σπίτι. Ήταν κατοικήσιμο. Περισσότερο του άρεσαν τα μπουκάλια ποτού. Για να ξεχάσει το συμβάν κέρασε στους αιχμάλωτους του σαμπάνια. Οι αιχμάλωτοι του είπαν: «Δεν πίνουμε. Το δικαιούστε». Ενώ σήκωνε το ποτήρι λέγοντας «στην υγειά σας» είδε ότι οι αιχμάλωτοι άνοιξαν την πόρτα και τράπηκαν σε φυγή με κατεύθυνση τη θάλασσα. Και στη θάλασσα ηττήθηκαν οι αιχμάλωτοι και μετά από μερικά μίλια επέστρεψαν. Προχωρούσαν προς το Βασίλη [θα πρέπει να είναι Βατυλή, U.I.], Λύτσι [θα πρέπει να είναι Λύση, U.I] και Κοντέα. Θυμόταν ότι ήταν κοντά στο Πασάκαλε [θα πρέπει να είναι το Πασάκιοϊ, U.I]. Πρόσεξε ότι κάποιος θάμνος κινείται. Το δάκτυλό του πήγε στη σκανδάλη. Μόλις θα την άγγιζε, είδε στο θάμνο το χέρι ενός παιδιού. Πήδηξε και έπιασε δύο παιδιά 4 και 7 ετών. Τη στιγμή εκείνη γι' αυτόν δεν είχε σημασία ο πόλεμος. Συνεχώς τους έλεγε να μην φοβούνται και τα χάιδευε. Έβγαλε ένα επίδεσμο και σκούπισε τα δάκρυα των παιδιών. Καθάρισε τις μύτες τους, τους έδωσε νερό. Το μικρότερο το έβαλε στους ώμους του. Το παιδί άρχισε ήδη να γελά. Στο πρόσωπο του μεγάλου ο φόβος παραμένει. Το κρατούσε από το χέρι και έτσι, με το ένα παιδί στον ώμο και το άλλο στο χέρι, προχωρούσαν. Το χάσμα μεταξύ πολέμου και ειρήνης παραβίαζε όλες τις αξίες. Όταν ο ήλιος έφθασε στην κορυφή, κάθισαν στον ίσκιο ενός δένδρου. Αντιλήφθηκε το τι σημαίνει πείνα για τα παιδιά. Αισθάνθηκε κάτι να τον εγκαταλείπει όταν έβλεπε τα 4 χέρια των παιδιών να μπαινοβγαίνουν στο κουτί της κονσέρβας. Με τις μερικές σταγόνες νερού που απέμεινε στο παγούρι του έπλυνε τα χέρια και τα στόματα των παιδιών. Άρχισαν και πάλι να προχωρούν. Το αγόρι τραβούσε την ποδιά της αδελφής του που ήταν μεγαλύτερη, λέγοντας ότι θέλει να καθίσει στους ώμους του Τούρκου. Πήρε το παιδί και πάλι στους ώμους του. Σκέφθηκε ότι τα παιδιά δεν δίνουν σημασία στον πόλεμο, αψηφούν το θάνατο.

Είδε από μακριά τον Σατίρ Ρετζέπ. Συνόδευε πολίτες αιχμαλώτους. Το κορίτσι έφυγε από τα χέρια του, το αγόρι «πέταξε» από τον ώμο του και τρέχοντας προς τους αιχμαλώτους φώναζαν «Μαμά, μαμά».

Assia köyünden Costas Andreu'nun verdiği şahadet, kendisi kayıp Andreas Kassapis'in babasıdır.

(Aynı broşür sayfa:11)

Diyor ki; 20 Ağustos 1974'de 13.30 sularında Assia'da şu anda ikisi de kayıp olan oğlu, kızları , karısı ve güveyi Leondios Leondiou ile evindeyken, Afanya Köyünden Kıbrıslı Türk Cemali Batti ve oğlu Aslı eve geldiler ve ellerindeki silahlarla oğlunu ve güveysini tutukladılar. Onları traktöre binmeye mecbur ettiler ve bilinmeyen bir yöne götürdüler. Oğlunun Amerika'da öğrenci olduğunu ve vatandaş olduğunu vurgulamaktadır. Oğlunun ismi Türk tarafının hükümete 8.11.1974 tarihinde onu serbest bırakmak amacıyla verdiği öğrencilerin listesinde geçmektedir (No. 61) .

ESİR ALINAN KIBRISLI RUMLAR

(Paşa ve General adlı kitaptan, Erbil Tuşalp, sayfa: 184-185-186)

"Ölü general tutsaklara ilişkin ayrıntılı bilgi istedi bilgisayarından. Önce genç paraşütçünün notları döküldü önüne.

Şahinler Tepesi'ne doğru giderlerken yanlarında Yunan pasaportlu on iki tutsakları vardı. Tepeye tırmanmaya başladıklarında bir kadının kendilerine doğru koştuğunu gördüler. "Öldürülmeyecek" diye bağırdığını anımsıyordu genç paraşütçü. Biraz sonra, kanlı komando bıçağıyla geri dönen İsmail'in, dayanamayıp yüzüne tükürdü.

Bir eve yerleştiler. Yaşanılan bir evdi. En çok içki şişelerine sevindi. Yoldaki olayı unutturmak için, tutsaklarına şampanya sundu. "Biz içmeyiz, sizin hakkınız"dedi tutsaklar. Sağlığınıza diye kadehi kaldırırken, birden açılan kapıdan kaçan tutsakların denize doğru koşuştuklarını gördü. Denize de yenilen tutsaklar, birkaç kulaç atıp geri dönmüşlerdi.

Vasili (Vadili olmalı, U.I.) , Liçi (Lisi olmalı, U.I.) ve kondeya (Kondeya olmalı, U.I.) yönünde gidiyorlardı. Paşakale (Paşaköy olmalı,U.I.) civarında olduklarını anımsıyordu. Bir çalının kıpırtısı ilişti gözüne. Eli tetiğe gitti. Tam dokunacaktı, çalıların arasında bir çocuk eli gördü, atladığı gibi biri dört, öteki yedi yaşında iki çocuğu yakalayıp çıkardı. Savaş o anda birden anlamsızlaştı gözünde. Durmadan korkmayın diyor, çocukları okşayıp seviyordu. Bir sargı bezi açtı. Gözyaşları çamurunu sildi yüzlerinden çocukların. Burunlarını temizledi. Su verdi onlara. Küçüğünü bir kaldırışta omuzlarına oturttu. Küçük gülmeye başlamıştı bile. Büyüğünün gözlerindeki korku olduğu gibi duruyordu, elinden tuttu. Biri omzunda, biri elinde birlikte yürümeye başladılar. Savaşla barış arasındaki uçurum, tüm değerlerini zorluyordu. Güneş tam tepelerine yükseldiğinde, bir ağacın gölgesine oturdular. Çocuklar için açlığın ne anlama geldiğini gözleriyle gördü. Dört küçük elin konserve kutusuna girip çıkışlarını izlerken içinden bir şeylerin koptuğunu duyumsadı.

Matarasında kalan birkaç yudumluk suyla ellerini, ağızlarını yıkadı çocukların. Yeniden yürümeye başladılar. Oğlan ablasının eteğini çekiştiriyordu Türko'nun omuzlarına oturmak istediğini söylerken. Oğlanı yine omzuna aldı. Çocukların savaşa aldırmazlıklarını, ölümü umursamazlıklarını düşündü.

Satır Recep'i gördü uzaklardan. Sivil tutsakları önüne katmış gidiyordu. Kız elinden kurtuldu, oğlan omzundan uçtu birden, gelenlere doğru, "mama, mama" diye koşmaya başladılar.

Η ελληνοκύπρια που κατά τη διάρκεια του πολέμου έχασε τα παιδιά της, τώρα γι' αυτήν ο πόλεμος ήταν μια γιορτή. Τα έσφιξε στην αγκαλιά της . Το πεδίο του πολέμου μετατράπηκε σε γιορτή. Όταν αντικρίστηκαν οι ματιές τους, είδε στο βλέμμα της γυναίκας το φόβο να έχανε τα παιδιά της.

Όταν, με τη δύση του ηλίου, άρχισαν να κατευθύνονται προς την τελευταία διαδρομή της ημέρας, από τα δένδρα ξεπρόβαλαν οι αγωνιστές. Η γυναίκα που όλη την ημέρα παρέμεινε σιωπηρή, είπε: «Μην μας δώσετε σ΄ αυτούς». Μετά δείχνοντας τα παιδιά της είπε: «Τουλάχιστον αυτά». Είχε αναλάβει το βαρύ φορτίο να διασφαλίσει την επιβίωση των παιδιών, που ο ίδιος γλίτωσε. Άφησαν τους αιχμαλώτους και άρχισαν την πορεία. Μερικές φορές γύρισε και κοίταξε τα παιδιά, που είχαν αγκαλιάσει τη φούστα της μητέρας τους. Στους ώμους του αισθανόταν τη ζεστασιά του αγοριού. Κατά διαστήματα κοιτούσε τα άδεια του χέρια. Δεν υπήρχε πλέον σ΄ αυτά το χέρι που έτρεμε στην παλάμη του.

Δεν θυμάται πόσο είχαν περπατήσει ο νεαρός αλεξιπτωτιστής, μια ώρα, μια μέρα, μήνες, χρόνια; Στα αυτιά του παραμένει μόνο ένας ήχος. Ο κρότος ενός πολυβόλου από τον ορίζοντα.

Savaşın ortasında yitirdiği çocuklarına kavuşan Rum kadını için de savaş, bir bayramdı artık. Koklaştılar, seviştiler. Küçük bir şölene döndü savaş alanı. Kadınla göz göze geldiğinde, iki çocuğunu yitirmek korkusunu gördü gözlerinde.

Güneş batacağı noktaya doğru günün son yolculuğuna çıkmaya başladığında , mücahitler çıktı ağaçların arasından. Suskunluğunu bütün gün bozmayan kadın, "Bizi onlara vermeyin"dedi. Çocuklarını gösterdi sonra "Hiç olmazsa onları" diye yalvardı. Kurtardığı çocukların yaşamasını sağlamanın ağır yükü vardı şimdi omuzlarında. Tutsakları bıraktılar ve yürümeye başladılar. Birkaç kez geriye dönüp baktı annesinin eteğine sığınmış çocuklara. Sırtında oğlanın sıcaklığını duya duya yürüyüp gözden kayboldu. Arasıra boş eline takılıyordu gözleri, avcunda titreyen bir el yoktu artık. Ne kadar yürüdüklerini hiç anımsamıyordu şimdi genç paraşütçü. Bir saat mı, bir gün mü, aylarca, yıllarca mı yürüdüler bilmiyordu. Kulaklarından atamadığı bir ses var yalnızca. Ufuk çizgisinden kopup gelen bir makinelinin sesi."

ΞΕΚΑΘΑΡΙΣΜΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Η διαγραφή με το σφουγγάρι του παρελθόντος οδηγεί στη στρέβλωση της Ιστορίας.

Σημασία έχει οι πολιτικές τοποθετήσεις και μελέτες να γίνονται στα πλαίσια ενός οργανωμένου πλαισίου. Βασικά, είναι αδύνατο να αξιολογήσεις μια δραστηριότητα αν αυτή στερείται πολιτικού υπόβαθρου. Αν στόχος είναι μια διακοινοτική ειρήνη και δημοκρατική πολιτική κουλτούρα, τότε μόνο μπορεί να υπάρξει ουσιώδης αξιολόγηση. Ο αναλογισμός αυτός έχει ως στόχο να σε συμφιλιώσει με το παρελθόν. Στόχος μας δεν πρέπει να είναι η τιμωρία όσων διαδραμάτισαν ρόλο στις σφαγές. Στόχος μας θα πρέπει να είναι και στις δύο κοινότητες να υπάρξει ειρήνη και ανοχή και να αντλούνται διδάγματα από τα αμοιβαία λάθη του παρελθόντος. Δεν θα πρέπει να ξεχνούμε ότι:

Για να επιτευχθεί ειρήνη στη χώρα μας δεν θα πρέπει να παραβλέψουμε το παρελθόν ή να μειώσουμε το βάρος της κληρονομιάς που πηγάζει από τα εγκλήματα του παρελθόντος αλλά απεναντίας, ξεκάθαρα να αναλάβουμε τις ευθύνες της κληρονομιάς αυτής. Διαφορετικά αυτό θα είναι ο πρώτιστος λόγος αστάθειας στην περιοχή μας.

GEÇMİŞLE HESAPLAŞMAK

Geçmişe sünger çekmek tarihin çarpıtılmasına yol açar. Önemli olan siyasal sorgulama ve irdelemeyi kurumsal bir çerçevenin yardımıyla yürütmektir. Esasen siyasal sorgulamadan yoksun bir faaliyeti hesaplaşma saymanın imkanı yoktur. Böyle bir tartışma insan hakları değerlerine yaslanan bir toplumlararası barış ve demokratik bir siyasal kültür inşa etme hedefiyle bütünleşirse ancak anlamlı bir hesaplaşma halini alabilir. Bu hesaplaşmanın esas amacı geçmişle barışma olmalıdır. Amacımız katliamlarda rol oynayanları cezalandırmak olmamalı. Ama her iki toplumda da barış ve hoşgörüyü yerleştirmek, geçmişte yapılan karşılıklı hatalardan ders çıkarmak olmalıdır. Şunu unutmamalıyız:

Ülkemizde barışın gerçekleşmesi, geçmişin görmezden gelinmesiyle ya da geçmişteki suçların veya geçmişteki suçlardan kaynaklanan mirasın önemsizleştirilmesiyle değil; tam tersine geçmişin mirasının sorumluluğunu açık açık yüklenmekle sağlanır. Aksi durum ülkemizdeki istikrarsızlığın başlıca nedeni olacaktır.

Τα παιδικά χρόνια της δικής μου γενιάς πέρασαν πάνω στα σκονισμένα φτερά ενός τραυματισμένου και μελαγχολικού πουλιού, της Κύπρου. Τώρα - ως καλλιτέχνης- έχω στριμωχθεί εδώ και πάνω από 40 χρόνια μεταξύ ευερέθιστων κοινοτήτων που διέρχονται κρίση ταυτότητας. Ως άνθρωπος πώς να περιγράψω τον εαυτό μου μέσα στο θολό τοπίο των διαδραματιζομένων; Πώς να περιγράψω τα διαδραματιζόμενα της χώρας αυτής, στην οποία ζει ο περίεργος κύπριος, από τον οποίο έχει αφαιρεθεί ακόμη και το δικαίωμα να πεθάνει στο χωριό, κωμόπολη και έδαφος που γεννήθηκε; Που κυριαρχεί ο διαμελισμός, οι αγνοούμενοι, οι καταστροφές, οι εξαφανίσεις, οι χήρες, τα παιδιά που δεν τους χάιδεψαν τα μαλλιά. Πώς μπορεί να ερμηνεύσει ο κύπριος τη σημασία που έχει για τη χώρα του και τον κόσμο, ο τρόπος ζωής του; Σωστό στην προκειμένη περίπτωση είναι να δούμε, σε όλη τους την έκταση τα διαδραματιζόμενα, αλλά και το αύριο, στην κοινή μας πατρίδα, χωρίς εκδικητική μανία και με ανοικτό πνεύμα χωρίς να πιανόμαστε από δικαιολογίες.

Ως άτομο που έχει στριμωχθεί μεταξύ των δύο κοινοτήτων και κοιτώντας το σήμερα, μέσα από το τραγικό παρελθόν, που έζησε η Κύπρος, βλέπω ότι κάθε φορά που οι δύο κοινότητες προσπαθούν να περιγράψει η μια την άλλη, η περιγραφή είναι ακαλαίσθητη και βρίσκομαι αντιμέτωπος με πολιτικές και πολιτιστικές παρανοϊκές καταστάσεις. Το περίεργο της όλης υπόθεσης είναι ότι αυτά τα στοιχεία που παρουσιάζονται ως σοβινιστική-εθνική νοοτροπία, στην πραγματικότητα φαίνονται ως τάση περίεργου και δυσάρεστου ανταγωνισμού μεταξύ αδελφών που «αλληλοφροντίζονται». Επίσης περίεργο είναι και ότι οι πολιτιστικές παραδόσεις και ρίζες των δύο κοινοτήτων για αιώνες αλληλοτροφοδοτούνταν και αλληλοεμπλουτίζονταν.

Ασήκ Μενέ
Κύπριος Ζωγράφος

Γιατί όμως οι δύο κοινότητες καταστρέφουν την εικόνα αλλήλων, ενώ θα μπορούσαν να βελτιώσουν και να εμπλουτίσουν την ευαισθησία τους υπό την σύγχρονη αντίληψη; Γνωρίζω ότι η απάντηση στην ερώτηση θα μπορούσε να δοθεί με τις πολιτικοοικονομικές θεωρίες του μαρξισμού ή, αν το θέσουμε διαφορετικά, με τους μηχανισμούς εξέλιξης του καπιταλισμού, του κεφαλαίου και τέλος τις θεωρίες του ιμπεριαλισμού. Υπάρχει όμως και κάτι ακόμη. Θα πρέπει να πούμε ξεκάθαρα ότι τις μέρες μας, τόσο σε παγκόσμια κλίμακα όσο και σε κρατική ή κοινοτική, καμιά διοικητικής υφής προσέγγιση δεν μπορεί να επιλύσει μόνη τα προβλήματα.

Στην κοινή μας πατρίδα οι ρίζες των διενέξεων των δύο κοινοτήτων έχουν δήθεν ιστορικές καταβολές. Μήπως είναι οι σκόνες που παρουσιάζονται ως Ιστορία και η ακαλαίσθητη διακόσμηση σε χαρτόνι από μελάνι εφημερίδας που παρουσιάζεται ως έγγραφα;

Σκέπτομαι ότι η πραγματικότητα βρίσκεται καλυμμένη στις δηλώσεις που αφορούν την οικονομία – πολιτική - πολιτισμό. Το σημαντικό είναι άνθρωποι και από τις δύο κοινότητες να μπορέσουν να αφαιρέσουν και να πετάξουν τις προσωπίδες των πολιτικών, των ιδεολόγων και αυτών που επιδιώκουν ως λύση τη μη λύση.

Στην πραγματικότητα οι άνθρωποι της Κύπρου δεν έχουν μεταξύ τους ζωτικά προβλήματα στο να εργαστούν, να παράγουν, να ζήσουν ευτυχισμένα και ήρεμα οι ίδιοι, τα παιδιά τους, οι γείτονές τους. Τα διαδραματιζόμενα σχετίζονται με τους έχοντες συμφέροντα ιδεολόγους της πολιτικής. Κανένας δεν δικαιούται να παίξει στο κουμάρι το μέλλον των ανθρώπων αυτής της χώρας και των παιδιών τους

Πρώτα ως ένας Κύπριος και στη συνέχεια ως ένας καλλιτέχνης θέλω να πιστεύω ότι έχουμε καθήκον να αναχαιτίσουμε την πολιτιστική σχιζοφρένια που δημιουργήθηκε μεταξύ των μελών των δύο κοινοτήτων. Αυτός είναι ο μοναδικός τρόπος για να βγάλουμε τα προσωπεία και να δούμε αλλήλους στην πραγματική τους μορφή.

Μεταξύ 26 Ιούλη και 1 Αυγούστου και κατόπιν ενεργειών της Ουνέσκο πραγματοποιήσαμε σειρά δικοινοτικών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων στο νησί Gotland. Για μια ακόμη φορά διαπίστωσα ότι ως καλλιτέχνες έχουμε να κάνουμε πολλά πράγματα, για να επουλώσουμε τις πληγές του παρελθόντος και να παράγουμε λύσεις για μια κοινή διαβίωση στη Κύπρο. Αν και είμαστε άνθρωποι με διαφορετικές απόψεις, συζητούμε με τους συναδέλφους μας για τη μελαγχολική και διψασμένη για ειρήνη Κύπρο όπως τον Αντρέα Κάραγιαν με την ευαισθησία του στα θεμελιώδη ανθρώπινα θέματα, την Νίκη Μαραγκού με τον ευαίσθητο τρόπο προσέγγισης στο θέμα της συμβίωσης, που κάποιοι βλέπουν νοσταλγικά, τον Κούλη Θεοδώρου με τα τραγούδια του που αναφέρονται στον πόθο για κοινή ειρήνη, τους Ανδρέα Χαραλάμπους, Πηνελόπη Φιλοθέου, Χρήστο Ζάνο, Γιώργο Μολέσκη, Πανίκο Χρυσάνθου, Αλίκη Δανέζη, Πόπη Αβραάμ. Χωρίς προκαταλήψεις ανανεώσαμε την επιθυμία μας για συμβίωση των ανθρώπων μας ό,τι και αν συμβεί.

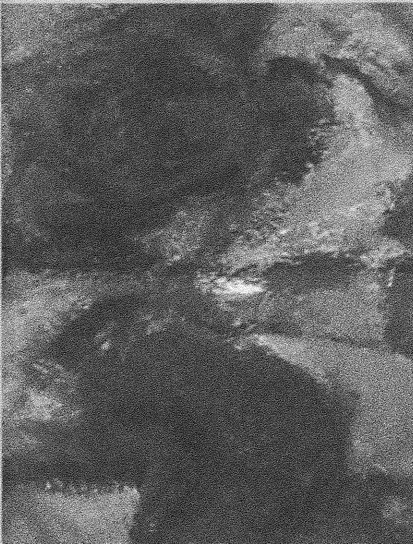
Η συνάντηση που προανέφερα δεν ήταν ούτε η πρώτη ούτε η τελευταία ανθρώπων από τις δύο κοινότητες.

Δεν αποκαλύπτονται ξεκάθαρα όλοι όσοι σπρώχνουν τις κοινότητες στην πολιτιστική αυτή σχιζοφρένια; Ποιοί είναι άραγε αυτοί, που αποφεύγουν τη συμβίωση, την ειρήνη;

Benim kuşağımın çocukluğu hüzünlü ve yaralı bir kuşun, Kıbrıs'ın tozlu kanatlarında geçti. Şimdi kırk ve küsur yıldır kimlik bunalımlı ve alıngan toplumların arasında sıkışmış – bir sanatçı olarak- ,bir insan olarak olup bitenlerin toz dumanı içerisinde kendimi nasıl tarif edeceğim. Olup bitenlere parçalanmışlık, kayıplar, yıkımlar, yokolmalar, dullar, saçları okşanmamış çocuklar, kendi doğduğu topraklarda kasabasında, köyünde ölmek hakkı bile elinden alınmış bir garip Kıbrıslının yaşadığı bu ülkede bireyin varlık biçimi, ülkesi ve dünya için anlamı nasıl açıklanabilecek. Galiba işin doğrusu, olup bitenleri hınç duymadan ve zihin açıklığıyla bahanelere sarılmadan bütün boyutlarıyla ortak vatanımızda olup biteni ve yarını görebilmekte. İki toplum arasında sıkışmış birey olarak Kıbrısta yaşanan trajik geçmişten bugüne baktığımda, birbirini iten ve karşılıklı olarak ötekini tarif etmeye her kalkıştığında onu biçimsizleştiren iki toplumun siyasal, kültürel paronoyalarla karşı karşıya olduğumu görüyorum. İşin ilginci iki farklı şöven-nasyonal - mentalite gibi görünen bu olgunun aslında birbirine özenen kardeşlerin kendi aralarında kırıcı ve garip bir rekabet eğilimi gibi görünüyor. Ne ilginçtir ki iki toplumun kültürel gelenek ve kökenleri yüzyıllardır birbirini besleyen ve zenginleştiren bir dinamizme sahiptir. Peki ama birbirini zenginleştirip geliştiren ve çağdaş anlamında toplumların duyarlılığını artırması gereken bu özellikler neden iki toplumun birbirine bakışını sakatlayıp biçimsizleştirsin. Böyle bir soruya verilebilecek yanıtın Marksizmin ekonomi - politiği, bir başka deyişle kapitalizmin, sermayenin gelişim yasaları ve en sonunda emperyalizim teorileriyle karşılık verileceğini biliyorum. Ancak birşey daha var. Tamam da açıklıkla söylemek gerekir ki günümüzde gerek dünyasal olsun gerek ülke veya toplumlar bazında olsun artık hiçbir yöntemsel yaklaşım tek başına sorunları çözümleyemiyor.

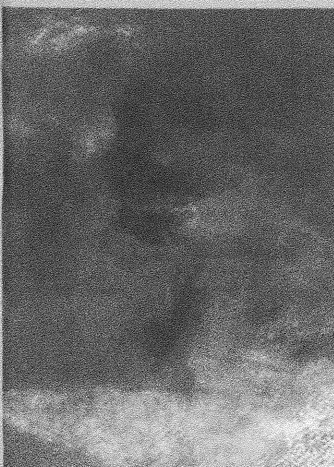
Aşık Mene
Kıbrıslı Ressam

Ortak vatanımızda sözümona iki toplum arasında kökleri tarihe dayanan uzlaşmaz çelişkilerin olduğu bizlere " tarih olarak yutturulan tozdan ve gazete siyahından belgeleştirilmiş böylesine fazla mukavva dekorun cırtlak renkleri gerçeğin kendisi mi?" Düşünüyorum da asıl gerçek ekonomik, siyasal - kültürel söylemlerden oluşan perdenin arkasındakidir.

Önemli olan iki toplum insanlarının birbirlerini siyasilerin ideologların, çözümsüzlükten çözüm umanların, kendi elleriyle yüzlerine takılan bir kalıp maskelerini fırlatıp atabilmekte. Aslında yaşam ideleri çalışıp, üretip, çoluk çocuklarının, kendilerinin ve komşularının tasasız, huzur ve mutluluk içinde yaşadığını görmek olan Kıbrıs insanının birbirleriyle pek öyle yaşamsal sorunları yoktur. Olup bitenler siyasi ideologların çıkar çevreleri arasında dönmektedir. Kimsenin bu Ülke insanlarının, onların çocuklarının geleceği ve yaşamıyla kumar oynamaya hakkı yoktur.

Düşünüyorum da önce bir Kıbrıslı insan, sonra bir sanatçı olarak iki toplum insanlarında yaratılan kültürel şizofreniyi kırmak yoluda önemli misyonlarımız var. Maskeleri indirip birbirimizi olduğu gibi görmenin yolu budur. 26 Temmuz – 1 Ağustos tarihinde Unsco'nun girişimiyle Gotland adasında iki toplumlu bir dizi sanatsal çalışmalar yaptık. Bir kez daha görüp inandım ki sanatçılar olarak hem geçmiş yaraları sarmak hem de Kıbrıs'ta ortak yaşamın neden yaşamsal olduğu konusunda çözümler üretme konusunda yapabileceğimiz çok şeyler var. Farklı görüşten insanlar olduğumuz halde Andreas Karayan'ın temel insani konularındaki duyarlılığı, Niki Marangou'nun kimilerinin nostaljik gördüğü birlikte yaşamı duyumsayış tavrı, Koulis Theodorou'nun ortak barış özlemlerini dile getiren şarkıları, Andreas Charalambous, Penolope Philotheu, Christos Zanos, George Moleskis, Panicos Chrtsanthou, Aliki Danezi, Poppi Avraam gibi meslektaşlarımızla Kıbrısın o hüzünlü ve barışa susamış Lidini söylüyorduk. Önyargısız, ve herşeye karşın insanlarımızın birlikte yaşama umudunu tazeleyerek. Sözünü ettiğim örnek iki toplum insanlarının ne ilk ne de son bir araya gelişleriydi. Düşünüyorum da akla uygun gelmeyen toplumları kimlikler anlamında bu kültürtel şizofreni içerisine itenler çok açık görünmüyor mu? Acaba birlikte yaşamdan kaçanlar, barıştan kaçanlar kimler?

Ο ΚΑΡΚΩΤΗΣ ΠΟΤΑΜΟΣ

Κατά καιρούς από σένα ένα αεράκι,
Από μένα μια όμοια πλημμύρα αισθημάτων,
Τίποτα δεν έχει αλλάξει
Εδώ και δεκαετίες
Καρκώτη Ποταμέ!
Θα'ρθω κοντά σου με αγάπη,
Με μια αγάπη,
Που δεν φθάρτηκε για δεκαετίες,
Με μια μεγάλη αγάπη,
Που τα σύνορα δεν κατόρθωσαν να μας κάνουν να ξεχάσουμε,
Θα φτερουγίσει και θα φύγει
Το βάσανο του χωρισμού,
Θα ανταμώσουμε
Καρκώτη Ποταμέ!

ΝΙΓΙΑΖΗ ΒΕΧΙΤ

KARGOT DERESİ

Zaman zaman senden bir esinti,
Benden aynı duygu seli,
Hiç değişmemiş
Onlarca yıldan beri!
Unutmadığımı göreceksin
Kargot Deresi!
Bir sevgi ile geleceğim sana,
Bir sevgi ile,
Onlarca yılın yıpratamadığı,
Sınırların unutturamadığı,
Bir büyük sevgi ile.
Ayrılığın çilesi,
Kanatlanıp gidecek
Buluşacağız
Kargot Deresi!

NİYAZİ VEHİT

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ "ΞΕΝΩΝ" ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Ζούμε σε μια εποχή, όπου τα σύνορα στον κόσμο έχουν γίνει διάτρητα σαν στραγγιστήρια, οι εθνικές κυριαρχίες έχουν συγκεντρωθεί στα διεθνή κέντρα ενώ παράλληλα οι τοπικές και περιφερειακές αρμοδιότητες έχουν παραχωρηθεί στις περιφερειακές διοικήσεις.

Τόσο το παγκόσμιο σκηνικό, όσο και οι εξελίξεις των τελευταίων 30 χρόνων στην περιοχή μας, επηρέασαν σημαντικά τη δημοκρατική δομή της Κύπρου.

Τα τελευταία τριάντα χρόνια, δίπλα στους Τ/κ, Ε/κ, Μαρωνίτες, Αρμενίους, Λατίνους, εγκαταστάθηκαν στην Κύπρο και συνεχίζουν να ζουν σ' αυτήν πολλές εθνικές κοινότητες, οι οποίες ήλθαν ή οικειοθελώς ή εξαναγκάστηκαν ή όπως αλλιώς θέλετε πέστε.

ΚΕΜΑΛ ΑΚΤΟΥΝΤΣ

Με τη de facto κατάσταση που δημιουργήθηκε στην Κύπρο μετά το 1974, εγκαταστάθηκαν στο Βόρειο τμήμα της νήσου άτομα από την Τουρκία.

Μερικά από αυτά είναι Λαζοί, άλλα Τούρκοι, κάποια Άραβες από το Χατάϊ, άλλα Κούρδοι.

Στη Νότια Κύπρο εγκαταστάθηκαν Άραβες, λόγω του εμφυλίου πολέμου στο Λίβανο, Ρώσοι, Ρουμάνοι, Βούλγαροι, Πόντιοι, λόγω της κατάστασης που διαμορφώθηκε στο Ανατολικό μπλοκ με την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης.

Η ταχεία οικονομική ανάπτυξη, που σημειώθηκε στο Νότο μετά το 1974 και προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες σε εργατικό δυναμικό, έφεραν στο νησί Πακιστανούς, Φιλιππινέζους και άλλους Ασιάτες.

Με λίγα λόγια, η Κύπρος του Σήμερα, σε σύγκριση με το παρελθόν, έχει μια πιο πολυεθνική, πολυπολιτισμική, πληθυσμιακή σύνθεση, είναι ένα πιο πλούσιο μωσαϊκό.

Η κατάσταση αυτή είναι δεδομένη, είτε το αποδεχόμαστε είτε όχι.

Οι αλλαγές που μπορεί να σημειωθούν στο καθεστώς της Κύπρου στο προσεχές μέλλον ίσως προκαλέσουν εκ νέου νέες πληθυσμιακές μετακινήσεις. Μπορεί να δημιουργηθούν οι συνθήκες για επαναπατρισμό κάποιων μειονοτήτων που προαναφέραμε.

Όλα αυτά είναι πιθανά...

Όπως και να χει πάντως, οι μειονότητες αυτές άφησαν τα σπέρματά τους στο νησί μας και δεν είναι δυνατόν να εκλείψουν παντελώς.

Αυτή είναι μια ιστορική πραγματικότητα και από την αρχαιότητα οι σελίδες της Ιστορίας είναι γεμάτες με χιλιάδες παραδείγματα.

Εξ άλλου, το να υποστηρίζεις ότι οι ξένοι προς εμάς πρέπει να ξεκουμπιστούν από το νησί ερμηνεύεται, τουλάχιστον, ως απρεπής έχθρα προς τους ξένους και δεν διαφέρει από ένα χονδροειδή σωβινισμό.

Σημαντικό είναι να υπάρξει και στην Κύπρο ένα καθεστώς, που να σέβεται τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, που εφαρμόζονται από όλο τον κόσμο χωρίς περιορισμούς.

Εκτός αυτού θα πρέπει να προστατευτούν και να εξασφαλιστούν όλα τα δικαιώματα των Κυπρίων πολιτών, κυρίως αυτών που τα τελευταία 40 χρόνια εξαναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους, τις εστίες τους.

Από τα πιο θεμελιώδη δικαιώματα, που πρέπει να τύχουν προστασίας είναι αυτά των μειονοτήτων και του πολιτισμού τους.

Όλος ο κόσμος αποδέχεται, ως ένα δημοκρατικό δικαίωμα, το δικαίωμα κάθε μειονοτικού να εκφράζεται, να διακινείται ελεύθερα, να εγκαθίσταται και να αποκτά περιουσία.

Το αντίθετο ισοδυναμεί με έχθρα προς τους ξένους.

Για παράδειγμα, στην Ευρώπη η εχθρική συμπεριφορά προς τους ξένους εκδηλώνεται με το ρατσισμό. Η καταπολέμηση της έχθρας προς τους ξένους είναι ένα σημαντικό μέρος του αγώνα για τη δημοκρατία.

Οι ξένοι παρουσιάζονται ως ασφάλεια κατά του ρατσισμού, του σωβινισμού και του φασισμού, που κάποτε ήταν η καταστροφή της Ευρώπης. Ήδη καταβάλλονται προσπάθειες,

KIBRIS'TA "YABANCILAR" SORUNU

Dünya'da sınırların kevgir gibi delindiği ve ulus egemenliklerinin uluslararası merkezlerde toplandığı, ama bir taraftan da yerel ve bölgesel yetkilerin bölgesel yönetimlere dağıtıldığı bir süreç yaşıyoruz.

Gerek Dünta'da yaşanan süreç, gerekse bölgemizdeki son 30 yıllık gelişmeler Kıbrıs adasının demokratik yapısına çok önemli etkiler yapmıştır. Kıbrıs'ta artık sadece Rumlarla Türkler ve bir kısım küçük azınlıkar yaşamaz. Kıbrıslı Türkler, Rumlar, Maronit, Ermeni ve Latinlerin yanında, son 30 yıldır, ister normal bir süreçte deyin, ister "meta-zori" deyin, nasıl değerlendirilirse değerlendirilsin, daha birçok etnik topluluk Kıbrıs'a yerleşmiş ve varlığını sürdürmeye başlamıştır.

KEMAL AKTUNÇ

1974 sonrası Kıbrıs'ta oluşan de-facto durumla adanın Kuzey'ine yerleştirilen Türkiye'li insanlar. Onların bir kızmı Laz, bir kısmı Türk, kimisi Hatay'lı Arap, kimisi de Kürt.

Lübnan'daki iç savaş dolayısıyla Kıbrıs'a göç eden Araplar, Sovyetlerin yıkılmasıyla birlikte Doğu Blokundan oluşan yeni durumdan sonra Kıbrıs'ın Güney'ine yerleşen Ruslar, Romenler, Bulgarlar, Pontuslar.

1974 sonrası Güney'de yaşanan hızlı ekonomik gelişim içinde ortaya çıkan işgücü açığını kapatmak için getirilen Prkistanlılar, Filipinliler ve diğer Asyalılar.

Kısacası Kıbrıs'ta, geçmişten çok daha fazla, çok etnikli, çok kültürlü bir nüfus yapısı, geçmişten çok daha zengin olan bir mozaik oluşmuş. Bunu kabullensek de, kabullenmesek de, gerçekler budur. Önümüzdeki gelecekte de, Kıbrıs'ın statüsünde olabilecek yeni değişiklikler, yeniden birtakım nüfus kaymalarına neden olabilir. Bu azınlıkların bir kısmının ülkelerine geri dönmelerinin koşullarını yaratabilir.

Bunlar birer olasılık......

Ancak ne olursa olsun, sonuçta tüm bu azınlıklar adamıza kendi tohumlarını bırakmışlardır ve tamamen tükenmeleri mümkün değildir. Tarihsel gerçeklik budur ve tarih ilkçağlardan beri bunun binlerce örneği ile doludur.

Zaten bizim dışımızdakilerin bu adadan çekip gitmelerini ve tamamen yok olmalarını savunma, en basit anlamıyla, kaba bir yabancı düşmanlığından ve kaba bir şövenizim den farklı değildir. Önemli olan tüm dünyada kabul gören en temel insan haklarının sınırsız uygulandığı bir düzenin Kıbrıs'ta hayata geçirilmesidir. Ayrıca Kıbrıs'ın tüm yurttaşlarının, başta son 40 yıldır evlerinden, yurtlarından ayrılmak zorunda bırakılanların tüm haklarının korunması ve güvence altına alınmasıdır.

Bu arada azınlık hakları ve kültürel haklar, sahip çıkılması gereken en temel insan haklarıdır.

Bir azınlığın kendi kendini ifade etme hakkı, ayrıca serbest dolaşım, yerleşim ve mülk edinme hakkı, bugün dünya tarafından kabul gören demokratik bir haktır ve aksi yabancı düşmanlığından başka bişey değildir.

Örneğin Avrupa'da yabancılara yönelik düşmanca tutum Irkçılıkla birlikte ifade edilmektedir ve yabancı düşmanlığına karşı mücadele demokrasi mücadelesinin çok önemli bir parçasıdır.

Öyle ki yabancılar, ırkçılığa, şövenizme ve bir dönem Avrupa'yı yakıp yıkan faşizme karşı bir sigorta olarak görülmekte ve önümüzdeki dönemde yurttaş ve oturma izni olmayan, bir başka ifadeyle "kaçak" durumunda olan

ούτως ώστε να δικαιούνται ιθαγένειας αυτοί, που αποκαλούμε «φυγάδες» και οι οποίοι στερούνται ταυτότητας και άδειας παραμονής.

- Απαιτείται ένας χωρίς παραχωρήσεις αγώνας κατά του σωβινισμού και ρατσισμού, για να μπορούν να συμβιώσουν διαφορετικές εθνικές κοινότητες.
- Απαιτείται απεριόριστη δημοκρατία, πιστή εφαρμογή των κανόνων δικαίου, βαθιά ανοχή.
- Όταν και στην Κύπρο υπάρξει απεριόριστος σεβασμός στα πιο θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, ελευθερία διακίνησης και εγκατάστασης, δημοκρατική κατοχύρωση των ατομικών ελευθεριών, προστασία των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, καθεστώς δικαίου το οποίο να τυγχάνει σεβασμού από τους πολίτες, τότε θα δούμε ότι στα μυαλά των ανθρώπων και στη χώρα μας, δεν θα υπάρχει το «πρόβλημα των ξένων».

ΣΧΟΛΙΟ ΠΑΝΩ Σ'ΕΝΑ ΑΡΘΡΟ ΑΠΟ ΤΟ ΣΚΟΝΙΣΜΕΝΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΑΧΜΕΤ ΑΝ

Στο φύλλο της Χαλκίν Σεσί της 19 Μαρτίου 1952 δημοσιεύτηκε ένα ενδιαφέρον άρθρο. Επρόκειτο για αναδημοσίευση από το εκφραστικό όργανο του ΑΚΕΛ, "Δημοκράτης". Ο τίτλος του άρθρου "Ο απελευθερωτικός αγώνας του κυπριακού λαού=τουρκική μειονότητα"

[Συγγραφέας Γ.Ιωαννίδης, Κ. Κολιγιάννης, Π.Ρούσου. Μετάφραση= Κ. Μουχτάρογλου]. Μεταξύ άλλων το άρθρο έγραφε και τα εξής:

"Το θέμα της τουρκικής μειονότητας είναι βασική υπόθεση για τον Αντιμπεριαλιστικό αγώνα και το ΑΚΕΛ σε παρόμοιες υποθέσεις πρέπει να αντιστέκεται κατηγορηματικά και με σοβαρότητα. Είναι πασιφανές ότι ο τούρκος εργαζόμενος δύσκολα θα πιστέψει το γνωστό σύνθημα για προπαγάνδα ένωσης με την Ελλάδα. Το ΑΚΕΛ δεν θα μπορέσει να ηγείται του αγωνιστικού κόμματος του κυπριακού λαού ενόσω δεν κερδίσει την εργατική τάξη της τουρκικής μειονότητας στον πολιτικό στίβο και δεν την επηρεάζει αυτή ως οργάνωση. Οι τούρκοι δεν εμπιστεύονται τους Ε/Κ και τους Ακελικούς. Εξ άλλου δεν εμπιστεύονται τον σοβινισμό της μεγάλης Ελλάδας. Τούρκοι και Έλληνες θα πρέπει να έχουν λαϊκές συντεχνίες, κοινά σωματεία και λοιπές αγροτικές οργανώσεις. Η εργατική τάξη θα πρέπει να έχει ένα και μοναδικό κόμμα. Το μοναδικό αυτό κόμμα [ΑΚΕΛ] θα μπορούσε να είχε το Τουρκικό Εθνικό παράρτημα... Η τουρκική υπόθεση στην Κύπρο είναι μια ειδική εθνική υπόθεση στα πλαίσια της συνολικής εθνικής υπόθεσης. Αν το ΑΚΕΛ δεν έχει μια συνολική εθνική πολιτική απέναντι στην τουρκική μειονότητα, δεν θα μπορέσει να αντιμετωπίσει, ως θα έπρεπε, την Ελληνική Εθνική Υπόθεση και αυτή της προσάρτησης..."

- Το ΑΚΕΛ έκανε οτιδήποτε το συγκεκριμένο προς αυτή την κατεύθυνση από το 1952 και μετά, οπότε γράφτηκε αυτό το άρθρο ή ακόμη και μετά το 1974, οπότε έκλεισε το "Τμήμα Μειονοτήτων" στο κόμμα, λόγω της ντε φάκτο διχοτόμησης;
- Ο λόγος για τον οποίο η εργατική τάξη βιώνει τη φυσική διαίρεση από το 1958 και τη γεωγραφική από το 1974 και μετά, δεν οφείλεται στη ζωτική αυτή έλλειψη;
- Αφού ο αγώνας μας είναι κοινός, γιατί ακόμη και μέχρι σήμερα δεν έχουμε ιδρύσει το ενωμένο μέτωπο των Ε/Κ και Τ/Κ εργαζομένων;

yabancıların da yurttaşlık hakkı kazanması için çalışmalar yapılmaktadır.

- Farklı etnik toplulukların birarada yaşamasını başarabilmek için ise sınırsız bir demokrasi, hukuk düzeyinin etkisiz uygulanması, engin bir hoşgörü ve milliyetçilik, ırkçılık ve şövenizme karşı tavizsiz bir mücadele gerektirmektedir.
- Kıbrıs'ta da, en temel insan haklarının sınırsız kullanıldığı, dolaşım-yerleşim özgürlüklerinin hayata geçtiği, azınlık haklarına sahip çıkıldığı, birey özgürlüklerinin demokrasi güvencesi olduğu, demokratik bir hukuk düzeni kurulduğu ve yurttaşları tarafından korunduğu zaman, ülkemizde de insanların kafasında "yabancılar sorunu" olmadığı görülecektir.

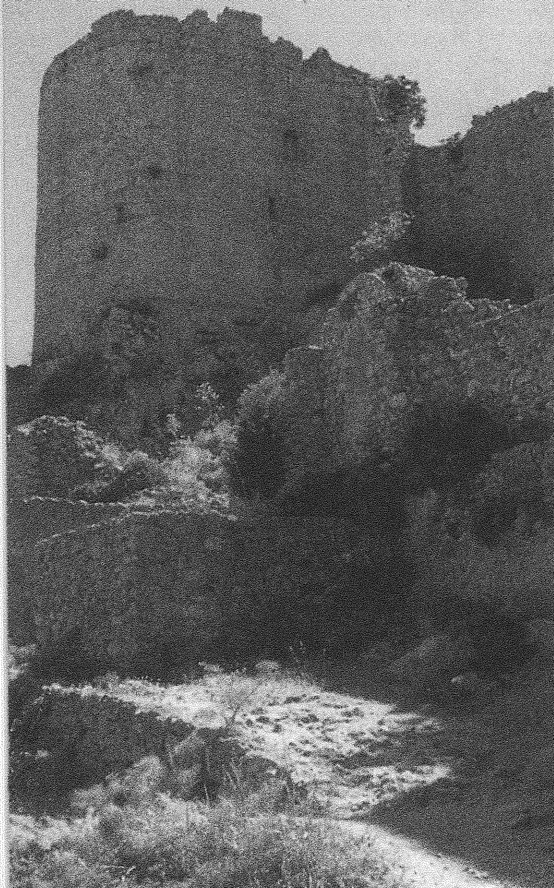
TOZLU BASIN ARŞİVİNDEN BİR MAKALE ÜZERİNE BİR YORUM

AHMET AN

Halkın Sesi gazetesinin 19 Mart 1952 tarihli nüshasında ilginç bir makale yer almaktaydı: AKEL'in organı "Demokratis"ten naklen: Kıbrıs Halkının Kurtuluş Mücadelesi. (Yazan: G.İoannidi, K.Koliyannis, P.Rusu, Çeviren:K.Muhtaroğlu) =Türk Azınlığı=" başlıklı yazıda diğer şeyler yanında şöyle denmekteydi:

"Türk azınlığı meselesi Antiemperyalist mücadele için esas meseledir. Ve AKEL bu gibi meselelere ciddiyet ve katiyetle karşı koymalıdır... Mahut Yunanistan'a ilhak propagandası parolası ise, Türk işçisinin buna güç inanacağı aşikârdır. AKEL eğer Türk azınlığı işçisini de, siyasi sahada ve teşkilat olarak nüfuz edip kazanmaya muvaffak olmadıkça, Kıbrıs halkının mücadele partisi lideri olmıyacaktır. Türkler Rumlara ve AKEL'cilere itimat etmiyorlar. Zira büyük Yunanistan şovenizmine emniyetleri yoktur... Türklerin ve Rumların halk sendikaları, tek cemiyetleri ve diğer zirai teşkilatları olmalıdır. İşçi sınıfının bir tek partisi olmalı. Bu tek partinin (AKEL) Milli Türk Kolu olabilir...Kıbrıs'taki Türk meselesi, bütün Milli mesele içerisinde, hususi Milli bir meseledir. Eğer AKEL'in Türk azınlığına karşı tam Milli bir siyaseti olmazsa, Yunan Milli Davasını, ilhak davasını da gerektiği gibi karşılayamayacaktır..."

- AKEL, bu makalenin yazıldığı 1952 yılından bu yana veya de-fakto taksim nedeniyle partinin "Azınlıklar Dairesi"nin kapatıldığı 1974'den bu yana, bu bağlamda somut birşey geliştirdi mi?
- Bu yaşamsal eksiklik nedeniyle değil midir ki, Kıbrıs İşçi Sınıfı Güçlerinin, 1958'den beri fiziksel olarak, 1974'den beri de coğrafik olarak bölünmüşlüğünü yaşıyoruz?
- Mücadelemiz ortak olduğuna göre, neden hâlâ daha Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk emekçi kitlelerinin birleşik cephesini kuramıyoruz?

ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΕΙ Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ ΜΑΣ

ΡΕΣΑΤ ΜΠΕΡΓΚΕΝ

Αγαπητοί αναγνώστες, με το άρθρο μου αυτό θα ήθελα να παραθέσω σε περίληψη μερικές πληροφορίες, που σχετίζονται με τις πολιτιστικές αξίες που βρίσκονται στο βόρειο τμήμα της πατρίδας μας. Είναι σίγουρα αδύνατο να μπορέσεις να περιορίσεις σε τόσο μικρό χώρο το τεράστιο θέμα του πολιτισμού της χώρας μας, η οποία έχει τόσο πλούσιο υπόβαθρο. Αν θελήσουμε να αναπτύξουμε το θέμα αυτό σε λεπτομέρεια, θα απαιτηθούν τόμοι. Εμείς, πάντως, στο χώρο που μας διατέθηκε, θα αναφερθούμε στο θέμα και θα γράψουμε όσα μπορούμε περισσότερα. Ισως στα επόμενα άρθρα μας επεξεργαστούμε το θέμα πιο πλατειά. Είθε, ως αποτέλεσμα της εργασίας μας να πετύχουμε την καλύτερη προστασία των πολιτιστικών μας αξιών, που για μισό περίπου αιώνα εξαφανίζονται και με περισσότερες δυνατότητες προστασίας τους να μπορέσουμε να τις αφήσουμε στις επερχόμενες γενεές.

Αν τώρα θελήσουμε να εμβαθύνουμε κάπως στο θέμα, μπορούμε να πούμε ότι η χώρα μας έχει ένα πολύ πλούσιο ιστορικό παρελθόν δέκα χιλιάδων ετών. Τα πρώτα ιστορικά ευρήματα στη χώρα μας ανακαλύφτηκαν στις ανασκαφές των τελευταίων ετών (1999) στα πέριξ του χωριού Ακανθού και ανάγονται στο 8000 π.Χ.

Μέχρι τις ανασκαφές αυτές ήταν γνωστό ότι η ιστορία της Κύπρου άρχιζε το 7000 π.Χ., περίοδο έναρξης της νεολιθικής περιόδου.

Με τις νέες ανακαλύψεις έχουμε διακριβώσει ότι οι πρόγονοί μας και οι πρώτοι οικισμοί στην πατρίδα μας έχουν μια ιστορία άλλων 1000 ετών. Από τα μέχρι στιγμής ανά χείρας στοιχεία έχουμε μια ιστορία 10000 ετών.

Αν τώρα το ιστορικό μας αυτό παρελθόν το κατατάξουμε χρονολογικά, θα έχουμε τον εξής ενδιαφέροντα πίνακα.

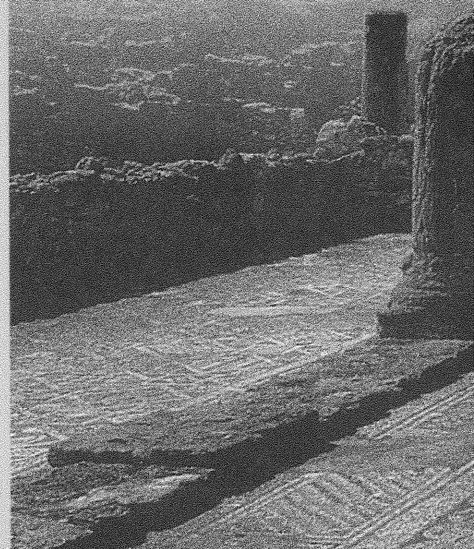
1]Νεολιθική περίοδος [8000-3900 π.Χ],
2] Χαλκολιθική περίοδος [3900-2600 π.Χ],
3]Πρωτοχάλκινη περίοδος [2300-1850 π.Χ.],
4]Μεσοχάλκινη περίοδος [1900-1600 π.Χ.],
5] Υστεροχάλκινη περίοδος [1650-1050 π.Χ.],
6] Γεωμετρική περίοδος [1050-750 π.Χ.]
7] Αρχαϊκή περίοδος [750-475 π.Χ.]
8] Κλασική περίοδος[475-325 π.Χ.],
9] Ελληνιστική περίοδος [325-58 π.Χ.]
10] Ρωμαϊκή περίοδος[58 π.Χ.-330 μ.Χ.],
11] Βυζαντινή περίοδος [330-1191 μ.Χ]
12] Λουζινιανών [1192-1489 μ.Χ]
13] Βενετοκρατία [1489-1571 μ.Χ]
14] Οθωμανική [1571-1878 μ.Χ.]
15] Αγγλοκρατία [1878-1960 μ.Χ]
16] Κυπριακή Δημοκρατία [1960]

Αγαπητοί αναγνώστες, όπως περιληπτικά παρουσιάζεται στον παραπάνω χρονολογικό πίνακα, καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας της (μη λαμβάνοντας υπόψη τις πολλές πικρές εμπειρίες που αντιμετώπισαν οι κάτοικοί της) η πατρίδα μας φιλοξένησε πολλούς διαφορετικούς πολιτισμούς. Στα μεγάλα χρονικά διαστήματα, που αναφέρθηκαν παραπάνω, το πολιτιστικό αυτό μωσαϊκό αφομοιώθηκε και δημιούργησε τον κυπριακό πολιτισμό. Ο αδιαμφισβήτητου φανταστικού πλούτου πολιτισμός ενοχλούσε πάντοτε κάποια ιμπεριαλιστικά κράτη, γιατί η αποκάλυψη του κυπριακού πολιτισμού θα έδινε την ευκαιρία στους κατοίκους του να φέρουν στην επιφάνεια χαρακτηριστικά όπως προσωπικότητας, αυτοπεποίθησης και πατριωτισμού. Οι ιμπεριαλιστές όμως, με επικεφαλής τους αγγλοαμερικανούς, έβλεπαν την πατρίδα μας ως μια στρατιωτική βάση. Για το λόγο αυτό δοκίμασαν κάθε τρόπο για να μην αποκαλυφθεί ο κυπριακός πολιτισμός και συνείδηση.

Το τελευταίο τέταρτο του αιώνα μεγάλος αριθμός των κτιρίων και σπιτιών, που βρίσκονται κυρίως στο βόρειο τμήμα της νήσου και έχουν παλιά και παραδοσιακά κυπριακά χαρακτηριστικά, καταστράφηκαν. Για όσα άντεξαν και παραμένουν όρθια επιβάλλεται το συντομότερο η λήψη επειγόντων μέτρων. Στη βόρεια Κύπρο υπάρχουν σήμερα χιλιάδες κτίσματα (κατοικίες κλπ.), που ειδικοί έχουν αποφανθεί για την ιστορική και πολιτιστική τους αξία και τέθηκαν υπό προστασία. Δυστυχώς, όμως, αυτό παραμένει μόνο στα χαρτιά με αποτέλεσμα τα διατηρητέα αυτά κτίρια να εγκαταλείπονται στο έλεος των στοιχείων της φύσης και των ανεύθυνων προσώπων. Υποβλήθηκαν στις αρχές πολλά παράπονα αλλά η στερεότυπη απάντηση υπεκφυγής ήταν «Τι να κάνουμε, δεν έχουμε τις οικονομικές δυνατότητες». Όμως όλοι γνωρίζουν πολύ καλά, ότι δαπανώνται εκατομμύρια δολάρια για υποθέσεις που δεν συμβάλλουν καθόλου στον πολιτισμό της πατρίδας μας. Για παράδειγμα, το κεντρικό τμήμα του Κάστρου του Αγίου Ιλαρίωνα που κατάστράφηκε από τη μεγάλη πυρκαγιά του Πενταδάκτυλου το 1995, παραμένει ως έχει χωρίς να έχει γίνει οτιδήποτε παρά το ότι πέρασαν από τότε 5 χρόνια. Θα πρέπει μάλιστα να τονιστεί ότι το τμήμα αυτό (τραπεζαρία επί εποχής Λουζινιανών) ήταν το τμήμα που προσέλκυε τους περισσότερους τουρίστες πριν την πυρκαγιά. Ήταν το τμήμα του κάστρου που απέφερε τα περισσότερα έσοδα.

Θέλω επίσης να τονίσω ότι πολλοί ιδιώτες (ή ιδρύματα) είναι έτοιμοι να αναλάβουν την επισκευή με τη ρύθμιση «κατασκευή - διαχείριση - μεταβίβαση». Στα χωριά μας δε, τα παλιά κτίσματα που φέρουν ίχνη πολλών ετών πολιτισμού, καταστρέφονται το ένα μετά το άλλο. Ας περάσουμε όμως σ' ένα άλλο θέμα πέραν της επισκευής. Θα πρέπει να επιδοθούμε σε μια ντοκουμενταρισμένη εργασία για εντοπισμό των κτισμάτων αυτών, την καταγραφή τους, ούτως ώστε να αφήσουμε στις μέλλουσες γενεές τις φωτογραφίες και τα χαρακτηριστικά τους. Αυτό θα πρέπει να είναι μία από τις πρώτιστες υποχρεώσεις κάθε ανθρώπου, κάθε Κύπριου, που αγαπά την πατρίδα του. Είναι αδύνατο να γλυτώσουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά, που συνεχώς χάνεται λόγω της ανώμαλης κατάστασης στην οποία ζούμε, με θρήνους ή παραμένοντες θεατές. Οι μελλουσες γενεές θα μας επιρρίψουν ευθύνες, γιατί δεν αναχαιτίσαμε την καταστροφή και εξαφάνιση της κληρονομιάς αυτής.

Και ένα δεύτερο σημαντικό στοιχείο που δεν πρέπει να μας διαφεύγει είναι ότι η πολιτιστική κληρονομιά δεν είναι μόνο κτήμα της χώρας που βρίσκεται, αλλά όλης της ανθρωπότητας και, ως εκ τούτου, αυτό αυξάνει στο πολλαπλάσιο την ευθύνη μας

YURDUMUZUN KUZEYİNDEKİ KÜLTÜREL MİRASIMIZ KORUNMALIDIR

REŞAT BERGEN

Sevgili okurlar bu yazımızda sizlere yurdumuzun Kuzeyindeki kültürel değerlerimizle ilgili bazı özet bilgiler sunmak istiyorum. Gerçi bu kadar zengin bir kültür birikimine sahip ülkemizde koskoca bir kültür konusunu bu küçük bölüme sığdırabilmek kesinlikle mümkün değildir. Bilakis, bu konuyu detaylı olarak yazmaya kalksak ciltler dolusu, yazılar oluşur. Biz yine de bu defalık bize ayrılan yere ne kadar sığdırabilirsek yazalım. Gelecek yazılarımızda konuyu daha geniş bir şekilde ele alabiliriz. Bu yapacağımız çalışmalar neticesinde yarım asıra yakın bir süredir yitirdiğimiz birçok kültürel değerlerimizi inşallah bundan sonra daha iyi koruma imkanını kazanıp gelecek nesillere aktarabilelim.

Konuyu biraz daha açarsak diyebiliriz ki, yurdumuzun, geçmiş onbin yıllık tarihinin birikimi neticesi olarak çok zengin bir kültür zenginliği vardır. Yurdumuzda, ilk tarihi yaşam buluntuları son yıllarda yapılan kazılarda (1999 yılı 'Akatu' köyü civarında M.Ö. 8000 yılına, tekabül etmektedir.)

Bu son yapılan kazılara kadar Kıbrıs'ta Neopolitik dönemin başlangıcı olarak MÖ 7000 yılı bilinmekte idi. Son bulgularda, atalarımızın, yurdumuzdaki ilk yerleşimlerinin, 1000 yıl daha geriye dayandığı, saptanmış oldu. Bugüne kadar elimize geçen verilerle ada üzerinde toplam 10,000 (onbin) yıllık, bir tarihimiz söz konusudur.

Bu tarihi geçmişimizi, kronolojik olarak ele alırsak önümüze aşağıdaki ilginç tablo ortaya çıkar.

1) Neolithic dönem;(M.Ö.8000-3900),
2) Chalcolithic dönem, (M.Ö. 3900-2600)
3)Erken bronz dönemi, (M.Ö. 2300-1850)
4) Orta Bronz dönemi, (M.Ö. 1900-1600)
5) Geç Bronz dönemi, (M.Ö. 1650-1050)
6) Geometric dönemi, (M.Ö. 1050-750)
7) Archaic Dönemi, (M.Ö. 750-475)
8) Klasik dönem, (M.Ö. 475-325)
9) Helenistik dönem, (M.Ö. 325-58)
10) Roma dönemi, (M.Ö. 58-M.S.330)
11) Bizans dönemi, (M.S. 330-1191)
12) Lüzinyan Dönemi, (M.S. 1192-1489)
13) Venedik dönemi, (M.S. 1489-1571)
14) Osmanlı dönemi, (M.S. 1571-1878)
15) İngiliz dönemi, (M.S.1878-1960)
16) Kıbrıs Cumhuriyeti, (1960).

Sevgili okurlar, bu özet, kronolojik tabloda da görüleceği gibi, yurdumuz tarihi boyunca, (insanlarımızın, yaşadığı çok acı deneyimler bir yana) birçok değişik kültürlere ev sahipliği yapmıştır. Bu kültür mozağiyi yukarda da, belirttiğimiz uzun süreç içerisinde özümlenerek, Kıbrıs kültürünü yaratmıştır. Kültürümüzün inkar edilemez fantastik zenginliği her zaman için bazı emperyalist devletleri rahatsız etmiştir. Çünkü Kıbrıs Kültürünün ortaya çıkarılması burda yaşayan insanlara bir kişilik bir özgüven ve 'Yurtseverlik' özelliklerinin ortaya çıkarma imkanını verecekti. Oysa, başta Anglo-Amerikan emperyalistleri, her zaman için yurdumuzu bir askeri üs olacak görmüşler. Bundan dolayı da Kıbrıslı kültür ve bilincinin ortaya çıkmaması için her yolu denediler.

Son çeyrek asırda özellikle adanın kuzey bölümündeki eski ve geleneksel Kıbrıs özellikli yapıların (evlerin) büyük bir bölümü yok olmuş hala daha ayakta kalmayı başarabilmiş olanlar için, en erken zamanda ivedi önlemler alınması gerekmektedir.

Kuzey Kıbrıs'ta bu gün tarihi ve kültürel değeri uzmanlarca belirlenip koruma altına alınmış binlerce yapı (konut v.b.) mevcuttu. Yalnız bu koruma altına alma ne yazık ki sadece kağıt üzerindedir. Dolayısı ile korunması gereken yapılar bir yandan doğanın diğer yandan da sorumsuz kişilerin insafına terkedilmiştir. İlgili makamlara yapılan birçok şikayette hep aynı kaçamak cevaplar alınmıştır; "Ne yapalım, maddi imkanlarımız yetersizdir!" Oysa herkes tarafından da çok iyi bilindiği gibi, yurdumuz kültürüne hiçbir yararı olmayan işler için on milyonlarca, dolar harcanmaktadır. Bunun yanında, örneğin, 1995 yılında büyük beşparmak yangınında çok kötü bir şekilde yanıp tahrip olan, St. Hilarion 'Kalesinin, orta bölümü aradan beş yıldan fazla bir süre geçmesine rağmen yandığı gibi kalmıştır. Üstelik de, bu sözü edilen bölüm (Lüzinyan dönemi yemekhanesi) yangından önce turistlerin en çok rağbet ettiği bölüm idi ve kale içerisinde de en çok gelir getiren işletme konumunda idi. Söylemek istediğim, bugün bir çok kişi (veya kuruluş) "yap, işlet, devret" yöntemi ile bu restorasyonu yapmaya hazırdır. Köylerimizde ise, onbin yıllık kültürümüzün izlerini taşıyan eski konutlar, birbir yok olmaktadır.

Onları restore edip korumak bir yana, bir belgesel çalışma başlatıp bu yapıları tespit edip kayıt altına almak ve hiç yoktan gelecek nesillere, onların resimlerini ve özelliklerini olsun aktarabilelim. Bu ise yurdunu seven, her insanın (tüm Kıbrıslıların) en baştaki görevlerinden biri olmalıdır.

Bugün içinde yaşadığımız çarpık durum nedeni ile sürekli olarak yok olmakta olan kültürel mirasımızı sadece ağıtlar yakarak ve seyrederek, kurtarmak mümkün değildir. Gelecek nesiller bu tahribatın ve yok edilişin önüne geçmediğimiz için, bizleri suçlayacaktır.

Bir de unutmamamız gereken, ikinci çok önemli husus bir ülkede olan kültürel miraslar sadece o ülkenin değil, tüm insanlığın malıdır. Bundan da anlaşılacağı gibi sorumluluğumuz bir o kadar daha artmış olmaktadır.

ΑΘΛΙΟΣ ΚΑΙ ΕΠΑΙΣΧΥΝΤΟΣ Ο ΑΙΩΝΑΣ ΜΟΥ
ASRIM SEFİL ASRIM YÜZ KIZARTICI

Εμείς οι νησιώτες χρησιμοποιήσαμε τον 20ό αιώνα πολύ ανάγωγα. Μήπως δεν γνωρίζουμε ότι η ζωή μας έρχεται και φεύγει και δεν έχουμε την ευκαιρία να την ξαναζήσουμε;

Ο γνωστός ποιητής Ναζίμ Χικμέτ σ' ένα ποίημά του γράφει «Ο αιώνας μου είναι άθλιος, ο αιώνας μου είναι επαίσχυντος, ο αιώνας μου είναι τολμηρός, μεγάλος και γενναίος» το οποίο και τελειώνει με αισιοδοξία, υπογραμμίζοντας: «Στον 20ό αιώνα, αυτοί που θα γελάσουν τελευταίοι, θα γελάσουν ωραία». Είναι δυνατόν να μην τα ασπαστείς αυτά;

Εμείς οι Κύπριοι, Τούρκοι και Έλληνες χάσαμε άδικα τον 20ό αιώνα. Δεν γνωρίζαμε την αξία του. Ας αναλογιστούμε αν μπορέσαμε να ζήσουμε εκμεταλλευόμενοι με υπερηφάνεια τις ανθρώπινες ελευθερίες και τις αξίες του δικαίου που θα έπρεπε να δικαιούμαστε από τη γέννησή μας. Μήπως επιχειρήσαμε τρόπους δημιουργίας μιας και μόνο πατρίδας, χωρίς πόλεμο και εκμετάλλευση, χωρίς διακρίσεις με τον κόσμο να ζει ανθρώπινα; Μήπως είχαμε την αυτοπεποίθηση και την απαιτούμενη εμπειρία να καταστούμε ελεύθερα άτομα που θα προέβαλλαν ανάλογες διεκδικήσεις;

ΣΕΛΜΑ ΜΠΟΛΑΓΙΡ

Ή, μήπως, επειδή πάντοτε φοβόμαστε το νέο και την ανανέωση, για να αισθανόμαστε ασφαλείς επιλέξαμε την εύκολη λύση και μεταπηδήσαμε από μια αποικιοκρατική διοίκηση στην αποδοχή της εκμετάλλευσης από ένα άλλο έθνος. Και μήπως κατευθυνθήκαμε ή μάς κατεύθυναν στο να ενδιαφερόμαστε περισσότερο για τα συμφέροντα των «άλλων» παρά για τα δικά μας;

Τι νόημα είχαν για μας οι έννοιες ελευθερία, ισότητα, αδελφοσύνη; Μήπως η θρησκεία μας, τα ήθη και έθιμά μας, ο πολιτισμός μας, που ανάγονται σε αιώνες και χιλιετίες, έγιναν αποδεκτά ως ένας πλούτος, ως ένας πολυπολιτισμός ή συνέβαλαν στο να δημιουργηθούν τυποποιημένες ταυτότητες στις οποίες κυριαρχεί η έχθρα, ο σοβινισμός, το μίσος και η απέχθεια που είναι αποτελέσματα της διαφορετικότητας; Ακόμη και σήμερα δεν μπορούμε να πούμε ότι έχουμε γκρεμίσει αυτά τα στερεότυπα καλούπια και ότι είμαστε πολιτισμένοι και ανεκτικοί. Ακόμη και σήμερα είναι αδύνατο να ισχυριστεί κάποιος, ότι η πλειοψηφία ευαισθητοποιείται από αυτές τις έννοιες και μέσα στις κοινότητες εκτιμώνται αυτές οι αξίες.

Εμείς δεν προσπαθούμε να κρύψουμε τις ελλείψεις αυτές πίσω από το φόβο που δημιούργησαν οι θλίψεις που ζήσαμε στο παρελθόν και δεν εγκαταλείπουμε τις ευθύνες μας, προσπαθώντας να δικαιολογήσουμε τον εαυτό μας,

Ποιές είναι αυτές οι ευθύνες;

Η δημιουργία ενός ασφαλούς μέλλοντος σε ένα πάτριο έδαφος, όπου τα παιδιά μας, που για εμάς είναι το μέλλον μας και οι κόρες των οφθαλμών μας, να μπορούν να λένε «είναι δικό μου» και να επιστρέφουν σ' αυτό όποτε θέλουν.

Η ασφάλεια αυτή μπορεί να είναι βιώσιμη, όχι τόσο από τη συμβολή ξένων κρατών, αλλά όταν αυτή είναι δημιούργημα της αλληλοεμπιστοσύνης και του σεβασμού των ατόμων που ζουν πάνω στο πάτριο αυτό έδαφος και τα οποία άτομα δεν πρέπει να σκέπτονται μόνο τον εαυτό τους. Είναι δυνατόν να επιτευχθεί αυτή όχι μόνο με νόμους και συμφωνίες αλλά με την αλλαγή της σκέψης και με το να υπάρχει πραγματική επιθυμία γι' αυτό.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση –που για ένταξη σ' αυτή έχουν όλοι σχηματίσει ουρά- είναι μια Ένωση λαών που έχουν ενστερνιστεί τις έννοιες που πριν 200 χρόνια είχαν υιοθετήσει οι Μεταρρυθμίσεις στη Γαλλία και τις είχαν μετατρέψει σε τρόπο ζωής.

Η Τουρκία και Ελλάδα βίωσαν έναν ανελέητο απελευθερωτικό πόλεμο εκ του συστάδην, με λόγχες, αλλά οι μεγάλοι άνδρες της εποχής Ατατούρκ και Βενιζέλος, μετά τον πόλεμο, πέτυχαν την προσέγγιση των λαών γιατί είχαν πιστέψει και επιθυμούσαν «ειρήνη στη χώρα, ειρήνη στον κόσμο».

Το τουρκικό και ελληνικό έθνος και οι πολιτικοί τους δίνουν σήμερα τις ίδιες εξετάσεις. Αυτό χαροποιεί, έστω και αν έλαβε χώρα μετά το δυσάρεστο σεισμό στην Προποντίδα.

Εύχομαι ο κλάδος ελιάς που προσέφερε ο Σημίτης στον Ετζεβίτ να ανθίσει και στις δικές μας καρδιές. Ή μήπως θα πρέπει να σημειωθεί σεισμός και στην Κύπρο ούτως ώστε να είναι προς όφελος και των δύο κοινοτήτων η μετά το Ελσίνκι και τη Ν. Υόρκη περίοδος; Για πόσο καιρό ακόμη θα παίζουμε με το ζόρι τους ρόλους σ' ένα παιγνίδι, που άλλοι αποφάσισαν για μας;

Αν, υπό το φως όσων ζήσαμε, μπορέσουμε να παράγουμε ρεαλιστικές λύσεις που μας ταιριάζουν και που δεν θα μας επαναφέρουν στις πίκρες και τα λάθη του παρελθόντος , τότε ίσως και εμείς να ''γελάσουμε ωραία''.

Biz Adalılar Yirminci asrı çok hoyratça kullandık. Yoksa kullandığımız yeniden yaşama şansımız olmayan ve geçip giden hayatlarımız mı bilinmez.

Ünlü şair Nazım Hikmet bir şiirinde "Asrım sefil / Asrım yüz kızartıcı / Asrım cesur büyük ve kahraman" diye tanımlıyor ve "Son günlenleri güzel gülecek olan Yirminci Asır" diyerek de iyi niyetle sonlandırıyor şiirini. Katılmamak olası mı???

Biz Kıbrıslılar, Türkler ve Rumlar boşuna zay ettiğimiz, kıymetini bilemediğimiz Yirminci Yüzyıla baktığımız zaman çok onurlu., doğuştan hakkımız olması gereken insan ve hak özgürlüklerinden yararlanarak yaşayabildik mi? İnsanın, hiçbir ayırım gözetmeksizin, insanca yaşayabileceği, savaşsız ve sömürsüz, tek bir vatan oluşturmanın yollarını denedik mi? Acaba bunu deneyebilecek özgür bireyler olabilmek için gereken birikim ve özgüvenimiz var mı idi? Yoksa herzaman yeniliklerden ve yenilenmekten korkup, kendimizi güvencede hissetmek için bir sömürge idaresinden çıkıp bir diğer ulusun sömürüsüne girmek kolaycılığını mı seçtik? Ve kendi çıkarlarımızdan çok "diğerlerinin" çıkarlarına mı yöneldik ve yönlendirildik.

SELMA BOLAYIR

Özgürlük, eşitlik, kardeşlik kavramları bizler için ne anlam taşıdı? Geçmiş yüzyıllar ve binyıllardan gelen dinler ,gelenek, görenek ve kültürlerimiz bir zenginlik, bir çok kültürlülük olarak mı algılandı, yoksa farklılığın yarattığı kin, nefret ve şöven düşmanlıkların pekiştirdiği kalıplaşmış kimliklerimizin oluşmasını mı sağladı? Hala bu katı kalıpları yıkıp uygar ve hoşgörülü olduğumuz söylenebilir mi?

Bugün bile, bu kavramlara çoğunluğun duyarlık gösterdiğini ve toplumlar içinde tam olarak değer bulduğunu söylemek olası mı?

Bu eksikliği de hep geçmişte yaşadığımız acıların oluşturduğu korkuların arasına saklanarak, yaşamsal sorumluluklarımızdan kaçıyor ve kendimizi haklı çıkarmaya çalışmıyormuyuz???

Nedir bu yaşamsal sorumluluklarımız?

Geleceğimiz, göz bebeğimiz çocuklarımız için "benimdir" diyerek, dönüp dolaşıp gelebilecekleri güvenli bir vatan toprağında, güvenli bir gelecek oluşturmak.

Bu güven, yabancı devletlerin sağlayacağından ziyade o vatan toprağı üstünde yaşayanların, paylaşımcı, birbirlerine güven ve saygısından oluşan bir güven olduğu sürece kalıcı olabilir.

Yanlız yasalarla anlaşmalarla değil, düşünce yapısındaki değişimle ve bunu gerçekten istemekle olasıdır.

Bu gün, içeri girmek için herkesin kapısında sıra oluşturduğu Avrupa Birliği bu kavramları iki yüz sene önce Fransız Devrimleri ile benimsemiş ve bir yaşam biçimine dönüştürmüş Halkların Birliğidir.

Türkiye ile Yunanistan yüz yüze, kıran kırana, süngülerle bir kurtuluş savaşı yaşadılar ama zamanın büyük devlet adamları Atatürk ve Venizelos komşu halkları savaş sonrası yakınlaştırmayı başarmışlardı çünkü "Yurtta Barış Dünyada Barışa" inanmışlardı ve bunu istiyorlardı.

Türk ve Yunan Ulusları politikacıları ile beraber bu gün yeniden aynı sınavı veriyorlar.

Üzücü Marmara depreminden sonra olsa bile bu sevindiricidir.

Simitis'in Ecevit'e armağan ettiği zeytin fidanı dilerim bizim yüreklerimizde de yeşersin...

Yoksa Kıbrıs'ta da bir deprem mi olmalı ki Helinski ve New-York sonrasını her iki toplumun yararlarına dönüştürsün? Daha ne kadar zaman bizlere biçilen rolleri "meto zorı" oynamaya devam edeceğiz?

Geçmişte yaşadıklarımız ışığında kendimize özgü, yaşanan acılar ve yanlışlara tekrar dönülmeyecek gerçekçi çözümler üretebilirsek belki o zaman biz de "güzel güleriz"

ΤΡΕΛΟΣ ΙΟΥΛΗΣ

Είδα τη ζωή από τα μπλέ παράθυρα
που παρακολουθούσαν τις γυναίκες,
που έστηναν ξόβεργες στις συκιές,
μεταξύ των δύο λόφων.

Το αυτί μου καρφώθηκε
στην τελευταία ημισέληνο
του τρελού Ιούλη,
που έφεραν στους ώμους τους οι άνδρες των ειρηνευτικών δυνάμεων.
Δεν έκλαψα. Νόμισαν ότι ήταν ισχύς.
Ήταν ετοιμασία μιας μετανάστευσης.

Χρόνια μετά και πάλι σ' ένα τρελό Ιούλη
δεν θα 'κλεγα
και πάλι θα νόμιζαν ότι επρόκειτο για ισχύ.
Ήταν μετανάστευση γαρύφαλλου,
ιερή μετανάστευση.

Το ποδήλατό μου που εγκατέλειψε το
ρωμιόπουλο, μου το έκλεψε το τουρκόπουλο
μετά κάποιος έκλεψε από μένα το είναι μου
όπως το κλεμμένο ποδήλατο,
που για χρόνια τώρα κουβαλάω την καρδιά μου.

Όπως στα λιμνάζοντα ύδατα ενός θολού ορμίσκου
σύρομαι συνεχώς στις ακτές κάθε νέας μέρας
Περνώ το χρόνο μου περισσότερο ξαπλωμένη
μπορώ να σηκωθώ μόνο όταν τελειώνω ένα ποίημα.

Δεν θά θελα νάμουν τυφλή
αλλά δεν θά θελα νά βλεπα
το όνομά σας, τη διεύθυνσή σας
που γράψατε δυσανάγνωστα
όταν υπογράφατε τον όρκο της ειρήνης.

Βρίσκομαι πάνω σε 7 λόφους
αλλά δεν βλέπω ζωή.
Στη χώρα που γεννήθηκα εγώ
δεν υπήρξε τόσο μεγάλος αλληλοσκοτωμός

Φαηζέ Οζντεμιρτζιλέρ

(Η Κύπρια συγγραφέας Φαηζέ Οζντεμιρτζιλέρ γεννήθηκε το 1964 στον Άγιο Θεόδωρο και τώρα ζει στην Κωνσταντινούπολη. Η ποιητική της συλλογή Τρελός Ιούλης είναι το τελευταίο της έργο. Έχει τα χαρακτηριστικά μιας καρδιάς που πάλλει στην Κωνσταντινούπολη, για την Κύπρο. Η συγγραφέας, ως μια ατρόμητη πολεμίστρια ειρήνης, παρουσιάζει την σταθερότητά της στο θέμα αυτό και στο τελευταίο της αυτό βιβλίο)

DELİ TEMMUZ

iki tepe arasında incir ağaçlarına kuştuzakları
kuran kadınları seyreden mavi pencerelerden
gördüm hayatı.

Barış gücü askeri'nin omuzlarında deli temmuz'un
son hilaline takıldı kulağım, ağlamadım! Güç sandılar
göç hazırlığıydı

(-yıllar sonra...bir başka deli zamanında temmuz'un
yine ağlamayacaktım, yine güç sanacaklardı. karanfil
göçüydü, ilahi göçü-)

rum çocuğundan kalma bisikletimi türk çocuğu çaldı.
sonra birisi çıktı beni benden çaldı, yıllardır çalıntı
bisiklet gibi taşıyorum yüreğimi.

Bulanık bir koy'un dalgasız suları gibi
sürünüp duruyorum her yeni günün kıyısında.
Daha çok yatarak geçiriyorum zamanı ve ancak
bir şiiri bitirdiğimde kalkabiliyorum ayağa.

Kör olaydım demiyorum ama görmeseydim
barışın antını imzalarken adınızı, adresinizi
okunaksız yazdığınızı.

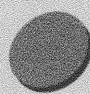
Yedi tepe üstündeyim ve görünmüyor hayat, benim
doğduğum yerde kimse kimseyi bu kadar çok
öldürmemişti.

Faize Özdemirciler

(1964 Aytotoro doğumlu olan Kıbrıslı yazar Faize Özdemirciler şimdilerde yaşamını İstanbul'da sürdürmektedir. Deli Temmuz isimli şiir kitabı, şairin son çalışması olup İstanbulda Kıbrıs için atan bir kalbin belgeseli niteliğinde bir çalışma görünümünde. Yazar barışın yılmaz bir savaşçısı olarak istikrarlı tavrını bu son kitabında da sergilemektedir.)

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΜΕ ΘΕΜΑ "ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ, ΕΘΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ"

Βόρεια Ιρλανδία, Derry/Londonderry

Εκτιμούμε την πρωτοβουλία του Βρετανικού Συμβουλίου να μας δώσει την ευκαιρία να συμμετάσχουμε στο σεμινάριο, που οργανώθηκε από τον οργανισμό INCORE, κατά την περίοδο 20-25 Μαΐου 2001, ως εκπρόσωποι των δύο κοινοτήτων και ως ενεργά μέλη του δικοινοτικού κινήματος στην Κύπρο.

Το πρόγραμμα της συνάντησης ήταν πολύ καλά οργανωμένο και οι ομιλητές, με τις πολύ ενδιαφέρουσες εισηγήσεις τους στα διάφορα θέματα έδωσαν το έναυσμα για ανταλλαγή ιδεών και εμπειριών μεταξύ των συμμετεχόντων, τόσο κατά τις γενικές συνόδους όσο και κατά τα εργαστήρια. Η χρήση της τεχνολογίας ήταν ένα πρόσθετο στοιχείο μάθησης κατά τη συνάντηση.

Δημιουργήσαμε φιλίες και συνεργασίες με ανθρώπους από διαφορετικές περιοχές, όπου υπάρχουν συγκρούσεις, όπως και με πολλούς ακαδημαϊκούς διαφόρων ειδικοτήτων. Πολλές φορές, η συζήτηση για όλα τα θέματα που ενδιέφεραν τους συμμετέχοντες και τις χώρες τους συνεχιζόταν σχεδόν όλη τη νύκτα.

Νανά Αχιλλέως
Σερντάρ Αtάι

Η συζήτηση για τις περιπτώσεις της Βόρειας Ιρλανδίας και της Νότιας Αφρικής, που αναλύθηκαν σε βάθος, μας βοήθησε να ανακαλύψουμε τις ομοιότητες και τις διαφορές και να συγκρίνουμε τις ενέργειες που γίνονται στη δική μας περίπτωση. Το πιο σημαντικό πράγμα για μας ήταν τα γεγονότα που είχαν γίνει στο παρελθόν και πλήγωσαν άτομα και στις δυο πλευρές. Στο Londonderry και στο Belfast, ήταν πολύ ενδιαφέροντα τα μνημεία των συγκρούσεων, πάνω στα οποία απεικονίζονταν τα θύματα και οι ιστορίες τους σε τοιχογραφίες, θυμίζοντας σε για τα γεγονότα σε καθημερινή βάση. Ζωντανά ιστορικά εργαστήρια - ντοκουμέντα.

Ένα στοιχείο που μας έκανε εντύπωση και στις δύο περιπτώσεις, της Β. Ιρλανδίας και της Ν. Αφρικής, είναι ότι η Δικαιοσύνη θυσιάστηκε για την Ειρήνη. Στη Β. Ιρλανδία και τη Ν. Αφρική, οι φυλακισμένοι - αυτοί που είχαν διαπράξει τα πιο σοβαρά εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, αφέθηκαν ελεύθεροι να επιστρέψουν στα σπίτια τους. Οι οικογένειες και συγγενείς των θυμάτων πείσθηκαν ότι αυτή ήταν η καλύτερη και αναγκαία μέθοδος για να κτιστεί το μέλλον και η ειρήνη για τη χώρα. Σε ένα από τους κύκλους των συγκρούσεων, όλες οι αντιμαχόμενες πλευρές περιλήφθηκαν στην ειρηνική διαδικασία, εκπροσωπήθηκαν και τους δόθηκε το δικαίωμα να εκφράσουν τις απόψεις και προσδοκίες τους. Μ' αυτό τον τρόπο, ένιωσαν ότι συνεισφέρουν στην ειρηνική διευθέτηση του προβλήματος.

Σημαντικό ρόλο επίσης διαδραματίζει και ο συγχρονισμός των εξωτερικών δυνάμεων στη δημιουργία κοινής πολιτικής προς την κατεύθυνση της εξεύρεσης ειρηνικής λύσης. Τα κριτήρια που επιλέγονται για το σκοπό αυτό αναδιαμορφώνουν την πολιτική των ενδιαφερόμενων, επηρεάζουν τη συζήτηση σ' όλα τα επίπεδα και, στην περίπτωση της Νότιας Αφρικής και στα Βαλκάνια, ήταν πολύ βοηθητική. Η σημασία των τοπικών και διεθνών μέσων μαζικής ενημέρωσης δεν πρέπει να υποτιμάται .

Τα κύρια στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στην ειρηνευτική διαδικασία της Β.Ιρλανδίας ήταν ακόλουθα:

1. Κυριαρχία της πλειοψηφίας,
2. Δικαιώματα της μειοψηφίας,
3. Διαμοιρασμός εξουσίας,
4. Διαμοιρασμός της οικονομικής ευμάρειας,
5. Εξάλειψη του ανταγωνισμού μέσω της συμπερίληψης στο μεγαλύτερο δυνατό επίπεδο,
6. Γρήγορη απελευθέρωση κρατουμένων,
7. Διαμόρφωση νέου πλαισίου για αστυνόμευση και εκπροσώπηση όλων των πλευρών στη διατήρηση της ασφάλειας του κράτους,
8. Αφοπλισμός των παραστρατιωτικών ομάδων και γενικός αφοπλισμός.

Για την εδραίωση της ειρήνης και μετά την κατάπαυση του πυρός, η Ευρωπαϊκή Ένωση έδωσε 90 εκ. ευρώ ως συνεισφορά προς την ειρηνευτική διαδικασία. Όλες οι πλευρές αξιοποίησαν το γεγονός ότι η χώρα τους ήταν μέλος της ΕΕ, επειδή δεν ήταν αντίπαλες από πλευράς αναγκών ασφάλειας, νομικών διευθετήσεων, κλπ.

Οι δύο υποφαινόμενοι προσκληθήκαμε σε ραδιοφωνική εκπομπή του BBC Derry Studios και απαντήσαμε ερωτήσεις αναφορικά με το κυπριακό. Παρά το ότι η παραγωγός του προγράμματος δεν ήταν καλή γνώστης του κυπριακού και οι ερωτήσεις της δεν ήταν οι καλύτερες (με δική της ομολογία), πιστεύουμε ότι μπορέσαμε να εισάξουμε κάποιες σημαντικές πτυχές του κυπριακού στο κοινό της Β. Ιρλανδίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Πιστεύουμε ότι η κυπριακή κοινωνία πάσχει από έλλειψη ηγεσίας και από συντονισμένες δραστηριότητες στο επίπεδο της κοινωνίας των πολιτών που μπορούν να περιορίσουν και να εξαλείψουν την αρνητική διαδικασία λήψης αποφάσεων από αυτούς που παίρνουν τις αποφάσεις και την ενοχλητική εμπλοκή των ξένων δυνάμεων. Οι κοινότητές μας δεν είναι ακόμα έτοιμες να συζητήσουν θέματα αποδοχής, αναγνώρισης και ισότητας. Η μελέτη αυτών των θεμάτων είναι πλέον επιτακτική.

Θα πρέπει να συσταθούν επιτροπές αλήθειας και συμφιλίωσης με σκοπό την προώθηση της ανεκτικότητας και του διαλόγου. Οι Ελληνοκύπριοι και οι Τουρκοκύπριοι θα πρέπει να θυμούνται τις ωμότητες του παρελθόντος, αλλά θα πρέπει συνάμα να μάθουν να συγχωρούν και να ζουν μαζί.

Μετά τη λήξη της συνάντησης πήγαμε στο Belfast για να μάθουμε κι άλλα για την ειρηνευτική διαδικασία. Ήταν συγκινητικό να δούμε από πρώτο χέρι τα μέτρα εμπιστοσύνης που παίρνονται στην πράξη. Έτσι, έχουμε τα ίδια επιχειρήματα εδώ στην Κύπρο, κατά πόσο πρέπει να τα εφαρμόσουμε ή όχι. Η ειρήνη έφερε πολλούς επενδυτές και διαφοροποιήσεις στην οικονομία της χώρας. Επικρατεί οικοδομικός οργασμός με την ανέγερση ξενοδοχείων, εργοστασίων και σπιτιών. Η ανεργία μειώνεται και οι Καθολικοί με τους Προτεστάντες εργάζονται στις ίδιες δουλειές, παρέχοντας τους την ευκαιρία να κατανοήσουν ο ένας τον άλλο καλύτερα, σε καθημερινή βάση. Η παραγωγικότητα αυξάνεται και η οικονομική κατάσταση γενικά βελτιώνεται. Μια πελώρια μπλε ατσάλινη πύλη που έχει εισερχόμενο και εξερχόμενο τμήμα μας τράβηξε την προσοχή. Ο οδηγός του ταξί μάς είπε ότι πριν τα μέτρα εμπιστοσύνης ήταν κλειστή, ενώ τώρα ανοίγει νωρίς το πρωί και κλείνει στις 9 το βράδυ, επιτρέποντας στους ανθρώπους να διακινούνται ελεύθερα εκείνες τις ώρες.

Συνοπτικά, η κοινωνία των πολιτών έχει ένα πολύ ζωτικό ρόλο στην επίλυση της διαμάχης. Οι εμπειρίες που πήραμε από τη συνάντηση και τα όσα γίνονται στην κοινωνία των πολιτών στη Β. Ιρλανδία και στη Ν. Αφρική έχουν ανοίξει νέους ορίζοντες για μας, κάνοντάς μας να σκεφτούμε την ανάπτυξη νέων δικοινοτικών προγραμμάτων στη χώρα μας. Στο μέλλον, ο αγώνας μας για την ειρήνη θα είναι ενδυναμωμένος και πιο καλά οργανωμένος. Μακάρι όλοι οι Κύπριοι να ζήσουν τη δική τους ειρήνη.

ULUSÇULUK, ETNİSİTE VE ÇATIŞMALAR KONULU ULUSLARARASI SEMİNERE KATILIM NETİCESİ HAZIRLANAN RAPOR, Derry/Londonderry-Northern Ireland

20-25 Mayıs 2001 tarihleri arasında INCORE tarafından düzenlenen konferansa katılmamızda insiyatif üstlenen British Council'e Kıbrıs'ta çatışan iki tarafın ve iki toplumlu hareketin temsilcileri olarak teşekkür ederiz.

Program,organizasyon açısından profesyonelce ve mükemmel hazırlanmıştı.Konuşmacılar ve değişik konulardaki sunuşlar tüm katılımcılara yarar sağlamakla kalmadı,onları dürtükleyip motive ederek kendi düşünce ve tecrübelerini de aktarmalarını sağladı.Tartışma,soru sorma ve küçük çaplı atölye çalışmaları için ayrılan zaman çok iyi ayarlanmıştı.Gerekli olan yerlerde, öğrenme sürecine teknoloji de katıldı ve bu yolla azami yarar sağlandı.

Farklı çatışma bölgelerinden ve çeşitli deneyimlerden pratisyenler ve akademisyenlerle arkadaşlıklar kurma ve işbirliği imkanı arama fırsatımız oldu.Yerel olaylar ve kavramlar üzerindeki tartışmalarımız samimi ortamda ve yemek masalarında geceyarılarına kadar devam etti.

Kuzey İrlanda ve Güney Afrika olayları derinliğine ele alındı ve tartışıldı.Böylelikle bizim olayımızla ilgili benzerlik ile farklılıkları ve hareket tarzlarını kavramamız sağlandı.En dikkat çekici unsur her iki taraftaki bireyleri yaralayan geçmiş olayların hatırlanmaya devam etmesiydi.Londonderry ve Belfast'ta çatışma kurbanlarının resmedildiği,hikayelerinin anlatıldığı ve olay tarihlerinin gün be gün belirtildiği duvar resimlerini ve anıtlarını görmek çok etkileyici idi.Ciddi dokümentasyonla donatılmış tarihi bir laboratuvar söz konusuydu.

Her iki olayda yani Kuzey İrlanda ve Güney Afrika olaylarında karşılaştığımız en kritik unsurlardan biri Barış karşılığı Adalet'in feda edilmesiydi.Her iki ülkede de ciddi insanlık suçları işleyenler genel af yasasıyle hemen serbest bırakılmış ve normal günlük hayatlarına geri dönmüşlerdi.Kurbanların aileleri ve yakınları Gelecek ve Barış adına böyle bir yöntem benimsemenin kaçınılmaz olduğu hususunda ikna edilmişlerdi.Yine çatışmanın bir safhasında tüm çatışan tarafların kendi fikir ve beklentilerini ifade etmeleri,barış sürecinde etkin temsili sağlanmış ve taraflara barış sürecine kendilerinin de katkı koyduğu duygusu hissettirilmiştir.

Bir kriz bölgesine yönelik olarak dış güçlerin senkronize ve ortak bir politika belirlemeleri çok önemli rol oynamaktadır.Çözüme itekleyen kriterlerin seçimi Güney Afrika ve Balkan çatışmalarında olduğu gibi yerel siyasetleri ve her seviyeden konuya yaklaşımları etkileyerek yardımcı olmaktadır.Ulusal ve uluslararası medyanın önemi hiçbir zaman küçümsenmemeli ve bunlar saptanan politikalar çerçevesinde harekete geçirilmelidir.

İrlanda Barış Sürecinde kullanılan yöntemler şunlardı:

1) Çoğunluğun mutabık kaldığı bir yönetim şekli,
2) Azınlık hakları,
3) Yönetimin paylaşımı,
4) Ekonomik zenginliğin adaletli dağılımı,
5) İnsanları en üst seviyede sürece dahil ederek düşmanca yaklaşımların bertaraf edilmesi,
6) Mahkumların erken zamanda salıverilmesi,
7) Polis kuvvetlerinin oluşumunda yeni bir çerçeve çizilmesi ve güvenliği sağlamada değişik kesimlerden grupların aktif rol üstlenmesi,
8) Paramiliter grupların silah bırakması ve genel anlamda silahsızlandırma.

Ateşkes sonrası barışın devamını teminat altına almak üzere Avrupa Birliği 90 milyon euroluk bir fonu bölgeye akıttı.Bu fon özellikle müzakere sürecinin canlandırılması ve kolaylaştırılmasında epey işe yaradı.Tarafların yani İngiltere ve İrlanda'nın her ikisinin de Avrupa Birliği üyesi olmaları,karşıt kamplarda bulunmayışı güvenlik ihtiyaçları ve yasal düzenlemeler ortak olduğundan büyük avantaj sağladı.

İkimiz aynı zamanda BBC Derry Stüdyosundaki canlı bir radyo programına konuk olduk ve Kıbrıs sorunuyla alakalı olarak yarım saat süreyle sunucunun sorularını cevapladık.Programcı kendi ifadesi ile Kıbrıs sorunu hakkında fazla bilgili olmamasına ve dolayısıyle de daha isabetli sorular soramamasına rağmen sorularını gayet net biçimde yanıtladık ve en azından Kıbrıs'taki anlaşmazlığın belirli boyutları hakkında Kuzey İrlandalı dinleyicileri haberdar kıldık.

SONUÇLAR

Bizler Kıbrıs'ta yerel siyasi mekanizmaların olumsuz karar alma sürecini ve dış güçlerin arzulanmayan müdahalelerini engelleyecek koordineli çalışabilecek sivil toplum faaliyetlerinden ve sivil liderlikten yoksunuz.Halklarımız maalesef henüz karşılıklı kabul,tanıma ve eşitlik konularına sıcak bakmamaktadır.Dolayısıyle biz sivil toplumcuların bu konularda çok daha ciddi saha çalışması yapmamız gerekmektedir.

Gerçeklerin Tesbiti ve Uzlaştırma Komiteleri etkin biçimde çalıştırılmalı,karşılıklı hoşgörü ve diyalog ortamının gelişmesini teşvik etmeli,Kıbrıslı Rumlar ve Türkler geçmişteki acı olayları hatırlayarak ama artık affederek birbirleriyle birlikte yaşamayı öğrenmelidirler.

Konferansın bitiminde yine ikimiz birlikte Belfast'a giderek birtakım ek incelemelerde bulunduk.Kıbrıs'ta uygulamaya koyalım mı,koymayalım mı diye tartıştığımız "Güven Yaratıcı Önlemler" in pratikte nasıl uygulandığına şahit olduk.Barış bölgeye çok sayıda yatırımcı ve çeşitlilik kazandırmıştı.Yeni oteller,işyerleri,evler yoğun biçimde inşa edilmekteydi.

Nana Achilleos
Serdar Atai

İşsizlik hızla gerilemeye başlamış,Katolikler ve Protestanlar aynı işyerlerini paylaşarak birbirlerini daha yakından tanıma ve anlama dönemine girmişlerdi.Üretim ciddi bir artış göstermiş ve ekonomik refahın paylaşımı başlamıştı.

Geliş ve gidiş yönü olan demir-çelik karışımından yapılmış büyük mavi bir kapı;fiziksel bir engel dikkatimizi çekti.Taksi şoförünün ifadesiyle çatışmaların yoğun olduğu dönemde tamamen kapalı tutulan bu kapı "Güven Yaratıcı Önlemler" ve "Geçiş Dönemi" ile birlikte sabahın erken saatlerinden akşam saat 9'a kadar açık tutulmaya ve insanların Katolik-Protestan bölgeleri arasındaki günübirlik seyahatlerine imkan tanınmaya başlanmıştı.

Toparlamak gerekirse çatışmaların çözümünde sivil insiyatif hayati bir rol oynamaktadır.Paylaştığımız tecrübeler ve Kuzey İrlanda ile Güney Afrika'daki sivil örgütlerin eylemleri bizim de bu paralelde birtakım yeni iki toplumlu projeler üretebileceğimiz kanaatine varmamıza sebep olmuş,önümüzde yeni ufuklar açmıştır.

İlerleyen günlerde Barışa yönelik mücadelemiz artarak ve daha organize bir biçimde devam edecektir.Barış Kıbrıslıların da hakkıdır.

Συναντήσεις Νέων για την Ειρήνη

Αποκτήστε (τουλάχιστον) ένα φίλο /μια φίλη

Ιστορικό του YEP

GENÇLİK BARIŞ İÇİN BİRARADA

(En az)Bir arkadaş edin projesi

YEP'in zemin ve tarihçesi

Η πρώτη φάση: Τα εργαστήρια του 1997

Το πρόγραμμα Youth Encounters for Peace (YEP) ξεκίνησε τον Ιούλιο του 1997. Η αρχική ιδέα ήταν να φέρει μαζί νέους και νέες από τις δυο κύριες κοινότητες της Κύπρου σε μια προσπάθεια δημιουργίας εμπιστοσύνης στη θέση της καχυποψίας, γνωριμίας με τον 'άλλο' στη θέση της άγνοιας, ελπίδας στη θέση της απόγνωσης. Διοργανώθηκαν τρία διήμερα εργαστήρια στο Λήδρα Πάλας τον Ιούλιο, τον Οκτώβριο και το Δεκέμβριο του 1997 και συμμετείχαν συνολικά 150 έφηβοι νέοι. Μερικές από τις μοναδικές εμπειρίες όσων συμμετείχαν δημοσιεύθηκαν στα πρώτα δυο τεύχη του δικοινοτικού περιοδικού ΧΑΤΕ.

Το όνομα YEP επιλέγηκε από αυτούς που συμμετείχαν και οι πρώτες τρεις ομάδες ονομάστηκαν ανάλογα YEP 1, YEP 2 και YEP 3. Έγιναν σχέδια για περισσότερες ομάδες, αλλά η απαγόρευση των συναντήσεων που ίσχυσε από το 1997 δεν μας επέτρεψε να συνεχίσουμε τότε.

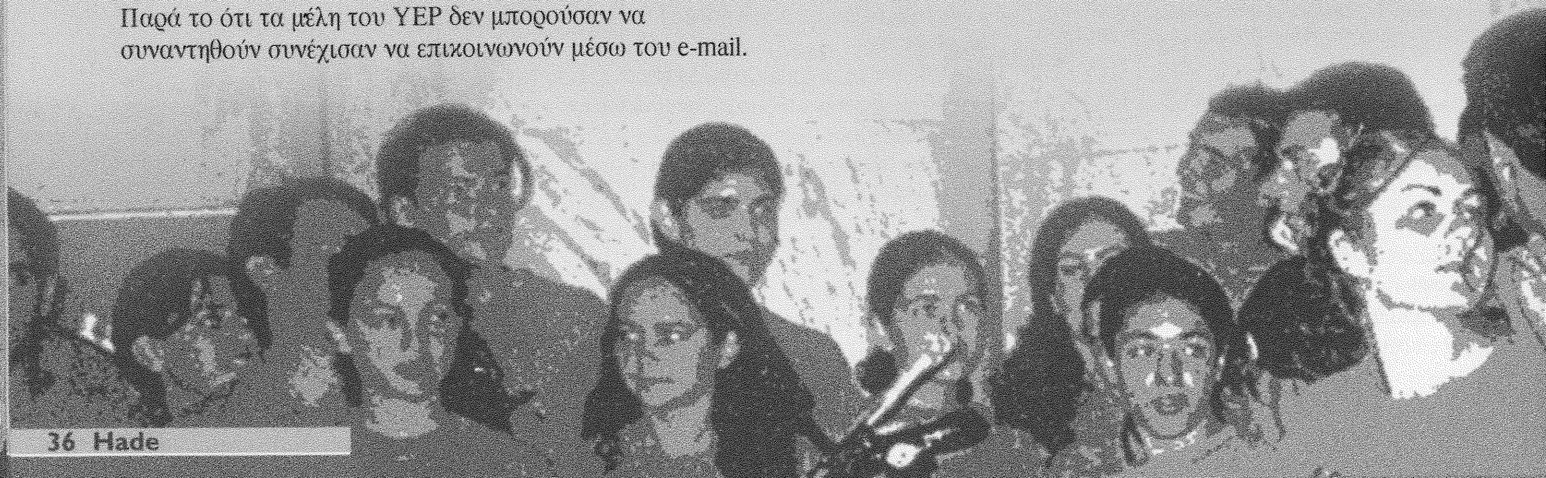
Η δεύτερη φάση: Η ηλεκτρονική μορφή του YEP το 1998-2000

Παρά το ότι τα μέλη του YEP δεν μπορούσαν να συναντηθούν συνέχισαν να επικοινωνούν μέσω του e-mail.

İlk evre:1997 grupları

Gençlik Barış için Biradada (Youth Encounters for Peace) projesi Temmuz 1997'de başladı.Ana fikir Kıbrıs' ta varolan iki temel toplumun gençliğini biraraya getirerek şüphe yerine güven, ilgisizlik yerine "diğer toplum"un bilincini,umutsuzluk yerine umudu yaratmaktı.Temmuz, Ekim ve Aralık 1997 tarihlerinde,Ledra Palace'da herbiri iki gün süren, kişilerin bilgi ve görüşlerini paylaşarak konular üzerinde tartışma ve pratik uygulamada bulundukları üç grup oluşturuldu.Toplam 150 genç bu gruplarda yer aldı.Katılımcıların benzersiz deneyimlerinin bir kısmı iki-toplumlu bir dergi olan Hade'nin ilk iki sayısında yayınlandı.

YEP adı katılımcıların bizzat kendileri tarafından seçilmiştir ve buna göre ilk üç grup YEP 1, YEP 2 ve YEP 3 olarak isimlendirilmiştir.Yeni grupların da oluşturulması için planlar yapılmaktaydı ancak Aralık 1997'de Ledra Palace'taki görüşmeler adına başlayan yasak, o süreç içerisinde devam etmemize izin vermedi.

Αυτό μας έδωσε την ιδέα πως καινούργια μέλη θα μπορούσαν να συμμετάσχουν, χρησιμοποιώντας τη νέα τεχνολογία. Έτσι δημιουργήθηκε υποδομή, που έφερε κοντά τους νέους, που επιθυμούσαν την επικοινωνία με την άλλη πλευρά. Οι νέοι συμπλήρωναν ένα έντυπο, που μας έστελλαν και μεις βρίσκαμε άτομα της άλλης κοινότητας που ήθελαν να επικοινωνήσουν μαζί τους σύμφωνα με την ηλικία, τα ενδιαφέροντα κλπ. Η ηλεκτρονική μορφή επικοινωνίας έδωσε την ευκαιρία σε περισσότερους από 300 νέους να συναντήσουν κάποιο νέο από την άλλη πλευρά. Σ' αυτό έλαβαν μέρος και παιδιά που ζουν εκτός Κύπρου. Μερικά από αυτά αλληλογραφούν για περισσότερο από 3 χρόνια και πολλοί κατάφεραν να συναντηθούν με δική τους πρωτοβουλία.

Παρ' όλα αυτά όμως οι διοργανωτές ήλπιζαν στη δημιουργία νέας ομάδας, του YEP 4 με ένα διήμερο εργαστήρι. Η ομάδα αυτή θα συνέχιζε από εκεί που σταμάτησε το YEP 3 το Δεκέμβρη του 1997.

Η τρίτη φάση: Σεπτέμβριος 2000 μέχρι σήμερα

Το YEP 4 πραγματοποιήθηκε τελικά στις 2 και 3 Σεμπτεμβρίου 2000 σ' ένα σπίτι στη νεκρή ζώνη στο χωριό Πύλα. Φωτογραφίες και εντυπώσεις όσων συμμετείχαν βρίσκονται στο: http://www.peace-cyprus.org/Camps/yep4photos1.html. Όσοι συμμετείχαν στο YEP 4 καθώς και οι άλλες ομάδες που ακολούθησαν δημιούργησαν τη δική τους ομαδική ηλεκτρονική διεύθυνση την οποία χρησιμοποιούν για να επικοινωνούν μεταξύ τους και με άλλες ομάδες και να διοργανώνουν δικοινοτικές δραστηριότητες.

Το YEP 5 πραγματοποιήθηκε στις 7 με 8 Οκτωβρίου 2000.'Ελαβαν μέρος Ελληνοκύπριοι έφηβοι από την επαρχία Πάφου και Τουρκοκύπριοι των οποίων οι γονείς και παππούδες προέρχονταν από την Πάφο. Το κύριο project που ακολούθησε το YEP 5 ήταν η συνάντηση επανασύνδεσης των ηλικιωμένων που προέρχονταν από την Πάφο. Αυτή πραγματοποιήθηκε στο Πέργαμος στις 5 Νοεμβρίου και φωτογραφίες και βιντεοταινία υπάρχουν στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.peacecyprus.org/VillagersMeeting/Paphos/ και επίσης στη διεύθυνση http://www.peace-cyprus.org/Youth/youthmarch/. Αυτή η συνάντηση των χωριανών ήταν συνέχεια ενός project σε

İkinci evre:1998-2000,YEP projesinin elektronik versiyonu

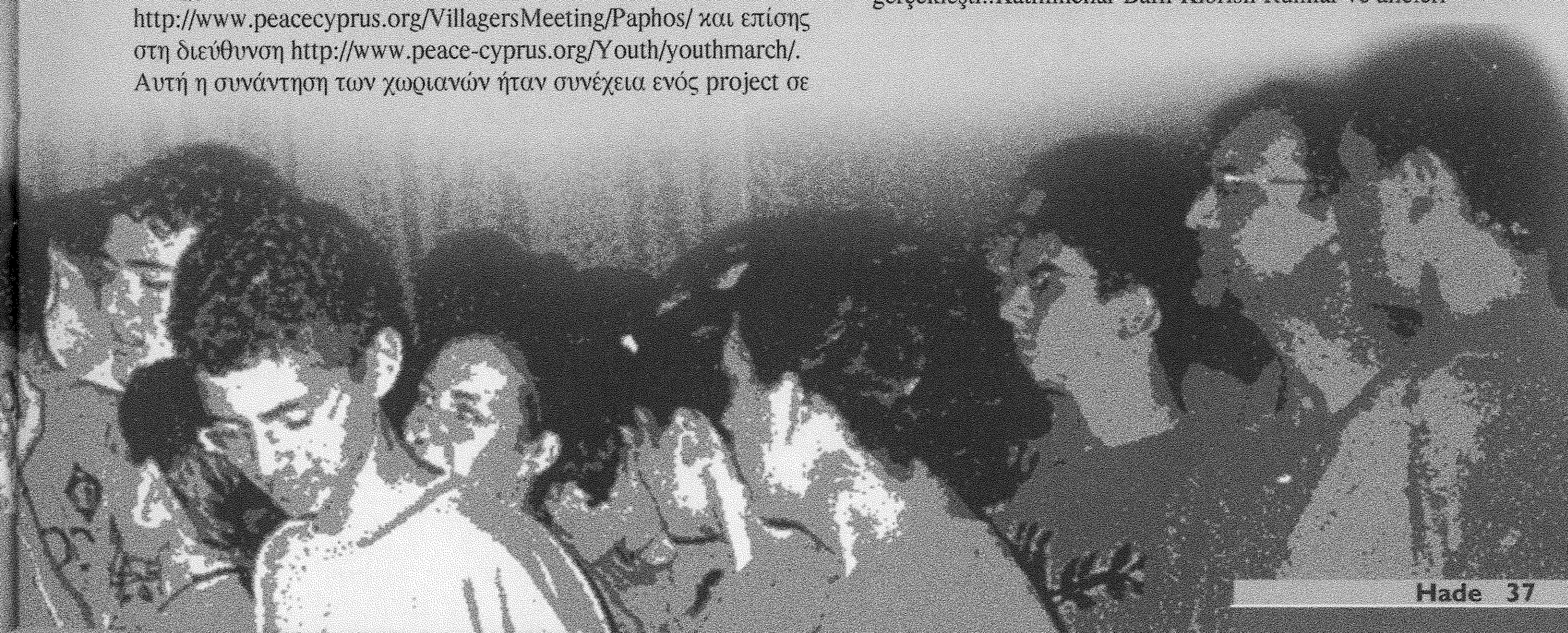
Yüz yüze karşılaşma imkanı bulamamalarına rağmen, YEP katılımcılarının birçoğu e-mail aracılığıyla iletişim kurmaya devam ettiler. Bu,bize "yeni" kişilerin de modern teknolojiyi kullanarak etkinliklerimize katılabilecekleri fikrini verdi. Bir "eşleştirme" sistemi oluşturuldu ve diğer taraftan birileri ile tanışmak isteyen gençler hakkında bir bilgi tabanı yaratıldı. Böylece ilgilenenler bir form doldurarak bize yollayabilecekler, biz de onları benzer yaş, ilgi alanları ve hobilere sahip kişilerle eşleştirebilecektik. Projenin bu elektronik versiyonu 300'den fazla kişiye, karşı toplumdan birileriyle tanışabilme şansını verdi. Eşlerin bazıları ada dışında yaşayan Kıbrıslıları da içermekteydi.Bunların kimileri neredeyse tam üç yıldır yazışmayı sürdürmektedirler ve hatta bir kısmı kendi öncülükleriyle buluşabilmeyi bile başarmışlardır.

Yine de organizatörler, Aralık 1997'de YEP 3 ile bıraktıkları yerden devam edebileceklerini, iki gün sürecek benzei bir çalışmayla YEP4 grubunun oluşabileceğini umuyorlardı.

Üçüncü evre:Eylül 2000'den bugüne

YEP 4 en sonunda 2 ve 3 Eylül tarihlerinde arabölgede bulunan Pile köyündeki bir evde yer aldı.Katılımcıların fotoğraf ve izlenimlerini http://www.peace-cyprus.org/camps/yep4photos1.html adresinden bulabilirsiniz.YEP 4 ve onu izleyen diğer grupların üyeleri kendi ortak e-mail adreslerini yaratmışlardır.Bu adresleri birbirleriyle haberleşmek ve ayrı zamanda diğer gençlik grupları ile çeşitli iki-toplumlu projeler hakkında ortak çalışmalarda bulunmak amacıyla kullanmaktadırlar.

YEP 5, 7 ve 8 Ekim 2000 tarihlerinde gerçekleşti..Katılımcılar Baflı Kıbrıslı Rumlar ve aileleri

συνεργασία με άλλες δικοινοτικές ομάδες. Εικόνες από μια μεγαλύτερη συνάντηση (1000 ατόμων) από μεικτά χωριά, που ξαναβρέθηκαν μετά από 26 χρόνια υπάρχουν στο: http://www.peace-cyprus.org/VillagersMeeting/July1/.

Το YEP 6 δημιουργήθηκε στις 9 και 10 του Δεκέμβρη 2000 και πραγματοποιήθηκε παρά την αυξανόμενη ένταση στη νεκρή ζώνη. Ένα σημαντικό γεγονός αυτής της ομάδας ήταν η συνεργασία με τον Αυστραλό καλλιτέχνη Dominic Ryan, που έστησε δυο γιγαντιαία πανό με τις επιγραφές «Έχουμε υποφέρει αρκετά» και «Ειρήνη στη γη». Έκτοτε κανένα άλλο γεγονός δεν έλαβε χώρα στο πάρκο του Περγάμου, λόγω της αυξανόμενης έντασης στην περιοχή. Η φωτογραφία στην πιο κάτω διεύθυνση είναι συμβολική της ελπίδας, που δεν χάσαμε ποτέ:

http://www.peace-cyprus.org/Youth/youthmarch/other.html

Το YEP 7 πραγματοποιήθηκε στις 17 και18 Φεβρουαρίου 2001. Το νέο στοιχείο σ' αυτήν την ομάδα ήταν ότι αποτελείτο από έφηβους προηγούμενων ομάδων με νέους 20-30 ετών. Αυτό επέτρεψε στην ομάδα να μετακινηθεί σε ψηλότερο επίπεδο συζήτησης διαφόρων σημαντικών θεμάτων. Τα μέλη του διατηρούν επαφή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και κάνουν σχέδια για μελλοντικά projects. Το YEP 8 πραγματοποιήθηκε στις 18 Μαρτίου και 8 Απριλίου 2001 και η πρώτη μέρα του YEP 9 έχει καθοριστεί για τις 24 Ιουνίου 2001. Μετά στοχεύουμε για το YEP 10, το YEP 11...

Οι διοργανωτές του YEP project

Η πρώτη φάση του project το 1997 ήταν μια τοπική πρωτοβουλία μιας ομάδας Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων εκπαιδευτικών, που συναντιόνταν δικοινοτικά εκείνο το καιρό. Τα Ηνωμένα Έθνη υποστήριξαν τη δουλειά μας, εξασφαλίζοντας άδειες για συναντήσεις στο Λήδρα Πάλας.

aslen Baflı olan Kıbrıslı Türk gençlerdi.YEP 5'i hemen izleyen esas proje Baf'ın eskiden birlikte yaşayan insanlarını biraraya getirebilecek bir buluşma ayarlayabilmekti. Bu etkinlik 5 Kasım da gerçekleştirilmiştir.Fotoğraflar ve bir video http://www.peace-cyprus.org/VillagersMeeting/Paphos/ ile http://www.peace-cyprus.org/Youth/youthmarch/ adreslerinden temin edinilebilir. Eski köylülerin buluşturulması, diğer gençlik gruplarıyla yardımlaşma halinde yürütülen bir projenin devamıydı.Karışık köylerden yaklaşık 1000 kişinin 26 yıl sonra tekrar biraraya geldikleri daha büyük bir buluşmanın çarpıcı detayları http://www.peace-cyprus.org/VillagersMeeting/July1/ adresinden elde edilebilir.

YEP 6 , arabölgede artmakta olan gerginliğe rağmen 9 ve 10 Aralık 2000 tarihlerinde oluşturuldu. Bu grubun bir önemi de Dominic Ryan adında bir Avusturyalı ressamla çalışarak Pergama piknik alanına "Yeteri kadar acı çektik" ve "Dünyada Barış" mesajlarını taşıyan iki kocaman pano yerleştirmeleriydi.O zamandan beri Pergama park alanında, bölgede tırmanmakta olan gerginlik dolayısıyle başka bir etkinlik gerçekleştirilememiştir. Bu son etkinliğin http://www.peace-cyprus.org/Youth/youthmarch/other.html adresinden temin edilebilecek fotoğrafları hiçbir zaman yitirmediğimiz umudumuzun bir göstergesidir.

YEP 7, ise 17 ve 18 Şubat 2001 tarihlerinde gerçekleşti.Grubun özelliği, katılımcıların önceki gruplardan gençlerle, 20-30 yaş arası yeni kişilerden oluşmasıydı. Bu, gruba kritik konular üzerinde daha derinlikli tartışabilme olanağı sundu. Diğer gruplar gibi.YEP 7'nin üyeleri de kendi grup e-mail sistemleri

Αυτή τη στιγμή το YEP project παραμένει εγχώρια ιδέα και διεξάγεται από μερικά από τα πρώτα μέλη δικοινοτικών ομάδων και από νέα μέλη που δραστηριοποιήθηκαν στο παρελθόν στη δικοινοτική προσπάθεια. Δεν υπάρχει επίσημη ή αυστηρή οργανωτική δομή, ούτε και μυστική πολιτική ατζέντα. Το project αυτοχρηματοδοτείται από τους διοργανωτές και τους συμμετέχοντες, που καλύπτουν όλα τα έξοδα μόνοι τους. Ως ομάδα ανεξάρτητων Κυπρίων εθελοντών πιστεύουμε βαθιά στην ανάγκη της νέας γενιάς και από τις δύο κοινότητες να επικοινωνεί και προσπαθούμε να παρέχουμε τα μέσα για την επίτευξη της επικοινωνίας αυτής. Η αυξανόμενη επικοινωνία θα υποβοηθήσει στην ανάπτυξη εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Και η εμπιστοσύνη είναι μια ουσιαστική ανάγκη που μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για να καταστήσει την επίλυση του προβλήματος μακροπρόθεσμη πραγματικότητα.

Λειτουργία και περιεχόμενο των εργαστηρίων

Στο κάθε εργαστήρι συμμετέχει ένα σύνολο 40-50 νέων και από τις δύο κοινότητες. Οι εργασίες του διαρκούν δύο μέρες και διεξαγάγονται σε δύο Σαββατοκυρίακα (π.χ. δύο συνεχόμενες Κυριακές). Κάθε μέρα εργασίας αρχίζει στις 9.30 π.μ. και λήγει περίπου στις 5.00 μ.μ. Τα άτομα που επιθυμούν συμμετοχή αναμένεται να παρακολουθήσουν και τις δύο μέρες του εργαστηρίου, ενώ καταβάλλεται ένα μικρό ποσό για το γεύμα. Στο παρόν στάδιο, τα εργαστήρια λαμβάνουν χώρα σ' ένα σπίτι στο χωριό Πύλα.

Μέσα από τα εργαστήρια δίνεται η ευκαιρία γνωριμίας ατόμων της ίδιας ηλικίας από την άλλη κοινότητα. Πολλοί έχουν για πρώτη φορά μια τέτοια εμπειρία. Μια ομάδα από 4 έως 6 Κύπριους οργανωτές έχουν την ευθύνη του σχεδιασμού του εργαστηρίου και το συντονισμό των συζητήσεων, όπως και άλλων δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια των δύο αυτών ημερών. Οι συζητήσεις διεξάγονται σε μικρότερες δικοινοτικές ομάδες περίπου 10 ατόμων, αλλά και και σε μια μεγαλύτερη ομάδα, όπου όλοι είναι παρόντες.

Τα θέματα περιλαμβάνουν την ιστορία και πολιτική του Κυπριακού προβλήματος καθώς και τον τρόπο με τον οποίο διδάσκεται στις δύο πλευρές, το ρόλο των μέσων μαζικής επικοινωνίας, τις προοπτικές λύσης, τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κάθε κοινότητα, την καθημερινή ζωή στην κάθε κοινότητα, το ρόλο και τη σημασία των δικοινοτικών ομάδων και των δραστηριοτήτων τους καθώς και ό,τιδήποτε επιθυμούν οι παρευρισκόμενοι να μάθουν για την άλλη κοινότητα. Χωρίς θέματα ταμπού και με πολύ κουράγιο περνούμε από δύσκολα μονοπάτια. Έχουμε όμως παρατηρήσει, ότι η νέα γενιά Κυπρίων έχει μια ξεχωριστή ικανότητα να ενώνει τα χέρια, να μπαίνει μέσα

sayesinde iletişimde bulunmakta ve gelecek projeler için planlar yapabilmektedirler.

YEP 8 18 Martta gerçekleşti ve YEP 9 un 24 Haziranda yapılması planlanıyor. Bunun ardından YEP10, YEP11 ile devam edeceğiz.

YEP Projesinin Organizatörleri

Projenin 1997 tarihindeki ilk aşaması bir süredir iki-toplumlu görüşmeler yapan küçük bir grup Kıbrıslı Türk ve Rum eğitmenin yerel insiyatifiydi..Birleşmiş Milletler, Ledra Palace Otel'indeki görüşmeler için izinleri güvenceye bağlayarak çabalarımızı destekledi.

Şu anda YEP projesi yerel bir fikir olarak kalmakta ve her iki toplumun üyeleri ile geçmişte iki-toplumlu çalışmalarda aktif olan üyeleri tarafından yürütülmektedir. Herhangi bir resmi veya gizli politik gündemi yoktur. Proje, organizatörler ve katılımcıların kendi masraflarını kendi ceplerinden karşılamalarıyla finanse edilmektedir. "Bağımsız Kıbrıslı gönüllüler" olarak, iki toplumun genç nesillerinin birbirleriyle iletişim kurmalarının gerekliliğine şiddetle inanmakta ve bunun gerçekleşebilmesi için gereken olanakları sağlamaya çalışmaktayız. İletişimin artması, iki toplum arasındaki güven bağlarının gelişmesine yardımcı olacaktır. Güven ise, soruna bulunacak çözümü uzun vadeli kılmak için elzem bir hızlandırıcı etken, gerçek bir ihtiyaçtır.

Bu İki Günlük Gruplarda Neler Yapılır?

Her grup iki toplumdan toplam 40-50 kişinin katılımıyla oluşur, iki hafta sonundan alınan iki gün boyunca sürer(örneğin iki Pazar).Her iki gün de sabah saat 9.30'da başlayıp, akşam 17.00 civarı sona erer.Kişilerin iki günde de katılmaları ve öğle yemeği masraflarını karşılamak için küçük bir miktar ödemeleri beklenir. Şu sıralar toplantılar Pile köyündeki bir evde gerçekleşmektedir. Katılımcılar diğer toplumdan kendi yaşlarında kişilerle tanışma şansına sahiptirler. Bu, birçokları için böylesine deneyimlere sahip olmak açısından bir ilktir. Grupları tasarlamak, tartışmalarda ve iki gün içerisinde yapılacak aktivitelerde yol göstermek 4-6 kişilik Kıbrıslı eğitmenlerin sorumluluğundadır. Tartışmalar yaklaşık 10 kişilik, her iki toplumdan katılımcıların bulunduğu küçük gruplar halinde yer alır ancak tüm katılımcıların hazır bulundukları bölümler de vardır.

Konular Kıbrıs sorununun tarihçe ve politikasını, bunların iki toplumda nasıl öğretildiğini, medyanın

στη φωτιά και να βγαίνει έξω συνεχίζοντας να κρατά τα χέρια ακόμα πιο σφικτά.

Στο τέλος κάθε εργαστηρίου, οι νέοι που έλαβαν μέρος αποφασίζουν κατά πόσο επιθυμούν να συνεχίσουν τις συναντήσεις και την επικοινωνία. Έως τώρα, η ανταπόκριση ήταν θετική σε όλα τα εργαστήρια που έχουμε κάνει. Μια ομαδική ηλεκτρονική διεύθυνση δημιουργείται, τα μέλη της οποίας την χρησιμοποιούν για ν'ανταλλάζουν μηνύματα. Οποιεσδήποτε επόμενες συναντήσεις και δραστηριότητες γίνονται καθαρά σε εθελοντική βάση. Ένας σημαντικός τομέας των εργαστηρίων είναι η δυνατότητα πληροφόρησης για άλλες δικοινοτικές ομάδες, τις δραστηριότητες και τα σχέδιά τους. Οι συμμετέχοντες είναι ελεύθεροι ν' αποφασίσουν, αν και εφόσον το επιθυμούν, σε ποιές δραστηριότητες θα επιθυμούσαν να εμπλακούν ή / και για ποιές νέες θα επιθυμούσαν ν' αναλάβουν πρωτοβουλία να υλοποιήσουν.

Ένα σημαντικό αποτέλεσμα που φέρει κάθε εργαστήρι είναι ότι για τα άτομα που συμμετέχουν ο 'εχθρός' τώρα έχει πρόσωπο. Δεν μιλώ πλέον με ασάφεια για 'τους Τουρκοκύπριους' ή για 'τους Ελληνοκύπριους'. Μπορώ τώρα να μιλώ για το φίλο μου το Mehmet ή τη φίλη μου τη Μαρία. Και σ' αυτή την καθαρά ανθρώπινη διαδικασία ανακαλύπτουμε ότι σαν κοινότητες δεν πολεμάμε η μια την άλλη. Πολεμάμε τις μάσκες του διαβόλου που έχουμε ζωγραφίσει η μια στο πρόσωπο της άλλης...

Ποιός μπορεί να εμπλακεί στο project

Οποιοσδήποτε Κύπριος νέος μπορεί να εμπλακεί. Στην ηλεκτρονική μορφή αλληλογραφίας του YEP έχουμε μέλη ηλικίας από 10 μέχρι και 40 ετών. Σ' αυτή τη δραστηριότητα εκτός από Κύπριους που ζουν στο νησί ενθαρρύνουμε να συμμετάσχουν και Κύπριοι νέοι που ζουν στο εξωτερικό. Στα δε εργαστήρια που λειτουργούν για δύο μέρες έχουμε ομάδες, των οποίων τα μέλη είναι αποκλειστικά έφηβοι ή ομάδες, που συνδυάζουν έφηβους και 'μεγαλύτερους' Κύπριους νέους.

Πώς μπορείτε να εμπλακείτε – πώς θα λειτουργεί το project

Αν ενδιαφέρεστε να λάβετε μέρος, το μόνο που έχετε να κάνετε είναι να συμπληρώσετε την αίτηση που υπάρχει πιο κάτω και να στείλετε τις σχετικές πληροφορίες στην κοινή μας διευθυνση:

rölünü, çözüm için beklentileri, her iki toplumun karşılaştığı sorunları, günlük yaşantılarını, iki-toplumlu grupların rol, önem ve etkinliklerini , kısacası katılımcıların diğer toplum hakkında bilmek istedikleri her türlü noktayı içermektedir. Sakınılan hiçbir konu yoktur ve genellikle bazı zor safhalardan geçilirken ele alınan konuları tartışabilmek için cesaret gerekmektedir. Görülen odur ki: Kıbrıs'ın bu yeni kuşağı el ele tutuşup ateşten geçecek ve bu ateşin içinden daha da sıkı el ele tutuşmuş bir konumda çıkacak yeteneğe sahiptir.

İki günlük dönemin sonunda katılımcılar buluşmak ve iletişim kurmaya devam etmek isteyip istemediklerine kendileri karar vereceklerdir. Şimdiye kadar oluşan iki-toplumlu gruplardan hep devam talebi gelmiştir. Toplantının ardından üyelerin mesaj alış verişinde bulunacakları bir grup e-mail sistemi geliştirilir.Takiben gelecek herhangi bir buluşma veya aktivite gönüllülük esasına göre belirlenir. Toplantılarda gruplara diğer iki toplumlu gruplar ve onların aktiviteleri ile projeleri hakkında bilgi edinme fırsatı sunulur, Katılımcılar, eğer istiyorlarsa, diledikleri projelere katılmaya ve/veya istedikleri yeni projeleri kendileri başlatmaya özgürdürler.

Katılımcılar için diğer bir önemli kazanım ise, bu grupların sonunda "düşman" ın artık gerçek bir yüze sahip olmasıdır.Ben artık "Türkler" veya "Rumlar" hakkında belli belirsiz değil, arkadaşım Mehmet veya Maria hakkında konuşabiliyorum.Ve bu derin insancıl süreçte anlamaktayız ki, toplumlar olarak biz birbirimize karşı savaşmıyoruz. Biz, birbirimizin yüzüne boyadığımız şeytanın maskeleriyle savaşıyoruz...

Projeye kimler katılabilir?

Herhangi bir Kıbrıslı genç katılabilir. Elektronik versiyonumuzda yaşı 10' dan 40' a kadar değişen kişilerden başvurular aldık. Elektronik versiyon özellikle ada dışında yaşayan Kıbrıslılara açıktır. İki günlük bu tartışma gruplarında tamamen 20 yaş üstü veya 20 yaş üstü kişilerle, 13-19 yaş arası genç Kıbrıslıları biraraya getirebiliriz.

Nasıl katılabilirim?-Proje nasıl gelişecek?

Eğer katılmaya ilgiliyseniz tüm yapmanız gereken yan sayfadaki formu doldurmak ve gerekli bilgiyi ortak e-mail adresimize yollamanız:

yepforcyprus@yahoo.com

Μπορείτε επίσης να στείλετε τις πληροφορίες ταχυδρομικώς ή μέσω φαξ ως ακολούθως:

Για Ελληνοκύπριους: YEP Project,
T.K 45089, Αραδίππου, Λάρνακα 7110
Τηλ. 09-498531, Φαξ 04-530924

Στην αίτηση μπορείτε να δηλώσετε σε ποιά από τις δύο μορφές του YEP project θα ενδιαφερόσασταν να συμμετάσχετε (μπορείτε επίσης να επιλέξετε και τις δύο):

1. Την ηλεκτρονική μορφή που περιλαμβάνει το "συνταίριασμά" σας με κάποιον/αν από την άλλη κοινότητα και μετά την επικοινωνία μαζί του/της ηλεκτρονικώς. Παρακαλούμε όπως βεβαιωθείτε ότι η αίτηση είναι ευανάγνωστα συμπληρωμένη, ειδικά το μέρος όπου αναγράφεται η ηλεκτρονική σας διεύθυνση! Εμείς μαζεύουμε αιτήσεις και από τις δύο κοινότητες και χρησιμοποιώντας το αρχείο μας θα κάνουμε ό,τι μπορούμε, ώστε να βρούμε το καταλληλότερο "ταίρι" για τον καθένα. Μετά την αποστολή ττης αίτησης, θα ακούσετε από μας το συντομότερο δυνατόν πληροφορίες σχετικά με το άτομο (ή τα άτομα) με το οποίο/τα οποία θα επικοινωνείτε.

2. Επιλογή της μορφής του εργαστηρίου σημαίνει ότι θα κρατήσουμε το όνομά σας στη λίστα αναμονής μας και και θα ειδοποιηθείτε εγκαίρως μόλις καθοριστούν οι μέρες για το επόμενο εργαστήρι. Αν οι μέρες αυτές είναι βολικές για εσάς, μπορείτε να συμμετάσχετε. Αν όχι, τότε θα σας ειδοποιήσουμε όταν διεξαχθεί το επόμενο.

Αν χρειαστείτε περισσότερες αιτήσεις και πληροφορίες σαν αυτή για να δώσετε σε φίλους απλώς ενημερώστε μας και θα σας στείλουμε. Αν οι πληροφορίες αυτές έχουν φτάσει σε σας σε έντυπη μορφή, μπορείτε να μας στείλετε e-mail ζητώντας αυτό το φυλλάδιο στην ηλεκτρονική του μορφή, ούτως ώστε να το στείλετε στους φίλους σας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Μια τελευταία λέξη...

Ελπίζουμε πως θα ενισχύσετε την προσπάθειά μας να χτίσουμε γέφυρες ειρήνης ανάμεσα στη νέα γενιά. Μπορείτε ν'αρχίσετε απλώνοντας το χέρι σ' ένα άτομο από την άλλη κοινότητα. Κάνοντας αυτό ενισχύετε τις προσπάθειες όλων αυτών που αγωνίζονται να χτίσουν την ειρήνη χέρι με χέρι, καρδιά με καρδιά, ψυχή με ψυχή...

yepforcyprus@yahoo.com

Formu ayrıca mektup veya fax olarak da yollayabilirsiniz.

Kıbrıslı Türkler için: YEP Project,
Posta kutusu 247, Lefkoşa,
Tel:22-84622 veya 22-83492

Formda YEP projesinin iki versiyonundan hangisine katılmak istediğinizi belirtebilirsiniz (ayni zamanda her ikisine de katılabilirsiniz):

1-Elektronik versiyon sayesinde diğer toplumdan biri ile eşleştirilecek ve sonra onunla elektronik olarak haberleşeceksiniz.Lütfen formu mümkün olduğunca anlaşılır doldurduğunuzdan emin olun, özellikle de e-mail adresinizi yazdığınız kısmı! Biz her iki toplumdan da formları toplayarak bilgi tabanımızı oluşturacak ve elimizden geldiğince en uygun "eşleştirmeleri" yapacağız.Bize gerekli bilgiyi gönderdikten çok kısa bir süre sonra,iletişim kuracağınız kişi veya kişiler hakkındaki detayları size ileteceğiz.

2-İki günlük tartışma gruplarına katılmayı seçmeniz demek, isminizi listemize ekleyip bir sonraki grubun ne zaman yer alacağını size bildirilmesi demektir.Eğer tarihler uygunsa katılabilirsiniz; uygun değilse bir sonraki grubun yer alacağı tarihleri size bildireceğiz.

Arkadaşlarınızı da projemize katmak için daha fazla forma ihtiyaç duyuyorsanız bize bildirmeniz yeterlidir.Tüm bu bilgiler size kağıt halinde gelmişse, bize e-mail atarak bu broşürü size elektronik halde yollamamızı isteyebilirsiniz, böylece formu arkadaşlarınıza da e-mail yoluyla gönderebilirsiniz.

Son bir söz...

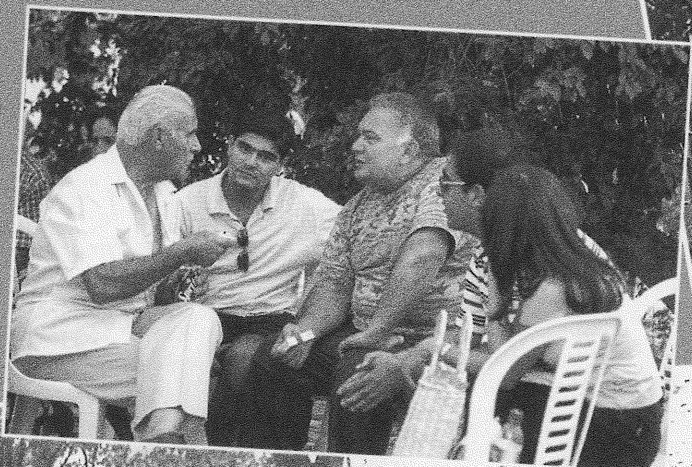
Umarız genç nesil arasında barış köprülerini kurmak için gösterdiğimiz çabaya siz de katılırsınız.Elinizi diğer toplumdan birine uzatarak başlayabilirsiniz ve bunu yaparak barışı getirmek için el ele, kalp kalbe vererek mücadele eden herkesin çabalarına katılıyor olacaksınız...

IMPORTANT EVENTS

FESTIVAL OF MUTUAL UNDERSTANDING

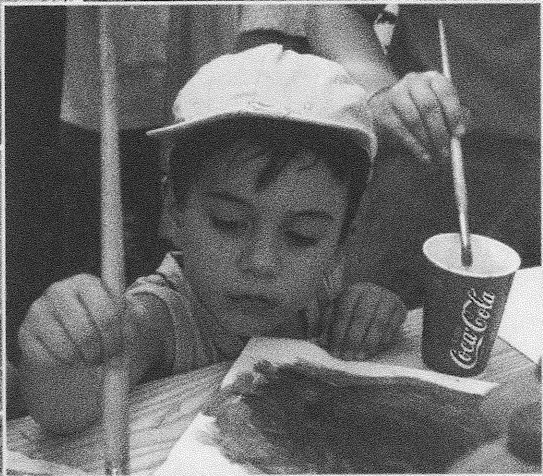
Ledra Palace 10/9/2000.
Organised by the Greek Cypriot and
Turkish Cypriot Parties

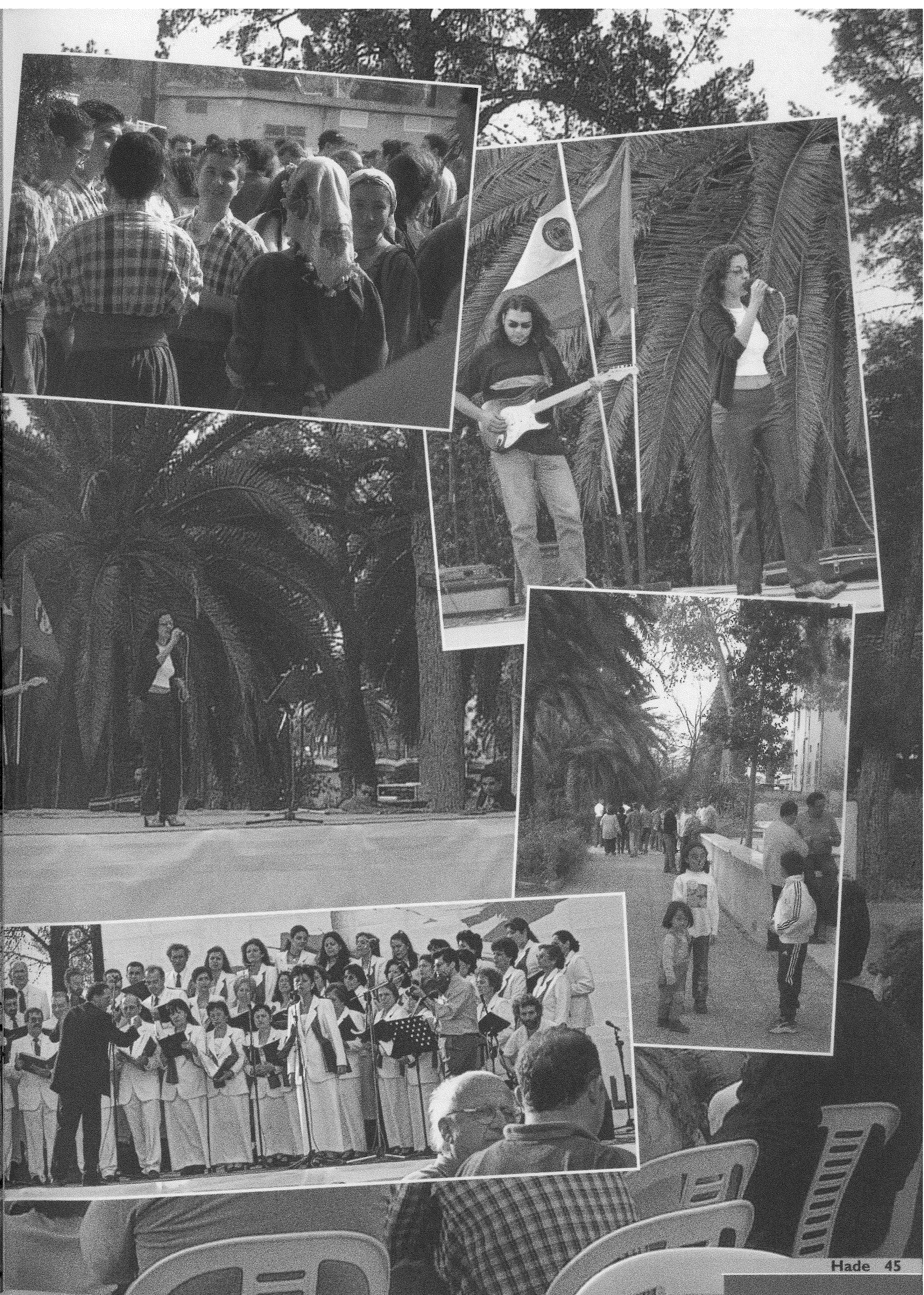

Coca-Cola

IMPORTANT EVENTS

FESTIVAL: Under the Same Sky.

Ledra Palace 31/3/2001.
Organised by EDON and CTP Youth

Το νερό Μπεκήρ Πασα

Η ΟΔΟΣ ΜΠΕΚΗΡ ΠΑΣΑ (BEKIR PASHA) ΣΤΗ ΛΑΡΝΑΚΑ

Ανδρέα Ο. Ευρυβιάδη

Το νερό της Λάρνακας άλλοτε γνωστό ως το Νερό των Καμάρων ή το Νερό του Μπεκήρ Πασά, διοχετεύτηκε στην πόλη το 1745, από τον Ελχάτζ Αμπού Μπεκήρ Πασά, γιο του Ιμπραχήμ Πασά, Υπάτου Αρμοστή της Κύπρου. Αργότερα ο Μπεκήρ Πασάς έγινε κι αυτός Ύπατος Αρμοστής της Κύπρου. Με την άφιξη του στην Κύπρο, ο Μπεκήρ Πασάς, που φημιζόταν για τα πλούτη του, πληροφορήθηκε και όπως το διαπίστωσε και ο ίδιος, στις δίδυμες πόλεις Τούζλα (παλιά Λάρνακα) και Σκάλα, (το νεότερο τμήμα της πόλης), οι φτωχοί και οι άποροι έπρεπε να κουβαλούν το νερό για τις καθημερινές τους ανάγκες μέσα σε κούζες, δερμάτινους ασκούς και άλλα είδη δοχείων, φορτωμένα στη ράχη τους, από μια πηγή που βρισκόταν σε απόσταση δύο ωρών πεζοπορίας από την πόλη. Για τους εύπορους και πλούσιους η μεταφορά του νερού γινόταν από τους υπηρέτες τους με ζώα ή με αμάξια. Πολλοί από αυτούς αγόραζαν νερό του Αλεθρικού, που έφερναν οι χωρικοί με κούζες, πανω σε γαϊδούρια ή μουλάρια, για να το πουλήσουν στη Λάρνακα. Ο Μπεκήρ Πασάς αποφάσισε, λοιπόν, σα μια χειρονομία καλής θέλησης του προς το λαό της πόλης μας, να προμηθεύσει τις δίδυμες πόλεις Τούζλα και Σκάλα με νερό και διέταξε, γι αυτό το σκοπό, την εσκαφή πηγαδιών σε περιοχή 78 πόδια πάνω από το επίπεδο της θάλασσας και σε απόσταση κάπου 8 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Λάρνακας, κοντά στις όχθες του χείμαρρου Τρίμιθου.

Bekir Paşa Suyu

LARNAKA'DAKİ BEKİR PAŞA CADDESİ

Andreas Evriviades

Eskiden "Kemerler suyu" veya "Bekir Paşa Suyu" diye de bilinen Larnaka suyu, kente 1745'te, Kıbrıs Yüksek Komiseri İbrahim Paşa'nın oğlu El Haj Bekir Paşa tarafından getirildi. Daha sonra bu Bekir Paşa da Yüksek Komiser oldu.

Zenginliği dillere destan olan bu Bekir Paşa Kıbrıs'a gelmesiyle birlikte, "Tuzla" (eski Larnaka) ile "İskele" (kentin yeni bölümü) ikiz kasabalarında, fakirler ile güçsüzlerin, günlük ihtiyaçları için suyu, testiler, deri tulumlar ve başka kaplarla, kenten yürüyerek iki saat uzaklıkta bulunan bir kaynaktan, sırtlarında taşıyarak getirmeleri gerektiğini öğrendi ve bunu kendisi de gördü. Zenginler ve güçlüler için suyu, hizmetçileri ve hayvanları ya da arabalarla taşıyorlardı. Bunlardan çoğu, köylülerin eşek veya katırların üzerinde testilerle getirdikleri Aletriko suyunu, Larnaka'da satmak üzere satın alıyorlardı.

Bekir Paşa, kentimizin halkına bir iyi niyet jesti olarak, Tuzla ve İskele ikiz kasabalarına su getirmeyi kararlaştırdı ve bu amaç için Larnaka'nın 8 km Güneybatısı civarında Trimithos göl yatağı kıyıları yakınında deniz seviyesinden 78 ayak yüksekte bir bölgede kuyular kazılmasını emretti.

Üzerinde "Bekir Paşa Caddesi" yazan tabelaların, Larnaka Belediyesi yetkili servislerince, uzun zamandan beri bulundukları eski yerlerine tekrar konmalarıyla ilgili çok şey yazıldı ve söylendi. Bekir Paşa Caddesi esasında, Stodio (Stadyum) Caddesi'nin devamıdır ve bu yolun Konstantinos Kalogeras Caddesi ile birleştiği noktada bitiyor. Uzunluğu 150 metreyi geçmiyor. Yolun bu bölümüne Bekir Paşa isminin verilmesi kararı, uzun geçmişe dayanıyor. "Bekir Paşa Caddesi" tabelalarının eski yerlerine yeniden konmasından kopan gürültüden sonra Larnaka Belediyesi Genel Konular Komitesi'nin, kentimizin Belediye Meclisi'ne, Bekir Paşa isminin yolun bu bölümünden silinmesini önerme kararı aldığını öğrendim.

Niye olduğunu güvenilir bilgilere göre bu sorun; bir hemşerimizin kendi girişimiyle "Bekir Paşa Caddesi" tabelalarını kondukları yerden söküp, hiçkimseden bir yetki almadan, yerlerine "Stadio Caddesi" yazan tabelalar koymasıyla başladı. Larnaka Belediyesi Teknik Servisleri bu değişikliği fark edince, ilgili tabelaları eski yerlerine koydu. Tüm bu tartışmayı yaratan bu olaydır.

Doğan bu sorundan etkilenen ve ilgisi olan herkes için "Bekir Paşa Suyunun" tüm hikayesini anlatmanın iyi olacağına inanıyorum.

Larnaka içme suyu şebekesi, son yıllardaki gibi büyük kuraklık dönemleri hariç, kent sakinlerinin ihtiyaçlarını büyük oranda tatmin eden bugünkü düzeyine ulaşmadan önce büyük safhalardan geçti.

Eskiden "Kemerler suyu" veya "Bekir Paşa Suyu" diye de bilinen Larnaka suyu, kente 1745'te, Kıbrıs Yüksek Komiseri İbrahim Paşa'nın oğlu El Haj Bekir Paşa tarafından getirildi. Daha sonra bu Bekir Paşa da Yüksek Komiser oldu.

Zenginliği dillere destan olan bu Bekir Paşa Kıbrıs'a gelmesiyle birlikte, "Tuzla" (eski Larnaka) ile "İskele" (kentin yeni bölümü) ikiz kasabalarında, fakirler ile güçsüzlerin, günlük ihtiyaçları için suyu, testiler, deri tulumlar ve başka kaplarla, kenten yürüyerek iki saat uzaklıkta bulunan bir kaynaktan, sırtlarında taşıyarak getirmeleri gerektiğini öğrendi ve bunu kendisi de gördü. Zenginler ve güçlüler için suyu, hizmetçileri ve hayvanları ya da arabalarla taşıyorlardı. Bunlardan çoğu, köylülerin eşek veya katırların üzerinde testilerle getirdikleri Aletriko suyunu, Larnaka'da satmak üzere satın alıyorlardı.

Bekir Paşa, kentimizin halkına bir iyi niyet jesti olarak, Tuzla ve İskele ikiz kasabalarına su getirmeyi kararlaştırdı ve bu amaç için Larnaka'nın 8 km Güneybatısı civarında Trimithos göl yatağı kıyıları yakınında deniz seviyesinden 78 ayak yüksekte bir bölgede kuyular kazılmasını emretti.

Tuzla ve İskele sakinleri Bekir Paşa'nın niyetini öğrendikleri zaman, bu kadar büyük bir işi gerçekleştirip, tamamlayabileceği konusunda şüpheler dile getirdiler.

O zaman konuyu görüşmek üzere onu ziyaret eden kent sakinleri heyetinin, Larnaka için bu büyük işi yapmak amacıyla o kadar çok parayı ayıracağının gerçekten doğru olup olmadığı sorusu karşısında Bekir Paşa şu yanıtı vermişti: "Dostlarım bu sizi endişelendirmesin. Larnaka'dan kaynağı kadar yan yana dizebileceğim miktarda çok altın sikke dolu torbalarım var. Sizin bana söylemenizi istediğim husus, torbaları nasıl dizmemi istediğinizdir. Yatık yatık mı, dik dik mi?"

Böylece Bekir Paşa üstlendiği işe dört elle sarıldı. Aynı zamanda suyun şehre doğru akarken geçeceği tepeler arasındaki üç küçük vadi arasına üç sıra kemer inşa etti. Bu kemeler, geçen zamanın izlerini taşıyor olsalar da, bugün hala daha üzerinde inşa edildikleri vadileri süslüyorlar. Larnaka'dan Limasol'a giderken yolun solunda gördüğümüz üçüncü ve en büyük sıra Arkeoloji Dairesi tarafından restore edildi. Birkaç yıl önce Larnaka Belediyesi'nin harcamalarıyla ışıklandırıldı ve geceleri aydınlatılarak, Larnaka'nın en değerli anıtlarından birisi olarak tanıtılıyor. Bugün ev ve mahallelerle dolmuş bölgeye hala daha hakimdir ve ona özel bir güzellik ile cazibe kazandırıyor, bize hayırsever bir paşanın kentimiz insanlarına sağladığı ve iki asrı aşkın bir süre

Πολλά ακούστηκαν και πολλά γράφτηκαν σχετικά με την πρόσφατη επανατοποθέτηση, από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου Λάρνακας, των πινακίδων πάνω στις οποίες αναγράφονται οι λέξεις Οδός Bekir Pasha, εκεί που ήταν από μακρού η θέση τους. Η οδός Μπεκήρ Πασά αποτελεί ουσιαστικά επέκταση της οδού Σταδίου και σταματά στο σημείο που ο δρόμος αυτός εφάπτεται της οδού Κωνσταντίνου Καλογερά. Το μήκος της δεν ξεπερνά τα 150 μέτρα. Η απόφαση για να δοθεί το όνομα του Μπεκήρ Πασά σ' αυτό το τμήμα του δρόμου ανάγεται στο απώτερο παρελθόν. Πληροφορήθηκα πως μετά το σάλο, που δημιουργήθηκε από την επανατοποθέτηση των πινακίδων Οδός Μπεκήρ Πασά στη θέση τους, η Επιτροπή Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Λάρνακας, σε πρόσφατη συνεδρία της αποφάσισε όπως υποβληθεί εισήγηση προς την ολομέλεια του Δημοτικού Συμβουλίου της πόλης μας, όπως απαλειφθεί το όνομα Bekir Pasha από αυτό το τμήμα της οδού Σταδίου.

Σύμφωνα και πάλι με έγκυρες πληροφορίες μου αυτό το πρόβλημα προκλήθηκε από ένα δημότη της πόλης μας, που με δική του πρωτοβουλία αφαίρεσε τις πινακίδες Οδός Bekir Pasha από εκεί που είχαν αρχικά τοποθετηθεί, και στη θέση τους, χωρίς καμιά εξουσιοδότηση από κανένα, τοποθέτησε πινακίδες που έφεραν το όνομα Οδός Σταδίου! Οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Δήμου Λάρνακας, όταν ανακάλυψαν αυτή την αλλαγή, επανατοποθέτησαν τις σχετικές πινακίδες εκεί που ήταν οι αρχικές τους θέσεις. Είναι αυτό το γεγονός που προκάλεσε όλη αυτή την αντιδικία.

Πιστεύω πως θα ήταν χρήσιμο για όλους τους ενδιαφερόμενους και τους επηρεαζόμενους από αυτό το πρόβλημα, που προέκυψε από την επανατοποθέτηση των πινακίδων Οδός Bekir Pasha, εκεί που ήταν η θέση τους, αν παράθετα πιο κάτω όλο το ιστορικό του Νερού του Μπεκήρ Πασά.

Η υδατοπρομήθεια Λάρνακας πέρασε από πολλές φάσεις προτού φτάσει στα σημερινά της επίπεδα, που ικανοποιούν σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες των κατοίκων της, εκτός βέβαια σε περιόδους μεγάλης ανομβρίας, όπως αυτή των τελευταίων

χρόνων. Το νερό της Λάρνακας άλλοτε γνωστό ως το Νερό των Καμάρων ή το Νερό του Μπεκήρ Πασά, διοχετεύτηκε στην πόλη το 1745, από τον Ελχάτζ Αμπού Μπεκήρ Πασά, γιο του Ιμπραχήμ Πασά Υπάτου Αρμοστή της Κύπρου. Αργότερα ο Μπεκήρ Πασάς έγινε κι αυτός Ύπατος Αρμοστής της Κύπρου. Με την άφιξη του στην Κύπρο, ο Μπεκήρ Πασάς, που φημιζόταν για τα πλούτη του, πληροφορήθηκε και όπως το διαπίστωσε και ο ίδιος, στις δίδυμες πόλεις Τούζλα (παλιά Λάρνακα) και Σκάλα, (το νεότερο τμήμα της πόλης), οι φτωχοί και οι άποροι έπρεπε να κουβαλούν το νερό για τις καθημερινές τους ανάγκες μέσα σε κούζες, δερμάτινους ασκούς και άλλα είδη δοχείων, φορτωμένα στη ράχη τους, από μια πηγή, που βρισκόταν σε απόσταση δύο ωρών πεζοπορίας από την πόλη. Για τους εύπορους και πλούσιους η μεταφορά του νερού γινόταν από τους υπηρέτες τους με ζώα ή με αμάξια. Πολλοί από αυτούς αγόραζαν νερό του Αλεθρικού, που έφερναν οι χωρικοί με κούζες, πανω σε γαϊδούρια ή μουλάρια, για να το πουλήσουν στη Λάρνακα.

Ο Μπεκήρ Πασάς αποφάσισε λοιπόν, σα μια χειρονομία καλής θέλησης του προς το λαό της πόλης μας, να προμηθεύσει τις δίδυμες πόλεις Τούζλα και Σκάλα με νερό και διέταξε, γι αυτό το σκοπό, την εσκαφή πηγαδιών σε περιοχή 78 πόδια πάνω από το επίπεδο της θάλασσας και σε απόσταση κάπου 8 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Λάρνακας, κοντά στις όχθες του χείμαρρου Τρίμιθου.

Όταν οι κατοικοι της Τούζλας και της Σκάλας πληροφορήθηκαν τις προθέσεις του Μπεκήρ Πασά, έκφρασαν αμφιβολία αν θα μπορούσε αυτός να πραγματοποιήσει και να ολοκληρώσει ένα τόσο τεράστιο έργο. Σε ερώτηση της αντιπροσωπείας των κατοίκων που τον επισκέφτηκαν τότε, για να συζητήσουν το θέμα μαζί του, αν ήταν δυνατό στ' αλήθεια να διαθέτει τόσα πολλά χρήματα για να κάμει αυτό το μεγαλεπίβολο έργο για τη Λάρνακα, ο Μπεκήρ Πασάς απάντησε: Να μη σας ανησυχεί αυτό φίλοι μου. Έχω αρκετά σακούλια γεμάτα χρυσά φλουριά που μπορώ να τα τοποθετήσω το ένα δίπλα στο άλλο από τη Λάρνακα μέχρι την πηγή. Εκείνο που θέλω να μου πείτε εσείς, είναι πώς προτιμάτε να τα βάλω. Πλαγιαστά το ένα δίπλα στο άλλο ή όρθια; Έτσι ο Μπεκήρ Πασάς ρίχτηκε δραστήρια στην κατασκευή του έργου, που είχε αναλάβει. Κατασκεύασε, ταυτόχρονα, τρεις σειρές καμάρες για να γεφυρώσει τις τρεις μικρές κοιλάδες μεταξύ των λόφων, από όπου θα περνούσε το νερό στην πορεία του προς την πόλη. Οι καμάρες αυτές κοσμούν ακόμα με την παρουσία τους τις κοιλάδες πάνω στις οποίες είχαν κτιστεί, αν και το πέρασμα του χρόνου άφησε τα ίχνη του απάνω τους. Η τρίτη και μεγαλύτερη σειρά, αυτή που βλέπουμε στα αριστερά του δρόμου σαν πηγαίνουμε από τη Λάρνακα στη Λεμεσό, επισκευάστηκε και αναπαλαιώθηκε από το Τμήμα Αρχαιοτήτων. Προ μερικών ετών ηλεκτροδοτήθηκε με έξοδα του Δήμου Λάρνακας, και τα βράδια φωτίζεται και προβάλλεται ως ένα από τα αξιολογότερα μνημεία της Λάρνακας. Κυριαρχεί ακόμα στο τοπίο, που τώρα έχει γεμίσει σπίτια και συνοικισμούς

Larnaka'ya o kadar iyi hizmet etmiş olan anıtsal bir işi hatırlatıyor.

Suyun kaynağı bölgesinde "lağımlar" diye bilinen yaraltı tünelleriyle birbirine bağlanan yaklaşık 300 kuyu açıldı. Bugün kullanılmaz hale gelen bu kuyular, düzenli aralıklarla sıra şeklinde idi ve toplam 25 bin ayaklık bir mesafeye yayılmışlardı. Çok azı taşla örülmüştü. Çok zekice bir yolla su bir kuyudan ötekine akıyordu ve böylece su yüksekteki kuyulardan, alçaktakilere doğru lağımlardan akarak, en son ve en alçak kuyuya ulaşıyor ordan da, kente giden evleğe düşüyordu. Bekir Paşa, çalışmasının tamamlanmasıyla, suyun, kentin 3 merkezi noktasına götürülmesini emretti. Bunlardan biri Tuzla, biri İskele ve biri de teknelerin ihtiyaç duydukları suyu alabilmesi için sahil yakınında bir yerdi. Çocukluk yıllarımdan hatırladığım üzere, Bekir Paşa Suyu'nun İskele'ye götüren evlek, eski GSZ Stadyumunu'nun altından geçerek, Stadio Caddesi'nden iniyor ve Ay. Lazaros Kilsesi ile sahile ulaşıyordu.

Bu nedenden dolayı bu yolun 150 metrelik bir parçasına "Bekir Paşa Caddesi" denildi. Diğer yandan Stadio Caddesi'nin ilgili bir diğer tali yolu ise "Su Sokağı" (veya diğer adıyla, gemişte orda bazı genelevler bulunduğu için kötü isim yapmış olan "water street"). Kentin içindeki bu üç halk çeşmesinden su almak bedavadır.

Bekir Paşa 1748'te yaptığı vasiyetiyle, Larnaka içme suyu için gerçekleştirdiği su çalışmasını dini miras (Vakıf malı) haline getirdi ve bu nedenle o zamandan itibaren EVKAF'ın idaresine geçmişti.

1748'den 1941'e kadar bu su Larnaka'ya daha önce de söylediğim gibi taş evlekler içinden açıkta akarak ulaşıyordu. Böylece doğal olarka çeşitli noktalarda kirlenmeye açıktı. Larnaka Belediyesi'nin toplumun hastalık ve salgınlardan korunması için yoğun ve ısrarlı çabalarından sonra kent suyunun idarecileri (EVKAF) 1939'da Larnaka içme suyu şebekesinin iyileştirilmesi planları benimseme kararı aldılar.

EVKAF bu amaçla Kıbrıs Hükümeti'nden, %3 faizla 40 yıl vadeli, 24 bin KL kredi aldı. Kredinin verilmesi ancak, dönemin Larnaka Belediye Başkanı Yorgos Aradippotis ile Belediye Meclisi'nin bu krediye kefil girme kararı almalarıyla mümkün olmuştu.

Suyun kaynaktan kente borularla aktarılması çalışması 1939'da başlayıp, 1941'de tamamlandı.

Özetle, 200 yılı aşkın bir süre Larnaka'nın susuzluğunu gideren Bekir Paşa Suyu'nun hikayesi böyledir. Bekir Paşa, iyi ve hayırsever bir Türktü ve şüphesiz Zenon'nun şehrine (Larnaka) hayırı dokunanlardan birisiydi.

Türk istilası ile şiddet, katliamlar, talanlar, tecavüzler ve 200.000 Kıbrıslı Elenin evlerinden ata yuvalarından kovulmasıyla vatanımızın %37'sinin işgalinin kentimizin uzun tarihinin sayfalarından Bekir Paşa'nın Larnaka'ya hizmetlerini silmesi mümkün değil. Tüm bunlar için hergün hissettiklerimize rağmen, düşüncelerimizi, belleğimizi ve aklımızı bulandırmaları da gerekmiyor.

Biz vatanımızın yeniden bütünleşmesini ve isteğimizin Kıbrıslı Türk vatandaşlarımızla geçmişte asırlarca yapmış olduğumuz gibi uyumlu ve barış içinde yaşamak olduğunu söylüyoruz. Biz dahası, Kırbıslı Elen, Kıbrıslı Türk tüm göçmenlerin köylerine, kentlerine, evlerine ve ata topraklarına dönmeleri gerektiğini söylüyoruz.

Bizim, hedefi bugün birleşmiş olan Avrupa'ya girmek olan medeni bir halk olduğumuza inanmak istiyorum. Yoksa her yolla Türk işgali altında bulunan Kuzey Kırbıs'ta herşeyi Elenlikten çıkarıp Türkleştirmeye çalışan Denktaş'ın Kıbrıs Türk Yönetimi'ni mi izleyeceğiz? Larnaka'da Türk adı taşıyan başka sokaklar da var ve bunların bazıları, geçmişte adamıza saldırıp tüm adayı ele geçiren Türk askerlerine komuta eden Türk generallerin isimleridir. Bazılarını yaşıyorum: Mehmet Ali, Piyale Paşa, Turgut Reis, Hamit Bey, Derviş Yusuf ve daha birçoğu. Bunları da mı silelim? Halkımızın kendisine hayrı dokunan büyük bir insana şükranını göstermek için bir caddeye verdiğimiz Bekir Paşa adı belki de silinmesi gereken en son isimdir.

Yukarıda yazılan "Kemerler Suyu" veya "Bekir Paşa Suyu" hikayesinin bizi düşündüreceğini ve söz konusu caddeye ilgilinin adının verilmesi konusunda doğru kararı almamıza yardımcı olacağını ümit ediyorum.

Referans: "BELLEKTE KALANALR" Andreas Evriviades'in kitabı. Sayfa 22-27 (1991). Larnaka İçme Suyu Şebekesi: Eskiden ve Şimdi.

και του δίνει μια ιδιαίτερη ομορφιά και γοητεία και μας θυμίζει ένα μνημειώδες έργο, που ένας φιλανθρωπος Πασάς πρόσφερε στο λαό της πόλης μας και το οποίο εξυπηρέτησε τη Λάρνακα τόσο καλά για δύο και πλέον αιώνες. Στην περιοχή της πηγής του νερού ανοίχτηκαν 300 περίπου πηγάδια, τα οποία ενώθηκαν μεταξύ τους με υπόγειες σήραγγες, τα γνωστά λαγούμια. Τα πηγάδια αυτά, που σήμερα αχρηστεύτηκαν, ήταν σκορπισμένα κατά κανονικά διαστήματα και κάλυπταν συνολική απόσταση 25,000 ποδιών. Πολύ λίγα ήταν πετρόκτιστα. Μ' ένα πολύ έξυπνο τρόπο το νερό, από το ένα πηγάδι διοχετευόταν στο άλλο και έτσι, από τα πιο ψηλά πηγάδια στα χαμηλότερα, περνούσε το νερό, μέσα από τα λαγούμια και στο τέλος έφτανε στο τελευταίο και χαμηλότερο πηγάδι και από εκεί ανάβλυζε ελεύθερο και έπεφτε μέσα στο αυλάκι, που το έφερνε στην πόλη. Ο Μπεκήρ Πασάς διέταξε επίσης, με τη συμπλήρωση του έργου του, να μεταφερτεί το νερό σε τρία κεντρικά σημεία της πόλης. Ένα στην Τούζλα, ένα στη Σκάλα και ένα σε κάποιο σημείο κοντά στην παραλία για να παίρνουν νερό από εκεί τα καράβια για τις ανάγκες τους. Όπως θυμούμαι, από τα παιδικά μου χρόνια, το αυλάκι του νερού του Μπεκήρ Πασά, που έφερνε το νερό στη Σκάλα περνούσε κάτω από το παλιό στάδιο του Γ.Σ.Ζ. κατέβαινε από την Οδό Σταδίου και έφτανε στην εκκλησία του Αγίου Λαζάρου και την παραλία. Είναι γι' αυτό το λόγο που ένα κομμάτι αυτού του δρόμου μήκους περίπου 150 μέτρων ονομάστηκε Οδός Μπεκήρ Πασά, ενώ ένα άλλο μικρό σχετικά παρακλάδι της Οδού Σταδίου, Οδός Νερού (η άλλοτε κακόφημη Water Street, γιατί εκεί υπήρχε παλαιότερα ένας αριθμός οίκων ανοχής). Η παροχή νερού από τις τρεις αυτές δημόσιες βρύσες μέσα στην πόλη ήταν εντελώς δωρεάν. Με τη διαθήκη του, που την είχε κάμει το 1748, ο Μπεκήρ Πασάς καθόριζε το έργο, που είχε κάνει για την υδατοπρομήθεια Λάρνακας, ως θρησκευτικό κληροδότημα(βακούφικο) και σαν τέτοιο από τότε η διαχείρισή του είχε περάσει στο ΕΒΚΑΦ. Από το 1748 ως το 1941 αυτό το νερό έφτανε στη Λάρνακα μέσα σε ανοικτά, όπως ανάφερα, πετρινα αυλάκια. Έτσι όπως ήταν φυσικό το νερό σε διάφορα σημεία της διαδρομής του ήταν εκτεθημένο σε μολύνσεις. Χάρη στις συχνές και επίμονες προσπάθειες του Δήμου Λάρνακας για να προστατευτεί το κοινό από ασθένειες και επιδημίες οι διαχειριστές του νερού της πόλης (το ΕΒΚΑΦ), αποφάσισαν το 1939 να υιοθετήσουν σχέδια βελτίωσης της υδατοπρομήθειας της Λάρνακας. Το ΕΒΚΑΦ γι' αυτό το σκοπό σύναψε δάνειο από την Κυβέρνηση της Κύπρου ύψους ΛΚ24,000 με τόκο 3% αποπληρωτέο σε 40 χρόνια. Η παραχώρηση του δανείου έγινε δυνατή μόνο όταν ο τότε Δήμαρχος Λαρνακας μ. Γεώργιος Αραδιππιώτης και το Δημοτικό Συμβούλιο συμφώνησαν να υπογράψουν ως εγγυητές αυτού του δανείου. Το έργο διασωλήνωσης του νερού από την πηγή στην πόλη άρχισε το 1939 και συμπληρώθηκε το 1941. Αυτή με λίγα λόγια είναι η ιστορία του νερού Μπεκήρ Πασά, που για πάνω από διακόσια χρόνια υδροδότησε και ξεδίψασε τη Λάρνακα, Ο Μπεκήρ Πασάς ήταν ένας καλός και φιλάνθρωπος Τούρκος και χωρίς αμφιβολία ήταν ένας από τους ευεργέτες της πόλης του Ζήνωνα. Τα τραγικά γεγονότα της τουρκικής εισβολής και της κατοχής του 37% των εδαφών της πατρίδας μας που με τη βία, τις σφαγές, τις λεηλασίες, τους βιασμούς και την εκδίωξη 200,000 Ε/Κ από τα σπίτια τους και τις πατρογονικές τους εστίες, δεν είναι δυνατό να σβήσουν από τις σελίδες της μακραίωνης ιστορίας της πόλης μας τη μεγάλη προσφορά του Μπεκήρ Πασά στη Λάρνακα, ούτε και πρέπει να θολώνουν τη σκέψη, τη θύμιση και το μυαλό μας, παρά την πικρία που αισθανόμαστε κάθε μέρα για όλα αυτά. Εμείς διαλαλούμε πως επανένωση του νησιού μας και πως η επιθυμία μας είναι να ζήσουμε αρμονικά και ειρηνικά με τους Τ/Κ συμπατριώτες μας, όπως το κάναμε και για αιώνες στο παρελθόν. Εμείς ακόμα λέμε πως όλοι οι πρόσφυγες Ε/Κ και Τ/Κ πρέπει να γυρίσουν στις πόλεις, στα χωριά, στα σπίτια και τις πατρογονικές τους εστίες. Θέλω να πιστεύω πως εμείς είμαστε ένας πολιτισμένος λαός, που στόχο έχει να μπει στην Ενωμένη σήμερα Ευρώπη. Θα ακολουθήσουμε, άραγε, το παράδειγμα της τ/κ διοίκησης του Ντενκτάς, που προσπαθεί με κάθε τρόπο να αφελληνίσει και να εκτουρκέψει τα πάντα στο υπό την τουρκική κατοχή βρισκόμενο βόρειο τμήμα της πατρίδας μας; Υπάρχουν και άλλα τουρκικά ονόματα δρόμων στη Λάρνακα, μερικά μάλιστα από αυτά είναι ονόματα τούρκων στρατηγών που οδήγησαν τα τουρκικά στρατεύματα, που εισέβαλαν και κατέλαβαν ολόκληρο το νησί μας στο παρελθόν και αναφέρω μερικά από αυτά: Οδός Μεχμέτ Αλή, Πιαλέ Πασά, Τοργούτ Ρέις, Χαμήτ Μπέη, Ντερβίς Γιουσούφ και πολλά άλλα. Να τα απαλείψουμε κι αυτά; Το όνομα του Μπεκήρ Πασά είναι ίσως το τελευταίο που θάπρεπε να απαλειφθεί, από το δρόμο στον οποίο το δώσαμε, για να δείξουμε την ευγνωμοσύνη του λαού μας προς ένα μεγάλο ευεργέτη του. Ελπίζω πως η πιο πάνω καταγραφή της ιστορίας του νερού των Καμάρων ή του νερού Μπεκήρ Πασά θα μας προβληματίσει και θα μας βοηθήσει να πάρουμε τις σωστές αποφάσεις σε ό, τι αφορά την ονομασία του επηρεαζόμενου, από το ανακύψαν πρόσφατα θέμα της ονομασίας του δρόμου.

Σημείο αναφοράς: ΟΣΑ ΦΕΡΝΕΙ Η ΜΝΗΜΗ, βιβλίο του Ανδρέα Ο. Ευρυβιάδη, σελ. 22-27 (1991). Η υδατοπρομήθεια της Λάρνακας Αλλοτε και Τώρα.

Birlikte Yaşam ve Ayrılık Anıları

Asrın Ortalarında Limasol Lümpen Proleter Yanında Kıbrıslı Türk Simalar.

ANDREAS PANAYIOTOU

Kazım ile Kezban.

1950'li yılların etnik-milliyetçi yükselişinden önce iki toplumun ortak yaşamının bugün genelde kabul edildiği varsayılıyor. Buna rağmen bu birlikte yaşam tablosu, genellikle bir gelenek tradition örtüsüyle kaplıdır. Bu birlikte yaşam tarihi süreç tarafından sürüklendiği için kaybolmuş olan bir Kıbrıslıya bir "Kıbrıs dünyasına" benziyor. Kentlerdeki ortak sınıf mücadelesi tabiki bu klişenin pratik bir inkarını oluşturuyor. Ancak bu mücadeleler de görmezlikten geliniyor çünkü, etnik hareketlerin yükselişiyle ayni zamana denk geliyorlar. Böylece örneğin, 1955'te iki toplumlu bir işçi mitingi organize edildiği tarihi olgusu hegemonyacı söylev tarafından gömüldü ve sadece PEO yayınlarında iki dilde yapılan çağrıyı görebilirsiniz.

Kentlilerin yaşamını 40 yıl (1920'den - 1960'a kadar) adanın bu coğrafik noktalarına yayılan halk tabakaları tarafından yaşandığı şekliyle bugüne kadar araştırmacıların ilgisini çekmiş değildir. Ancak daha yeni kültürel ve sosyal yaşamımızın kompleks gerçeği asrın ortaklarındaki bu amgamda (karışımda) bulunuyor.

Lümpen proletarya, özellikle modernleşmenin ilk yıllarında kentlerin tarihinde önemli bir yer tutuyor. Yunanistan'da rembetiko halk türküsü (1930 larda gelişen bir tekke müziği türü) böyle bir tabakadan doğdu. Lümpenler, fahişeler, dilenciler ve hatta "suç" unsurları gibi tabakalar içerir. Bazı toplumsal - tarihi koşullarda Lümpenin kültürel üretimi, daha geniş bir halk kültürü doğmasının alanı olabilir. Ancak Lümpenin siyasi özdeşleşmelerinin kestirilmesi zordur.

Limasol, asrın ortalarında bir "Kızıl kent" idi ve bu daha geniş anlamda kentsel bir dereceye kadar gerçek olmaya devam ediyor. O zamanlar (1930-50) yirmi yılında kent, politik kimliğini kazanıyordu ve halk dinamik şekilde "tarih sahnesine" giriyordu. Kentin Lümpen tabakası, halk kültürünü güçlü şekilde damgalayan simalarla ifade edildi. Yakın geçmişte, karnaval vesilesiyle kazancını, kentin fakirleriyle paylaşan Kıbrıslı Elen dilenci Arkondi'nin çehresi tekrar su yüzüne çıktı. Arkondi'nin fotoğrafı, halihazırda halka açık bir çok yerde görülebilir. Ve kısa süre önce diyalog çerçevesinde, heykelinin dikilmesi yönünde sesler dahi duyuldu. Arkondis artık yanlış anlamış bir "ermiş" halini aldı. Ancak Arkondis tek başına değildi. Adı daima benzeri Kıbrıslı Türk dilenci Kazım ile birlikte geçiyor.

"O dönemde 'deli' ile alem yapmak alışılmış bişeydi ve özellikle iki 'deli' Arkondis ile Kazım karşılaştıkları zaman keyifler iyice artardı. Müşteri rekabeti içinde olan Arkondis ile Kazım birbirlerini hazmedemiyor ve kapışıyorlardı. O derece ki bazen polisin müdahale etmesi gerekirdi.

Anlatıldığına göre iki 'deli' bir defasında mahkemeye çıkarılmıştı. Arkondis savunmasını yaparken hakime ne oranda iki delinin, aynı kentte dolanabileceğini sordu. Hakim mesaja yanıt vermekte tereddüt etmedi ve Limasol'u iki 'deliye' pay etti. Ancak sınırlar korunmasız kaldı ve sınır bölgesi sık sık taşların başlıca silahı oluşturduğu savaş tiyatrosu haline gelmişti.

Pulitis Servas: Kentin Çeyizleri"

Gelin görün ki "delilerin" ayrılması, tüm ülkenin geleceğinin kehanetiydi.

Bu malum, şehrin bölünmesi olayından (Belki de iki toplumun her ne kadar benzeselerde kendi özel yepılarına ve özelliklerine sahip olduklarının bir göstergesi) öteye, Kazım için çok az şey biliniyor. (En azından Kıbrıslı Elen bibliyografyasında.)

Kazım'ın görüntüsü genellikle dilenciden çok serveti , deli, ermiş mesajını veriyordu. Birisinin sokak serserisine benzediği veya serseri gibi giyindiği belirtmek istendiği zaman "Kazım'a benziyor" veya "bu Kazım da kimdir" demek alışkanlık haline gelmiştir.Kazım için bilinen yönlerden birisi, onu ifade eden veya insanların onunla özdeşleştirdiği bazı nükteli sözler olduğuydu. Belki de asrın ortalarındaki Limasol atmosferini (şehrin silip - süpürücü modernleşme dömemini) de dile getiren bu tür ifadelerden birisi şöyleydi:

"İskele'de 40dirhem akılla geçine bilirsin, Limasol'da 400 dirhemin de olsa hepsini kaybedersin".

Kazım nükteli sözlerinin, sınıfsal bir boyuta da sahip oldukları görülüyor:

"Kazım ,sempatik bir Kıbrıslı Türk'tü. Genellikle elinde birkaç çiçek veya fesleleğen taşır ve yanına yaklaşan herkese 'Nereye gidip- gelse de bu tekerler dönecek' diyerek çiçeklerden verirdi.Kazım bu sözlerle o zaman fakirler için mevcut koşulların değişeceğini kast ediyordu. Herkesten birkaç kuruş alır ve onlara çiçek verirdi. Bazen de

Μνήμες συμβίωσης και διαχωρισμού

Τουρκοκυπριακές μορφές στο λούμπεν προλεταριάτο της Λεμεσού στα μέσα του αιώνα

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Ο ΚΚΙΑΖΙΜΗΣ ΚΑΙ Η ΚΕΖΙΜΠΑ

Η συμβίωση των δυο κοινοτήτων πριν την εθνική/εθνικιστική έξαρση της δεκαετίας του 1950 θεωρείται σήμερα ότι γενικώς ήταν αρμονική. Η εικόνα αυτής της συμβίωσης, ωστόσο, περιβάλλεται συνήθως από ένα πέπλο παράδοσης/tradition. Μοιάζει αυτή η συμβίωση με μια κυπριακότητα, με "ένα Κόσμο της Κύπρου", που χάθηκε γιατί τον παρέσυρε η ιστορική πορεία. Οι κοινοί ταξικοί αγώνες στις πόλεις αποτελούν, βέβαια, μιαν έμπρακτη αμφισβήτηση αυτού του κλισέ -αλλά και αυτοί οι αγώνες παραγνωρίζονται, αφού συμπίπτουν με την άνοδο των εθνικών κινημάτων. Έτσι, λ.χ, το ιστορικό γεγονός της οργάνωσης ενός δικοινοτικού συλλαλητηρίου εργατριών το 1955 το έχει θάψει ο ηγεμονικός λόγος, και μόνο σε εκδόσεις της ΠΕΟ μπορείς να δεις το δίγλωσσο κάλεσμα.

Η ζωή των πόλεων, η πόλη όπως βιώθηκε από τα λαϊκά στρώματα που κατέκλυσαν αυτά τα γεωγραφικά σημεία του νησιού σε 40 χρόνια (από το 1920 μέχρι το 1960), δεν έχει μέχρι σήμερα προσελκύσει το ενδιαφέρον των ερευνητών. Και όμως σε αυτό το αμάλγαμα των μέσων του αιώνα βρίσκεται η περίπλοκη αλήθεια της νεότερης πολιτιστικής, αλλά και κοινωνικής μας ζωής.

Το λούμπεν προλεταριάτο, κατέχει μια σημαντική θέση στην ιστορία των πόλεων - ιδιαίτερα στα πρώτα χρόνια του εκμοντερνισμού. Από ένα τέτοιο στρώμα αναδύθηκε το ρεμπέτικο λαϊκό τραγούδι στην Ελλάδα. Το λούμπεν περιλαμβάνει στρώματα, όπως οι πόρνες, οι ζητιάνοι ή και στοιχεία, που ανήκουν στο χώρο του "εγκλήματος". Μπορεί σε ορισμένες κοινωνικές-ιστορικές συνθήκες η πολιτιστική παραγωγή του λούμπεν να γίνεται χώρος δημιουργίας μιας ευρύτερης λαϊκής κουλτούρας, αλλά οι πολιτικές ταυτίσεις του λούμπεν είναι δύσκολο να προβλεφθούν.

Η Λεμεσός υπήρξε μια "κόκκινη πόλη" στα μέσα του αιώνα - και σε ένα βαθμό αυτό συνεχίζει να είναι αλήθεια, όσον αφορά την ευρύτερη αστική περιοχή σήμερα. Τότε στην 20ετία 1930-50, όταν η πόλη αποκτούσε την πολιτική της ταυτότητα και τα λαϊκά στρώματα έμπαιναν δυναμικά στο "προσκήνιο της ιστορίας" το λούμπεν της πόλης εκφράστηκε με μορφές που έχουν σημαδέψει έντονα τη λαϊκή κουλτούρα. Πρόσφατα, με αφορμή το καρναβάλι, ήρθε και πάλιν στην επιφάνεια η μορφή του Αρκοντή, του ελληνοκύπριου ζητιάνου, ο οποίος μοίραζε τα εισοδήματα του στους φτωχούς της πόλης. Τη φωτογραφία του Αρκοντή μπορεί κανείς ήδη να τη δει σε αρκετούς δημόσιους χώρους και μέσα στα πλαίσια του πρόσφατου διαλόγου ακούστηκαν μέχρι και φωνές να του στηθεί άγαλμα! Ο Αρκοντής έχει πάρει πλέον τη μορφή ενός παρεξηγημένου "αγίου". Ο Αρκοντής, ωστόσο, δεν ήταν μόνος. Σε όλες τις αναφορές ο Αρκοντής πάει μαζί με τον αντίστοιχο Τ/Κ ζητιάνο τον Κκιαζίμη.

Ήταν σύνηθες εκείνη την εποχή να σπάζει πλάκα κανείς με τον κάθε "τρελό". Και το κέφι μεγάλωνε ιδιαίτερα, όταν συναντιόνταν οι δυο "τρελοί", ο Αρκοντής και ο Κιαζίμης που, ανταγωνιζόμενοι για την ίδια πελατεία δεν χώνευαν ο ένας τον άλλο, ερχόντουσαν στα χέρια, για να επέμβει κάποιες στιγμές η αστυνομία.

rica ile hiçbirşey almayacağını, baltanın inmesi gerektiğini kast ederek, 'pala be pala' diyordu.

H.Savides: Dünün ve Bugünün Limasol'u ."

Limasol Lümpen takımının bir diğer siması, fahişe Kezban'dı.Plutis onun için çarpıcı olduğu kadar tarihsel olarak önemlide olan bir hikaye ortaya koydu.

Plutis Servas'ın "Limasol'un çeyizleri" adlı kitabında yer alan ilgili bölüm.

Keziban

Keziban küçük düzensiz kentimizin en ünlü fahişesiydi. Onunla ilk kez tanıştığım zaman , alçak gönüllülüğü ve kibarlığı yanında katkısını nasıl göstereceği çabası beni etkilemişti. Çaresiz şekilde çantasını açtı. Bir zarf aldı ve geveledi: Bu paralar kimsesizler içindir.

Hangi kimsesizleri sorunca şu cevabı verdi:

'Çocuk bakım evine koyacaklarınız için, çok para değil. Sadece 20 liradır. Biriktirdiklerimdendirler. Öksüzlüğü yaşadım ve baba yüzü görmeyen bir çocuğum var. Ancak kendi çocuğumu da bakım evine almanız için bu paraları verdiğimi aklınıza getirmeyin. Hayır. Hayır. Onu bir arkadaşımın yanına yerleştirdim ve gayet iyidir. Anlayacağınız gibi yanımda tutamam . Toplum için hayırlı bir insan olmasına yardımcı olmayı umuyorum'

Gözlerim doldu. Onun gözlerinde de bir damla gözyaşı gördüm, parmağıyla silmeye çalıştığı. Daha fazla birşey söylemedi. Söylemesi de gerekmiyordu. Elimi öpmek için eğildi. Ancak daha çabuk davrandım ve ben onun elini öptüm.

Ancak bu hikayecik burda bitmiyor. Paranın bu yüzü hem de öteki yüzünden bakılınca kendi küçük boyutlarına sahiptir.

Eleni Hanna adlı Rum'u (okuyucu Kkeziban'ın Türk kadını olduğunu anlamış olmalıdır.), tanınmış Peristiani'nin kızını ne zaman arasan sokaklarda dolaşıp kalın , karekteristik sesiyle, Hıristiyan inançları temelinde vaaz verirken ve askıntı doktor kazası ile merhametsiz kardeşlerinden şikayet ederken bulurdunuz.

Şikayetinin karakteristiği daha ölmeden , üzerine malum yazıtı kazıttığı, Ay Nikola mezarlığındaki mezar taşıydı:

"Burada eziyetlenmiş , kötü eşi, çıkarcı kardeşleri tarafından terk edilmiş bir kadın yatıyor."

Bu Hanna,Keziban'ın ziyaretinden birkaç gün sonra Belediye Başkanının odasına girdi. Yanında zarf ve 20 lirası da vardı. O da kimsesiz çocuklar için. Cömert bağış elbette hoş bir sürprizdi. Ancak paraları nerden bulduğunu merak eden Belediye Başkanı , ölmeden önce mezar taşına kazınan yazıtı da dikkate alarak, kardeşi Kleonas Peristiani'yi çağırıp, merakını gidermeyi doğru buldu. Kleonas Peristiani, Alekos Zinonos döneminde Belediye Danışmanıydı.

Kleon hayretler içinde kaldı. Öfke içinde "sefil bizi çaldı" diye mırıldanarak , para destesini kaptı. Kendisi sefil olan bu şahıs , desteden 1-2 lira çıkarıp öksüzler için bunlar yeter demeye utanmadı.

Keziban'a dönelim. Söz etmeye değer:

Belediye Başkanlığındaki unutulmaz buluşmadan sonra Belediye Başkanı Keziban'ı bir daha görmedi.Araya Belediye Başkanının merkezi hapishanede gaçirdiği 3 aylık hapisliği girdi. İngilizler onu Şubat'ta salıvermeleri gerekirken bir gün önce 7 Şubat'ta serbest bıraktılar. Büyük olasılıkla, Limasol'da yapılacak karşılama töreninin iptalini amaçlıyorlardı. Ancak , kurnazlıklarının kurbanı oldukları görüldü. Erken salıverildiği yönünde Merkez Komite bürosuna bir telefon gitmiş olmalı.

Böylece taksiye gerek kalmadı. Serbest bırakıldığı anında tüm kente yayıldı ve eski Limasol'da karşılama töreni düzenlendi.

Belediye Başkanı kucaklamak için ilk koşanlar arasında Keziban'da vardı. Hoşbeşten sonra, otobüsler ve özel araçlar konvoy oluşturarak Limasol'a yöneldiler. Belediye Başkanını ailesi ve parti kurmaylarıyla birlikte birinci otobüse götürüldüler. Orda sıralardan birinde heyacandan gözleri dolan Keziban dikkatini çekti. Bu onu son görüşüydü.

Yıllar akılsızlıklar ve felaketle dolu geçti. Anne çocuğunu , çocuk annesini kaybetti. Herşey karanlık ve arayış içinde boğulmuş. Belekler ise muhafaza ediliyor.

Bir defasında, bugün iktidarda bulunan hemşerim Akıncı'nın taraftarlarından küçük bir Kıbrıslı Türk gurubu beni fakirhanemde beni ziyaret etti. Aralarında Akıncı'nın beni eskiden beri tanıyan Asbaşkanı da vardı. Bana, küçükken çocuklarımla Köseoğlun'da (şimdi kahramanlar meydanı) oynadıklarını hatırlattı. Tekrar Keziban'ı hatırladım babası belli olmayan çocuğunuda sordu.

Bana onu tanıyorum ve görüyorum onuda Limasol'umuzdan uzaklaştırmamız yedi. Yaşlandı. Omurfo'da (Güzelyurt) bir kahvehanede kahve taşıyor. Oğlunu ise kimbilir? Onuda yadeller yemiştir. Ancak Keziban'ı gördüğüm zaman onu unutmadığını söyleyeceğim. Çok "sevinecektir dedi".

Διηγούνται ότι κάποια φορά, που οι δυο "τρελοί" είχαν οδηγηθεί στο δικαστήριο, απολογούμενος ο Αρκοντής ρώτησε το δικαστή κατά πόσο δυο τρελοί μπορούν να περιφέρονται στην ίδια πόλη. Και ο δικαστής δεν δίστασε να ανταποκριθεί στο μήνυμα μοιράζοντας τη Λεμεσό στους δυο "τρελούς". Όμως τα σύνορα παρέμειναν αφρούρητα και ήταν επόμενο η συνοριακή περιοχή να γίνεται συχνά θέατρο πολέμου, όπου οι πέτρες αποτελούσαν το κυριότερο όπλο."

Ιδού, λοιπόν, που ο διαχωρισμός των "πελλών" ήταν ουσιαστικά προφητικός για το μέλλον της χώρας ολόκληρης.

Πέρα από αυτό το γνωστό επεισόδιο του μοιρασμού της πόλης (ένα δείγμα ίσως ότι όσο και αν έμοιαζαν, οι δυο κοινότητες είχαν και τις ιδιομορφίες και ιδιαιτερότητές τους) λίγα είναι γνωστά για τον Κκιαζίμη. Η εικόνα του Κκιαζίμη έδινε συνήθως το μήνυμα του αλήτη, παρά του ζητιάνου, του πελλού, η του άγιου. Συνηθιζόταν να λέγεται "εν σαν τον Κκιαζίμη", "ποιός εν τζιήνος ο Κκιαζίμης;" εννοώντας ότι το άτομο στο οποίο αναφερόταν ο ομιλών, ήταν ντυμένο ατημέλητα, η φαινόταν σαν αλήτης, του δρόμου.

Μια πτυχή που είναι γνωστή για τον Κκιαζίμη είναι ότι υπήρχαν ορισμένες επιγραμματικές δηλώσεις που τον εκφράζανε - η τις οποίες ο κόσμος ταύτιζε μαζί του. Μια τέτοια διατύπωση που ίσως να έκφραζε και το κλίμα της Λεμεσού στα μέσα του αιώνα (την εποχή του σαρωτικού εκμοντερνισμού τη πόλης), ήταν:

"Στη Σκάλα με 40 δράμια νουν περνάς, στη Λεμεσό τζαι 400 νάσιης χάνουσού τα."

Οι επιγραμματικές δηλώσεις του Κκιαζίμη φαίνεται να είχαν και μια ταξική διάσταση:

"Ο Κκιαζίμης ήταν ένας συμπαθής Τουρκοκύπριος, που συνήθιζε να κρατά λίγα λουλούδια ή βασιλιτζιά και πρόσφερε σε καθένα που τον πλησίαζε ένα λουλούδι με τη φράση "εν να γυρίσει ο τροχός, που θα πάει;" εννοώντας ότι θα αλλάξουν οι τότε συνθήκες ζωής για τους φτωχούς. Εισέπραττε από τον καθένα και του πρόσφερε λουλούδι για ένα δυο γρόσια. Άλλοτε πάλι έλεγε "Ππάλα ρε, ππάλα" δηλαδή τίποτε δεν γίνεται με τις παρακλήσεις, αλλά πρέπει να πέσει ο πέλεκυς-. "

[Χ. Σαββίδης, Η Λεμεσός του χθες και του σήμερα.]

Μια άλλη τουρκοκυπριακή μορφή του λεμεσιανού λούμπεν ήταν η πουτάνα η Κεζιμπά για την οποία ο Πλουτής έχει καταθέσει μια συγκινητική αλλά και ιστορικά σημαντική αφήγηση. [Πλουτή Σέρβα, Τα προικιά της πόλης].

«Η Κεζιμπά ήταν η πιο γνωστή ιερόδουλη στη μικρή μας άτακτη πολιτεία. Όταν για πρώτη φορά τη συνάντησα με εντυπωσίασε η σεμνότητα και η ευγένειά της, καθώς και η προσπάθειά της στο πώς θα παρουσίαζε την προσφορά της. Αμήχανα άνοιξε την τσάντα της. Πήρε ένα φάκελο και ψέλλισε: αυτά τα χρήματα είναι για τα ορφανά.

Στην ερώτηση μου ποιά ορφανά εννοούσε, μου απάντησε:

Γι' αυτά που θα βάλετε στην παιδική στέγη. Δεν είναι πολλά χρήματα. Είναι μόνο είκοσι λίρες. Είναι από τις οικονομίες μου. Έχω ζήσει την ορφάνια. Έχω κι ένα παιδί που δεν γνώρισε πατέρα. Όμως μη σας περάσει από το νου ότι προσφέρω αυτά τα χρήματα για να βάλετε το δικό μου παιδί στο ορφανοτροφείο. Όχι, όχι μια χαρά το έχω τακτοποιήσει σε μια φίλη μου, εφ' όσον, όπως καταλαβαίνετε, δεν μπορώ να το έχω κοντά μου. Κι ελπίζω να το βοηθήσω με τη δουλειά να γίνει άνθρωπος της κοινωνίας.

Βούρκωσαν τα μάτια μου. Είδα και στα δικά της μάτια ένα δάκρυ που σκούπισε με το δάκτυλό της. Δεν είπε περισσότερα. Ούτε χρειαζόταν να πει. Έσκυψε να φιλήσει το χέρι μου. Όμως πρόλαβα και φίλησα εγώ το δικό της».

CYPRUS IN A RUNAWAY WORLD

Semra Galip Pasazade

All truly decisive departures this century took us, sociologists, and our kindred experts on history and its works, unawares. Like weather forecasters, we are at our best when prognosticating more of the same; it is the change, the radical change, change in the rules of the game and thus in the game itself, that defies our imagination, as it has been since the beginning of the modern age

We may add to these radical changes in our experience, changes in social mentality and cultural transformation in general. As social scientist if one considers him/herself as modernist then it is obvious to accept that in modern times changes in the way of thinking and living are happening "here" in Cyprus and "there" in a global sense. The structures of human being are evolving.

Due to these evolution being a consequence of lived experiences, it seems to me that in modern times; the world in which we live, the world at the beginning of the twenty-first century, isn't like the one anticipated by the founders of the Enlightenment. They, in the old times, were the principal founders of the intellectual traditions which made Western culture and which have increasingly shaped global culture. They have either colonized the empires through their intellectuals or they have controlled directly their administration. Where Cyprus in this global evolution has interested the Ottoman Empire and Great Britain because of its irreversible strategically position, a position that since the middle ages has attracted many other empires power wise and then intellectual wise. This situation of the island has helped these two empires to shape the existing order by rendering it irreversible especially in the cultural and historical conscience of both communities.

In Cyprus and elsewhere this colonization, as we know historically and logically precedes capitalism, and the capitalist regime consists in treating Western people as they themselves had previously treated native populations...

In the first place, those societies which today we call "underdeveloped" did not become so through their own doing, and one would be wrong to conceive of them as exterior to western development or indifferent to it. In truth, as Levi-Strauss emphasizes, they are the very societies whose direct or indirect destruction between the 16th and the 19th centuries made possible the development of the Western world and that between them there is a complementary relationship. I think that this did not necessarily mean peaceful cohabitation. It's a simple and persuasive idea.

This is not to say that in the global age there is a battle between the colonized and non-colonized worlds, as you can treat the global age today as a battle between modernity and tradition. The social sciences often talk of modernity, but seldom about tradition.

I think that if we don't look at what tradition is, what it has meant in our lives and what's happening to it today, then it is difficult to understand the experience of late modernity, and changes in the global age.

As a social scientist, I believe that in the global age the generalisation of modernity and the impact of mass media and communications across the world have rendered the sociological fields more and more transparent. A breakdown of the frontiers between the past and present provokes a sort of de-differentiation of what we are supposed to know. It is the same between the known and unknown world or between reality, imagination and mythology. Even beliefs in rituals have been restructured. Due to this restructuring, an imaginary dialectic breaks the frontiers between life and death, as presented in the

German film `Wings of Desire` by Wim Wenders in the late eighties.

Each time I observe the passing away of a person, my thoughts guide me to Cypriot mythology, specifically to the sculptor Pygmalion and his ivory Galetea, who represents the recurring nation. This mythological artist fell in love with his statue of ivory; Venus the Goddess of love was moved by his love for and brought her to life so they could marry. From this union Paphos - Baf - was born from whom the city, sacred to Venus, received its name. This reincarnation lives in populist art today, and there are ecstatic annual celebrations of this myth in Lyon. Artists in Paris and elsewhere in order to render the mythological art popular, as a playground have chosen streets as scene de theatre. Bernard Shaw in his play My Fair Lady gave life as reincarnation of Pygmalion and Galatea, restored to us another treasured fragment of temps perdu. While Skiller tried to recover Proust`s lost times in his poem; The Ideal and Life;

`As once with prayers in passion flowing
Pygmalion embraced the stone,
Till from the frozen marble growing,
The light of feeling o`er,
....
The trees roses shared sensation,
An echo of my boundless life`

The presence of ancient gods is powerful, almost palpable, in Cyprus, particularly in the forests and by the woodland streams, on the mountain tops or at such hallowed sites as Vaunt or the Sanctuary of Apollo near Episkopi. It is still pervasive in Cyprus today, except where cars and concrete and pop music have polluted the present and destroyed the past, and the gods have turned away. Nevertheless, one can remember hearing the music in Turkish played by Greeks from this mountain "you have waited with hopelessness ..... they were not aware of your love...." The significance was that the Turkey did not care anymore for the Turks in the island. While the Turks from this same mountain look to Turkey and sang one of the songs from the famous Cypriote composer in Ottoman time, Ahmet Rasim "don't be late...... turn up soon" . They as a national lover were playing the game of a dramatic personae. The Turks described such quietly waited moments so that Turkey `s coming in such words "Come peace and quiet, come my fancy, come`. For a brief moment the fleeting years are wiped away and time lost is found again.

In Cyprus one can stumble upon many more such echoes from forgotten moments of history, each able to illuminate the present. Invaders like Haroun Al Rashid, Mamelukes of Egypt, Alexander Coeur de Lion; women like Catherina Cornaro, James II's daughter Charlotte and his Greek lover Helena Palaeologues.........The King's love to Helena rendered the court to speak ancient Greek, although the king was a Frankish crusader. Beside ancient Greek, Arabic, French and Italian were spoken. He invited artists and poets to his court in emulation of other learned princes.

The confluence of different destinies touched and illuminated the history of one small island in the eastern basin of the Levant, giving it significance and depth of focus. Different invasions weathered and eroded it, piling monument upon monument. The contentions of monarchs and empires have stained it with blood, have wearied and refreshed its landscape repeatedly, along with its mosques and cathedrals and fortresses. In the ebb and flow of histories and cultures, Cyprus has time and time again been a flashpoint where Aryan and Semite, Christian and Moslem met in death-embrace. Saint Paul received a well-merited lashing there at the hands of Papithos. The troubled island has even been a token of love, for Marcus Antony gave the island to Cleopatra as a gift.

Cyprus historically has long been attached to western political and cultural centres. The Cypriots once belonged to the Frankish crusaders, and when Venice served as a political centre, it still kept its contacts with the Roman Catholic Church and the Vatican. The island's societies kept their continuity during the Ottoman period, as did the British after the take-over.

The Ottoman Empire organised itself on the division into territorial units based primarily on religious classification: millet-rum. All the Empire's orthodox Christian subjects were given corporate identity and placed under the jurisdiction of the Greek Patriarch in Istanbul as millet basi. The Greek Cypriot community on the island belonged to this system while the Moslem community was directly attached to the Caliph, who nominated a beylerbeyi as his representative. During British rule the island stayed as Ottoman territory and Great Britain governed as surrogate of the sultan. This kind of ethnic division is of a different order from that typical of Western modernity.

Meanwhile, England's presence in the island also represented a difference within the Commonwealth tradition. Accompanied by the exceptional agreement with the Ottomans, in Cyprus the moral values and norms set down between the two communities by Ottomans were protected in the island. The Turkish Islamic community in its daily life and traditions was restrained within the sheria, Islamic holy law, while the Greek Orthodox community was the responsibility of priests and churches. The presence of England can be defined as a period of modernisation as a consequence of colonisation, the western norms were adapted in the civil services.

Hepworth Dixon describes this period in his book during the Woolsley administration: Under English rule the Cypriots -counting both Christians and Mo-

hammedans - are a minority of three in seven.... Under Ottoman rule Cypriots had as much control over their own affairs as English people; now they are as helpless as a multitude of Russian serf......

Such changes must be judged by the results; but for the time they have an ugly look. One hardly likes to see a popular franchise filched away, even though we get a cleaner street and stronger pier in payment for the theft. No rights are prized so much as local rights to which a man is born....

These exogenous and pluralistic political centres did not only form the identity of each community, they also became a way of living, and this cultural orientation has influenced their social choices, which were rather romantic and sentimental before giving way to political action. Thus the anti-colonial movement in the island is again different from all the other countries with goals of independence. Cyprus's ties to the pluralistic centres obviously has provoked each community to desire to be attached culturally and emotionally where they thought they should belong. So, the anti-colonial movement in this case can be defined as " Dependency through Independency ". The union of Greeks Cypriots to Greece and the Turkish Cypriots to Turkey, by guarding England as their friends.

This exogenous attachment to different centres as a romantic sentiment rather than political strategy can be seen in the cultural activities of two intellectuals from the same family. The first, Cevat Bodamyalizade, did his studies at that time in the palace school of Galatasaray in Istanbul, and during his studies became an active Young Turk and upon returning home published the first written Turkish paper named "Soz" in order to introduce the modernist idea to Cyprus.

The other Bodamyalizade studied in London and was active in the 1920`s miners strike when Marxist ideas had split Europe. Bodamyalizade was then exiled to Egypt, then to the island, where he wrote his own ideas about the miners strikes in England. He was known in the island with the nickname "Philosopher" and created the Shakespeare Islamic School, "armed with faith and guarded by God``

The owner emphasized the objective of this institution, where both sexes were admitted; as "entirely devoted teaching of English to the Moslems besides inculcating traditional Islamic manners, morality and character``. He also translated the Koran into English Shakespearean language and won George Bernard Shaw's Psalm prize given for religious literature . His work was published under the name of "The Couran Versified" the prayers and religious lessons were practice in English language, and prayers started:

By The Name Of Allah, Most Munificent,
Almighty, Merciful, and Most Beneficent,

With the author's introduction, he dedicated some of his translation to Lloyd George and England's prime minister of the time or to the federation of miners in England. The objective of the Koran Versified in fact relied on the importance that the author gave, to put an end to the misunderstanding between the Moslem world and Great Britain. For Bodamyalizade : "The future peace of the world largely depends upon the establishment of a lasting and sincere friendly understanding and co-operation between Great Britain and the Moslems, but this is impossible before the publication of a perfect English translation of the Koran, because the first step to understand a people is to understand their religion and belief, and the religion of Moslems consists of the Koran``. The author said that Cyprus with its Islamic belief was not an handicap for the integration of Cyprus to Great Britain and expressed it in one of his poems

This is our Cyprus of England, England's own,
The charmful copper island and ancient renown,
The seal of lasting Love between Turkey and Britain,
The Shield that since kept Turks from Czar`s invasion,

The lily island where love herself was born,
The heavenly cradle of Homer, Xenon, Salon
The matchless Monarch of the Mediterranean,

Long live our victorious Mother England

Thou canst save them, England, at one effort, no more
They are virtuous, of good heart and good nature,
They have excellent talent for education and culture
Stretch thy gracious hand and be their saviour,
Lead them to knowledge, civilization, progress,
Help them to happiness, enlightenment and success,
Save them from downfall, darkness and distress............

After the second world war Bodamyalizade turned to the USA and wrote letters to Presidents Truman and Roosevelt. In his letter to Roosevelt he said that he saw him as having "*the understanding to capacitate the different religions in this part of the world*``. Roosevelt replied, "*We will accept only a world consecrated to freedom of speech and expression and the freedom of every person to worship God in his own way, freedom from want and freedom from terrorism.*"

Both intellectuals upon returning to the island did not express any intellectual or political sentiment against the system in Cyprus, a system which established between the Ottoman Empire and Great Britain. Even the private Shakespeare school was a symbol of belonging to the two imperial centres. One can take the example of the state school Victoria Turkish Girls Lycee.

The colonial structure has been rationalized and legitimised by the education system. As Lawrence Durrell observed, the schools were a perfect laboratory in which to study national sentiment in its embryonic state. English schools were decorated by royal family pictures accompanied by Greek and Turkish students wishes so that

"God Save the Queen``. Durrell describes this as a `quixotic irrational love for England that no other nation seems to have`. One has to add to this lived experienced of the author, the irrational love for Turkey and for Greece as well. Beside English schools, each community had Turkish and Greek schools where every morning these institutions opened their doors with Greek or Turkish national songs. And on the wall beside the royal family's pictures were the local representative's picture and Turkish or Greek states leaders' pictures.

Previously the world has been subject to the whims of irrational forces, of dogma, of tradition. I think time has come to try and understand the world rationally. If in and out of Cyprus borders we rationally understand what the world and its evolution is like, the external world and our own world, and our own history, surely we'll be able to subordinate history to our own purposes.

In fact this is true for individual history as well, because in modern times knowing the other, knowing of the other, is becoming more and more important. This importance is also in our century where the relationship is correlated to the development of communication technology. In this sense, Marx put it in probably the most effective way: we have to know our history in order to make history. History had been made in an unconscious way previously, we should look to make history consciously, rationally, and through an understanding of the dynamics which move our lives and determine the world of nature around us.

The idea that we could subject the world to greater and greater control is a dominant idea in the last two hundred years and the driving which has pushed Western civilization to become global civilization. The idea is that tradition and dogma are essentially irrational, and that science and rational knowledge can and should, in most spheres of life, replace these. I think the world doesn't feel or think like that. If they were right the world would be a tightly controlled, highly organized, predictable world and we would all be little cogs in a large machine.

At the turn of the century Max Weber argued that the world would increasingly become a gigantic machine in which we would all be little cogs knowing our own part. A highly predictable, rational world. George Orwell drew this up as anti-utopia. He thought that if the dreams of Enlightenment produced a rational world it might be a

repressive one. Franz Kafka also looked on the world as a bureaucratic nightmare, as a rigidly controlled world, a kind of dystopia, the opposite of a Marxist utopia.

Well, Marxism has collapsed with its utopia, one of the remarkable events of the twentieth century, but before Marxism the utopias like taksim and enosis in Cyprus had failed. These utopias attracted the Cypriots of both communities, not as a political objective but as romantic sentiments to attached to Greece for Greeks and to the Turkey for Turks, a romantic sentiment has guided them to be distant to each other. Now on the island these two utopias have more or less evaporated into thin air with the collapse of a coup d`etat by the Greek military during the junta period. The intervention by Turkey has rendered a great transformation in these two colonial utopias.

My approach is that in the case of Cyprus and other British colonies, the political figures of the anti-colonial movements were cultural gurus who were the architects of an imagined past, they were not political figures, and their movements did not make a political structure. Certainly this is the difference between western colonies; French metropoles were rather educated with French revolutionary literature. These philosophers of enlightenment have introduced liberty, equality and brotherhood, and revolution was conceived as de Tocqueville underlines as a passion of liberty and equality. In my opinion French speaking colonies through the philosophers have been able to create political leaders who would guide their anti-colonial movement. In Cyprus and other countries under British domination, it's rather cultural gurus who by tradition were not only guardians of religious belief but guardians of their communities, who guided the anti-colonial movement, which was a sort of "Dependency through Independency``

These utopias also in the meantime result in an absence of social imagination and capacity to create their own history of the social actors dissociates the relationship between utopia and ideology, which is necessary for every effective social action. The utopia dimension is not related to the ideological one. In Cyprus the utopias gave way not only to the rigid social movements, but have lead to social violence.

In the case of Greeks the Turks had to be considered as a minority, while Turks were referring to equality among the ethnic social groups. In the island again for Greeks the golden age was when the king of Salamis ruled the island, while for the Turks it was the Ottoman Empire. Modern history has presented itself as if they could deny the real past by inventing one, adapting this modern way of thinking during the colonial period they thought that they were advancing and continuing, whereas it was actually collapsing .

For Bourdieu, the struggles for ethnic or regional identity, those concerning properties (stigmatic or emblematic) related to origin, and via place or origin and all correlative enduring manifestations, such as inflection of speech, are examples of classificatory struggles, struggles for monopoly to make visible, to make believable, to make known and to make recognizable, that is, to impose a legitimate definition of the divisions of the social world, and consequently, to make and unmake social groups. Such struggles have, in fact, the capacity to impose a vision of a social world through their principles of division

which, when imposed on the group, create sense and consensus regarding sense, more particularly, regarding the identity and unity of the group. Identification is the rendering to someone of an identity.

However, colonial interchange between Cyprus, England, Ottoman and other Western cultures, many things which are considered to be, traditional, as all other traditions they are invented by humans, so most of them by colonialists and many of them either effects the political tradition or many of them are commercialised. They are not a centuries old tradition, in the case of Cyprus, the famous baskets or embroideries they

are brought in the island by Venetians. During the colonial period these chairs were designed into a comfortable armchair with similarities to those in India. As the mugs the queen's family's pictures are becoming one of the prestigious old objects. The other commonwealth countries examples can be found in the deservedly famous work by the historian Eric Hobsbawm and his co-writer Terrence Ranger who wrote the celebrated book The Invention of Tradition. They show in that book, with many other examples, that many of the things we consider to be traditional and with histories of hundreds of years are inventions, mostly of the late Victorian times, which is reflected as folie de grandeur. This is to say that, they are products of the industrial age rather than pre-modern traditions.

In Cyprus during the colonial period, the tradition which concerns the religious ethnics had guardians, and the Greek priests acted as political leaders. This model of tradition has helped the development of Greek orthodox fundamentalism in the island. Maybe the other fundamentalism is not a purely western invention but in the island it is purely colonial invention. In other countries the fundamentalism might be considered the rejection of woman to be equal but in the island it was rejection of the other cultural identity which was considered to be different.

Tradition's truth is ritual and bound up with its practice, rituals repeat the past even if that past is invented, enshrining it in the repetitive nature of the ceremonial. Tradition involves some form of ritual and ritualised behaviour, but it's different from personal rituals, which bring us to contact with one of the most pervasive features of what it's like to live an everyday life in a contemporary society, this feature being obsession and compulsion. Tradition in that sense is largely collective, in my point of view it`s impossible to have traditions which are wholly individual patterns of behaviour.

In the tradition of Ottoman period and British Empire the political tradition that each community with different beliefs must have a guardian, so for the Greek Orthodox the bishops were the priest guardians. This is extremely important, because it has given rise to fundamentalist action in the island; the Greek identity is directly related to the religious belonging. Where the sense of self was strongly defined through the ritual properties of tradition and the emotional relationship. In the case of Turkish Moslem community they were represented by the civil guardians, although they were considered by colonial bureaucracy as Moslem community. They have become officially national cultural identities during the republic period, they became locally Greek Cypriots and Turkish Cypriots, where the Greeks religious priest guardian became president while a civil Turkish guardian the vice president.

Obviously this represents an exceptional experience in social science and even to Western culture, since Enlightenment philosophers largely saw tradition as a barrier to knowledge. The aim of modernity was often understood as superstition, as irrational prejudice rather then having a rational place within society. Cyprus is a sociological field, it has to be recognised that traditions don't go away with modernization and that traditions become involved in an inner symbiotic relationship with modernity. This point is true on the side of western political centres which were involved in Cypriot destiny, that in their modern political tradition they have accepted and signed the presidency of a guardian priest, making it universally recognizable. Tradition as we have defined it is continuous in some respects in even the most modernized of societies.

Nevertheless, all these romantic sentiments, romantic as all the nationalist movements, did not permit the young republic established in 1960 to live long. This was the seminal characteristic of the post and pre period of the republic era that the state had no more spiritual capacity, no need or want for it, and that includes the moral. The Cyprus state "lets go" by design or by default, the counter-structural powers or sociality. Thus both societies in the island had neither a "will" nor the "need" and not even the "capacity" to create a centre state that holds the togetherness. Obviously with the creation of a republic they maybe gained the citizenship status, but they have never become compatriots.

First the Capacity; August Comte expressed the spirit of the age with great acumen and perspicacity in his famous definition of progress. Pouvoir - being able, being capable of final purpose, as the "pure" purpose that is not a means to something else than itself and thus needs not to excuse itself by reference to that something it does not matter quoi on peut faire as long as on le peut faire. This lived experience as capacity that is expressed as "division" takes its cultural energy from its tremendous power of colonization and representation model of both communities inside the administration. Each community has invested its capacity to define "other" cultures as outsider, which is a serious political act. It also ultimately, through colonial and post-colonial apparatuses, returns that iden-

tity to the other so that it becomes, by hook and by crook, the latter's own identity.

So the issue is not merely a disciplinary one, but strikes at the heart of the general relation between power and representation. The so-called state which was a still-born child since its establishment has crystallized in the political centre the two divided ideas, enosis and taksim, with their gurus as leaders, where each leader continues to defend the interest of his community by opposing each other. Although the state in general was supposed to maintain a mission to coerce regulation in daily life and render cultural interests viable. That is to be able, to be capable to complete a degree of economic solvency, offers more or less complete list of neutral services, and defends its borders with civil bureaucrats and combatants within the political centre. The individual progress of each community was dependent on the moneys that they were receiving from the state.

Second the Need; The Turks and Greeks in the island never felt the need of a Nation-State that would mark their togetherness. The need was seen in the attachment to the two motherlands. England, Greece and Turkey, three Nato allies, give a tripod support militarily, economically and culturally so that the Cypriots get used to each other and find the need in unity. This tripod however in the island has never fallen apart. Beside this tripod of international security at the local level, the Greeks and Turks had their own combatants in order to protect their utopias, enosis for Greek and taksim for the Turks.

Third the Want; Neither the operators of both state administrations, nor the Greek majority of those who thought Greek uniformity was enough to make of Cyprus only Greek. Always and everywhere, the search for self-satisfaction defies the pressures of moral responsibilities and as well as collective responsibilities. Thus the want based on de-differentiation, has pushed both communities to live in a divided island. The North and South of the island are two aliens living next door to one another and nothing new is happening. Events in the island is based on old obscenity; federation... confederation..., unification..., integration..., becomes repetitive as in all traditional ceremonies. Events of obscenities which are more or less ephemeral because they no longer have any resolution except in Media, and retains a spectral of `deja-vu`.

This does not mean that a solution in the island will occur if they transformed the existing order, because the Cypriots, Turks/Greeks, are de-traditionalizing themselves, obviously they are changing in cultural traditions and in their way of living, certainly religious guardians want be anymore as a leader of Greek Cypriots. But in political tradition they are as they were, and will stay as they are; bi-communal as in old times, that means in colonial times. The social life in the island is not a place were bi-communal ethnicity can be defined as those aspects of social relationships and process in which cultural differences is communicated. This articulation of the sameness can only happen out of Cyprus. In cosmopolitan world they confront with new morality which is based on relationship. Giddens emphasizes that this relationship is a relationship of equals; each person has respect for and wants the best for them, This new relationship is based upon communication so that understanding each other persons point of view is essential and is freed from arbitrary power, coercion or violence.

In the modern times, security is the only project in the minds of every Cypriots, and no risks can be tolerated in changing the existing order. The root of the term risk comes from Portuguese term which is to `dare`; when you dare or are bold about something that you must take risks. Ulrich Beck says that risk may be defined "as a systematic way of dealing with hazards and insecurities induced and introduced by modernization itself . Thereby including in the very definition the idea that what makes the hazards "risks" is that they are problems for technology not merely problems of technology.

In the concept of `Risk Society` of Beck's `Risks` enter the stage already appropriated and managed by science and technology as their unquestioned domain. Mary Douglas recently suggested that in public discourse `the idea of risk is transcribed simply as unacceptable danger" and become decorative flourish for the word `danger`.

On the other hand Anthony Giddens, goes as far as defining modernity as a "risk culture`. The concept of risk becomes fundamental to the way both lay actors and technical specialists organize the moral world. The late modern world is apocalyptic, not because it is inevitably heading towards calamity, but because it introduces risks which previous generations have not had to face.

As social scientist I think that when you look at the etymology of the notion of "risk" you can say that life has been always been dangerous and hazardous, but danger and hazard are not the same as risk. Peter Berneistein`s in his work Against the Gods` defines a world preordained universe established by the Gods and the rise of risks is associated with the rise of probability theory, mathematical theories, of calculation, and that these were influenced in turn by the rise of the modern economic theory.

Well, in the case of Cyprus the risk to change the existing order is to be able to answer calculation of the uncertainty, of what will happen if the established "order" is changed., or how to disproof that risk, has nothing to do with security and certainty. Risk as Pooper argued, is being able to knock down a hypothesis rather than to confirm it. So, it is not about proof it is about disproof` In the case of Cypriots there is no future projects for togetherness so there is no risk to take.; and the presence of the barricades which separates the north and the south from

each other in the name of the discourse of `order` stays the only legitimize security.

If any hazard happen that a person breaks at individual level the barricades then the order legitimizes the shut-down of a person by the guardians of the established order. So in the island this kind of hazards are dangerous and non-secure.

Few years ago when at he forest a big fire has lasted for long days and destroyed the ecological nature in the North, no help was accepted from the world. Because this uncertainty was risky for universally accepted order. In the world in which we are living, the only globalize civil institutions are ecological institutions , which during the earth quake in Turkey they have proved a new universal solidarity., could not do the same global solidarity in the island. This ecological catastrophe for the people in the south of island the solidarity they were offering was an occasion for them to reach the "objective space" that means the north, since they see the south as situational "physical space``. Which contrary to the Greeks the north people consider this space as "social space" where they live securely with their individual project.

The attitude of the south in front of this ecological can be well explained with Zygmann Bauman`s "Gardening State``concept. Nothing should grow unless it is planted by Greeks if anything grows naturally on its own must have been a wrong thing and dangerous thing must be armed with determination so threat as weeds every self planted- invented plant interferes with the plan and their vision of order and harmony. In this logic the ecological catastrophe was not real the Turks were destroying every plant, which are the plants of promised lands to the Greeks from antiquity proved by the Enlightenment philosopher. For Turks the Greeks might put the fire by destroying every plant that belongs to them and they are once more destroying the security and this is a dangerous think for future togetherness. In the minds of Turkish Cypriots the south people are like gambler, that is a kind of attitude that does not sustain clear cut opposition between success and failure, safety and danger. These resonates are a post-modern view of the world as game, and being in the world as play.

In Cyprus when I listen to all this discourse my imagination reminds me of the movie of "The Sick English Man " by Anthony Mingella where the representatives of all the Europeans were together once, visiting the archeological esthetic design created by human during the ancient age by different cultures. While on the earth they were running for different objectives and defending different systems. Of course, systems which are projected of human beings culture, of the period of the movie

At the time being, Cypriots in silence are looking for European Union as a "new center``, but island is completely different than these societies which are more flexible and dynamic for changes. They are as static as an old monument, surrounded by rocks, which are created by nature, and in case of a possible war modern security caves are built by humans. Certainly island as all the other islands, as French poet Braudel once defined are "human exporter" and the people who replace them, are either vagabonds or tourists, in this no man's land but one's own .

References:

BAUMAN Zygmunt: *Life in Fragments: Essays in Post-modern Morality*. London: Basil Blackwell 1995.
Post-modern Ethics

BERNEISTEIN Peter: *Against the Gods.* London: John Wiley & Son 1992

BECK Ulrich: *The Risk Society: Towards a New Modernity* (Translated by:Mark Ritter) London: Sage 1992

BOURDIEU Pierre: L`Identite et Representativite; in *Acte de la Recherch e en Sciences Sociales*, Paris 1990

BODAMYALIZADE Nejmi Sagip: *God and the Universe: The American Independence Day Edition* Nicosia: Cassoulides 1946
The Couran Versified. Nicosia: Cassoulides1934
Sacred Trumpet. Nicosia: Cassoulides 1928

BRAUDEL Francois: *Akdeniz,* Imge Kitabevi , Istanbul 1993

COMTE August: *Phsiques Socials: Cours dePhilosophie positivie* Paris: Hermann 1975.

DIXON Hepword: *British Cyprus* First published *in London*:1887. Republished by K.Rustem & Brother, London 1990.

DOUGLAS Mary: Risk and Danger; in *Risk and Blame: Essays in Cultural Theory* London: Routledge 1992

DURRELL Lawrence: *The Bitter Lemon*, London: Faber&Faber 1957

GIDDENS Anthony: *Modernity and Self Identity* Cambridge: Polity Press,1991
The Third Way: *The Renewal of Social Democracy* Cambridge: Polity Press.1999

HABSBAWN Eric & RANGER Terence: *The Invention of Tradition* Cambridge University Press.1992

KAFKA Franz; *The Metamrtphosis* London: Bartan Classic& Loveswept 1972
:

LEVI-STRAUSS Claude: *Structural Anthropology* (translated by M. Layton). London: Allen Lane, 1973

MARX Karl: *Theories of Surplus Value*, London 1969

ORWELL George: *New Amer Library* Classics London 1992

TOCQUEVILLE (de) Alexis: *L`Ancien Regime et la Revolution* Paris: Robert Laffont 1986.

WEBER Marx: *The theory of Social and Economic Organization.* London: The Free Press 1964

Dilara
PEACE
BARIŞ
PEACE
BARIŞ
ŞİMDİ
ŞIMDI
BARIŞ

AIMS AND OBJECTIVES OF HADE

- To create better channels of communication between the two communities.
- To contribute to the creation of a people based peace movement that rejects the "military option" in the search for a solution to the Cyprus problem.
- To provide a platform where citizens of the island can communicate their political views directly to members of the other community including Greek Cypriots and Turkish Cypriots in other countries. In particular, we hope to create a forum where the two communities can creatively engage in a dialogue concerning the nature of a future federal solution.
- Facilitate better co-ordination between the various groups and organisations that are in favour of increasing bi-communal contacts and co-operation.
- To promote and publicise the activities and projects of the various bi-communal groups.
- To facilitate rapprochement of the older generation.
- To facilitate approachment of the new generation.
- To make each community more sensitive and aware of the fears, concerns and needs of the other community.
- To make each community aware of the pain and suffering that the other has endured.
- Make known how peace-builders in other conflict ridden parts of the world are working, the problems they are facing, the similarities and differences with the conflict in Cyprus and so on.
- Provide space for alternative history writing.
- Provide an environment for working and producing together.
- Promote a change in attitudes and contribute to establishing a peace culture within and between the two communities.
- To provide space for creative cultural and artistic expression.

HADE'NİN HEDEFLERİ

- İki toplum arasındaki iletişimde daha iyi kanallar açmak.
- Kıbrıs sorununun çöziminde askeri seçeneği reddeden sivil bir barış hareketinin oluşmasına katkıda bulunmak
- İki toplumun bireylerinin politik düşüncelerini birbirlerine ve dünyaya doğrudan ifade edebilemelerini sağlayacak bir platform; Kıbrıs'ta barış ve federal çözümün gerçekleşmesine yardımcı olacak toplumlararası bir forum yaratmak.
- İki toplumlu grupların ortak proje ve etkinliklerini teşvik etmek ve yayımlamak
- Yaşlı kuşakların yeniden yakınlaşmasını sağlayacak kanallar açmak.
- Genç kuşağın yakınlaşmasını sağlayacak kanallar açmak.
- Toplumların, karşı toplumun isteklerine, endişelerine ve korkularına duyarlı olmasını sağlamak.
- Bir toplumun acılarına diğer toplumun duyarlı olmasına yardımcı olmak,
- Dünyanın diğer yerlerindeki barış girişimlerini ve bunların Kıbrıs'takilerle benzerliğini ve farklılıklarını incelemek.
- Alternafif bir tarih yazımı için olanak yaratmak.
- Birlikte çalışıp, birlikte üretmenin olanaklarını yaratmak.
- Toplumlar içinde ve toplumlararasında barış kültürünün oluşturulmasına katkıda bulunmak.
- Yaratıcı kültürel çalışmalara yer vermek

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΧΑΤΕ

- Να δημιουργήσει καλύτερα κανάλια επικοινωνίας μεταξύ των δύο κοινοτήτων.
- Να συνεισφέρει στη δημιουργία ενός λαϊκού κινήματος ειρήνης που να αποκλείει την 'πολεμική επιλογή' στην προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού προβλήματος.
- Να προσφέρει μια πλατφόρμα όπου πολίτες του νησιού μας να μπορούν να επικοινωνούν τις πολιτικές τους απόψεις κατευθείαν στα μέλη της άλλης κοινότητας συμπεριλαμβανομένων Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων που ζουν στο εξωτερικό. Πιο συγκεκριμένα, ελπίζουμε να δημιουργήσουμε ένα χώρο όπου οι δύο κοινότητες να μπορούν δημιουργικά να εμπλακούν σε διάλογο σχετικά με τη μορφή μιας μελλοντικής ομοσπονδιακής λύσης.
- Να διευκολύνει τον καλύτερο συντονισμό μεταξύ των διαφόρων ομάδων και οργανισμών που τάσσονται υπέρ της αύξησης των δικοινοτικών επαφών και συνεργασίας.
- Να προωθήσει και να δίνει δημοσιότητα στις δραστηριότητες των διαφόρων δικοινοτικών ομάδων.
- Να βοηθήσει στην επαναπροσέγγιση της παλαιότερης γενιάς.
- Να βοηθήσει στη προσέγγιση της νεότερης γενιάς.
- Να κάνει την κάθε κοινότητα πιο ευαίσθητη και ενήμερη των φόβων, ενδιαφερόντων και των αναγκών της άλλης κοινότητας.
- Να κάνει την κάθε κοινότητα ενήμερη του πόνου και της δυστυχίας που υπέφερε η άλλη κοινότητα.
- Να γνωστοποιήσει το πως εργάζονται οι άνθρωποι της ειρήνης σε άλλα μέρη του κόσμου που υποφέρουν από συγκρούσεις, τις ομοιότητες και τις διαφορές με τη σύγκρουση στην Κύπρο και ούτω καθ' εξής.
- Να προσφέρει χώρο για τη συγγραφή μιας εναλλακτικής ιστορίας.
- Να προσφέρει ένα περιβάλλον όπου θα εργαζόμαστε και θα παράγουμε μαζί.
- Να προωθήσει μια αλλαγή στις νοοτροπίες και να συνεισφέρει στην εμπέδωση μιας κουλτούρας ειρήνης μέσα και μεταξύ των δύο κοινοτήτων.
- Να προσφέρει χώρο για δημιουργική πολιτιστική και καλλιτεχνική έκφραση.